
Gróf

Bethlen

Kata

éleletirása

N. M.

.....
298.146

OSZK

GRÓF BETHLENI

BETHLEN KATA

ÉLETÉNEK

MAGA ÁLTAL VALÓ LEIRÁSA.

AZ EREDETI KIADÁS UTÁN UJRA KIADTA

K. PAPP MIKLÓS.

KOLOZSVÁRT

STEIN JÁNOS.

1881.

STEIN JÁNOS

ERDÉLYI MUZEUM-EGYLETI KÖNYVÁRUSNÁL KOLOZSVÁRT, S ÁLTALA
MINDEN KÖNYVÁRUSNÁL KAPHATÓK.

ADATOK, ERDÉLYI TÖRTÉNELMI. Szerkeszti és kiadja gróf Mikó Imre. 3 kötet. Egy-egy kötet
1 frt 60 kr.

—— IV. kötet. (Uj folyam I. kötet.) Kiadja az erdélyi muzeum-egyesület. Szerkeszti Szabó Károly
2 frt.

BENKŐ KÁROLY (kis-baczoni). Csik, Gyergyó és Kászón leírások; két t. i. általános és részletes osztályokban. 3 térképpel és 1 másolati táblával
1 frt.

—— Marosszék ismertetése. Szerző felkérése folytán kiadták Nagykedei Fekete Sámuel és Simon Elek
2 frt 50 kr.

BETHLEN IMRE, Id. gr. Második Rákóczy György ideje
1 frt.

CSEREY DRUSIÁNNA. Viszhangok az életből. Kiadták ifj. Berzenczey Miklós és Lukácsfi Aurél
1 frt.

FESZLER IGNÁCZ AURÉL. Pannonia, vagy Pannoniának Augusztus római császártól fogva, egész a Geyza magyar herczeg haláláig, azaz Krisztus urunk születése előtt a 35. évtől kezdve Krisztus urunk születése után a 997-ik évig előadott történetbeli viszonyai. Szabadon magyarázta Zeykfalvi Zeyk Lajos
1 frt 40 kr.

KÖVÁRY LÁSZLÓ. Erdély története. 1848—49-ben
2 frt.

GRÓF BETHLENI
BETHLEN KATA
ÉLETÉNEK

MAGA ÁLTAL VALÓ LEIRÁSA.

AZ EREDETI KIADÁS UTÁN UJRA KIADTA

K. PAPP MIKLÓS.

KOLOZSVÁRT
STEIN JÁNOS.

1881.

298.146

M.N. MÚZEUMI KÖNYVTÁRA
II. Nyomt. Könyvtár
1910 70.

Nyom. Stein János m. kir. egyet. nyomdásznál Kolozsvárt

Előszó.

Az 1759-ben elhalt gróf Bethlen Kata, e mély vallásos kedélyű s hitfelekezete elveihez a rajongásig hű főrangú nő, önéletirata, mely midőn szerzője egész lélekvilágát s viszontagságos élete körülményeit föltárja, s egyszersmind világot vet a protestáns vallásfelekezetekre hazánkban a XVIII. században súlyosodott szomorú korszakra, egyike a még Erdélyben is ritkán kapható könyveknek. Példányai ritka voltát, valamint azt, hogy az eddig ismert példányok mind bevégzetlenek s a 256. lappal szakadnak meg, kétségtelenül a protestáns szellemet elfojtani törekvő kormányhatalom föllépésének tulajdoníthatjuk, mely e könyv kinyomatásának bevégzését és kiadását betiltotta és megakadályozta.

Ezen munka érdekességét fölismerve K. Papp Miklós vállalkozott annak újabb kiadására, melyhez terjedelmes bevezetést szándékozott írni Bethlen Kata életéről s kora viszonyairól. Az önéletirat hű utánnyomata az ő felügyelete alatt évekkel ezelőtt el is készült, de a tervezett bevezetés megírásában őt korán bekövetkezett halála megakadályozta.

A kész második kiadást tehát én, ki annak tulajdonjogát K. Papp Miklóstól megszereztem, ezen bevezetés nélkül vagyok kénytelen közzétenni, mely e kiadás értékét bizonyosan emelni fogta volna. Meg vagyok azonban győződve, hogy e ritka könyv új kiadásával irodalmunknak így is hasznos szolgálatot tettem.

Kolozsvárt, 1881. febr. 25.

STEIN JÁNOS,

KIADÓ KÖNYVÁRUS.

GRÓF

BETHLENI

BETHLEN

KATA

ÉLETÉNEK

Maga által való rövid

LE-IRÁSA.

Fil. I. 20, 21.

Semmiben meg nem szégyenülök, hanem nagy bátorsággal,
miképpen mindenkoron, most - is felmagasztaltatik a
Krisztus az Én Testemben, akár Életem-
nek, akár Halálomnak általa. Mert Énnékem
mind Életemben, mind Halálomban Nyere-
ségem a Krisztus.

Micsoda az Élet? Enyésző Füst 's Pára.

Meddig tart? Hirtelen-foly Határára,
Az Én Életem is Örök Nyugalmára
Foly; siet Istentől rendelt végÓrára.

Folyon bár Életem utolsó Órára

Tsak az Isten gondot tartson Koronámra,
Adjon segedelmet; míg végzem Pályámra,
Hogy néki élhessek, s Haljak Áldására.

ELÖL-JÁRO BESZÉD

A KERESZTYÉN ISTEN-FÉLŐ

OLVASÓHOZ.

I.

Az Istennek Bölcsessége mélylységes, meg-lábbalhatatlan, Utai meg-túdhatatlanok; Ítéletei végére mehetetlenek, az Emberi Elme azokat fel nem éri; az Isten tselekedeteit tsak tsúdálja; de azt nem kérdheti; Miért tselekeszed ezt vagy amazt? Mindazonáltal meg kell azt vallani nagy alázatossággal, hogy minden Tselekedetei szentek, igazak; méltatlan senkit Ítéletei nem találnak: sőt igaz Ítéletének idején is Kegyelmességét abban mutatja meg, hogy az idő szerént való büntetésekkel, és nehéz Keresztekkel böltsen magához vezérli a tölle elhajlott és útairól el-tévelyedett bűnös Embert.

Az Istennek Beszédében bővségesen találtatnak erre világos Példák, hogy még a leg-kedvesebb és szerelmesebb Embereiben-is az Isten a Bűnt

büntetetlen nem hagyta; sőt gyakorta azokat szokta szorossabban meg-látogatni és ostorozni, a kik ő Felségéhez közelebb járúlnak, a mint ennek Példáját hagyá az Áron Familiájában, 3. Mós. X. 3. az holott ez a mit szollott az Ur mondván: A kik én hozzám közel vagynak, azokban szenteltetem meg, és mind a sokaság előtt meg-dicsőítetem. A Szent Pál pedig az Isten böles útait így adja elő, Sid. XII. 6. A kit szeret az Ur megdorgálja, meg-ostoroz pedig mindent valakit Fiává fogad.

II.

Az Isten ostora, mellyel a maga Fiait Leányit kezéhez tanítja, a Nyavalyák, és az Életbéli sok Keresztek: Mind az ó s mind az új. Testámentomi Írásokban sok Példájok vagyon erre a Keresztviseléseknek terhek alatt tsüggedező Lelkeknek, hogy az Istennek leg-kedvesebb Szentei is ezen az úton mentenek által az Isten szent Színének látására, sőt ez az egy út a mellyen az Idvességre járhatunk: a mint a Szent Pál előnkbe adta, Tselek. XIV. 22. ezt mondván: Hogy Sok Háboruságok által kellene nekünk az Istennek Országába mennünk. A Nyavalyának pedig nagyságát, a Keresztnak súlyosságát maga a Kegyelmes és Szent Ur Isten mérsekli, mind azt mennyi légyen, mind azt meddig tartson, hogy a nyomorúlt bűnös Embernek gyen-

gélkedő Hite egészszen el ne fogyjon, s tellyességgel el ne vesszen.

III.

Ezen Bölts, nagy Hatalmú, igen Szent és igaz Ítéletű Istennek tetszett az Én sok és meg-számlálhatatlan nagy Büneimért az Én Életemet-is egész Gyermekségemtől fogva, mind ez idejig, sok Nyavalyák és igen nehéz Keresztek alá rekeszteni, annyira, hogy el-folyt Életemben ritkán engedett tsak pihenést-is vennem: Sőt midőn egyik Keresztemet könnyebbitette is, és azt gondoltam, immár megszűnt, hogy Erőt végyek; akkor más és újjabb s terheőbb Keresztet botsátott erőtelen Vállaimra. Jól vagyon Édes Atyám, Édes Istenem, hogy engemet ez Világgal el-ereszkednem nem engedtl; ez után-is légyen meg mint Mennyen, Földön, úgy szintén én környülöttem is Szent Akaratod. Vidd végben valamellyek Szent Felségednek tetszenek, tsak hogy drága Kegyelmedet én Tőlem el ne végyed, hanem adj elégséges Erőt, had viselhessem szent akaratod szerint mindenekben magamat, és békességes türéssel hordozhassam Keresztemnek súlyos terhét.

IV.

Kivántam ez Világi sok próbák és kísértetek között folyó Életemet igen rövideden és a meny-nyire lehetett, mindeneknek meg-sértések nélkül le-ír-

ni: mellyben a Sziveket és Veséket vizsgáló Isten tudja, hogy nem az az én feltett Tzélom és Szándékom hogy Hóltom után másokat kívánnék meg-motskolni; távúl vagyok az ilyen igyekezettől: hanem inkább ez az én feltett jó végem, hogy lássák-meg mások a Kegyelmes Istennek nagy Erejét, az Én igen nagy Erőtelenységemben. És ha kiknek az Isten nehéz Kereszteket ad, vegyék észre azt innen-is, hogy a jó Isten soha az Övéire olyan Probákat nem ereszt, a mellyeknek el-viselésekre elégedendő Kegyelmet-is ne adna. Mert Én mind Testemnek Gyenge vóltára nézve, ezeket a szörnyü nehéz és szüntelen rajtam fekvő Nyávalyákat el nem viselhettem volna; mind pedig Gyenge Hitemnek próbáltatását meg nem győztem volna, hanem mindezeket az Én jó Istennemnek Kegyelme győzte-meg Én általam: mellyekben hasonlatos vóltam a Móses Tsipke Bokrához, a melly noha erős tűzben égett, de meg nem emésztetett.

V.

Hogy pedig Világi Életemnek le-írásában némelly Személyjeket nevezet szerént ki-kellett írnom, magamon kívül, ezt a szükség így kívánta, mert különben magam állapotját-is világosan le-írnom nem lehetett volna, hanem-ha azokról-is emlékezném, a kik között vólt Életem. De ezt én úgy igyekeztem tselekedni, hogy semmiben Lelkem Ismertetét meg ne sérténém, se azokat, még a kik vétettenek-is

sokképpen ellenem, valami indulatból meg ne bántanám. Nem is irtam-fel az Én némelly Világon kapó Emberektől való meg-bántásomnak még tsak Dézmáját is, mert az igen sokra terjedett volna. Nehézségből származott indulatom pedig (adok Hálát érte az Én Istenemnek) bizony senki ellen nintsen; mert azt az Isten Kegyelme által én már mind meg-győztem. Semmi meg-bántatásomat mind addig fel nem irtam, valámig az Én Édes Atyámnak Kegyelme által indulatimat meg-tsendesítvén, békességesen azt meg nem vizgáltam, hogy jozonon tehetnék arról ítéletet. Te-is Én Istenem, Én Szívemnek Telyjessége, úgy igazgassad ez után-is indulatimat, hogy a Te Ditsőségedet meg ne sértsem. Felebarátomat ez Irásommal meg ne bántsam, hanem a mint kívánom, a Te Ditsóséged ez által-is öregbüljön. A men.

ÉLETEMNEK FOLYÁSA.

VI.

Születtettem ez nyomorúsággal telyjes Világra, az Én Istenemnek jó tetszéséből Bonyhán, MDCC-dik Esztendőben, Szent-András Havának XXV-dik Napján: melly Kalendáriom szerint Katalin emlékezetére rendeltetett. Tetszett azért Édes Szülémnek-is a Szent Keresztségnek Vize által való Megmosatatomkor azt a Nevet nékem adni, hogy a

Kristus vére által Bűn-botsánatot váró Hívek közé számláltatván, lenne a Kristus Tagját illető Szent Életre való serkentetésemre. Hozott pedig a Felséges Isten e Világra Ép Tetemekkel, Kristuson fundált igaz Hitben és Vallásban való s ez Hazában szép Rendben és Méltóságban helyheztetett Szülék által. Mellyért utolsó pihenésemig ditsérlek tégedet Én Istenem!

VII.

Mert ugyan-is Világi s Testi Életem Eredetét vettem Gróf Bethleni Bethlen Sámuel Urtól, Küküllő Vármegyének Fő Ispánja és Maros-Széknek Fő Kapitányjától, ki Bethlen Jánosnak Erdély Országá Fő Kantzelláriussának Fia és a Nevezetes Bethlen Miklosnak Testvér Ötse volt. És Nagy Borbára Aszszonytól, a Borsai Nagy Tamásnak Édes Leányjától: kinek a Fiú Ágon és egész azon Nagy Familiának magában vége is szakadott. Mert nem hagyott maga után a Familiát fen-tartó Fiú Magzatot; hanem három Leányokat; ugy mint: Nagy Sofiát, ki Házassági Élet által köttetett volt Dániel Péter Urhoz, Nagy Klárát, kinek Férje volt Gróf Bethlen Elek, és Nagy Borbárát, ki a tisztességes Házassági életre adott volt Gróf Bethlen Sámuel Urnak 1683. Esztendőben, Kiknek XXIV. Esztendőig együtt való kedves Házassági Életek által e Világra születtenek Bethlen István, ki megholt 1686. Esztendőben.

Klára, ki megholt 1691-ben. György, ki maga meg-halván két Fiai maradtanak. Ádám, Sámuel, Imre, Én Kata és Farkas, kik Ötön még Isten Kegyelméből Életben vagyunk.

VIII.

Neveltetem azon Édes Atyai és Anyai kezek alatt, szintén MDCCVIII. Esztendei Böjt elő Havának hetedik Napjáig: Midőn Isten bölcs tetszéséből és senkitől nem függő szabad-akaratjából, Édes Atyánkat Gróf Bethlen Sámuelet ki-szóllította ez árnyék Világból Szebenben, ki-is temettetett-el Keresden. Eképen tetszett az Ur Istennek még Kisten koromban a gyámoltalan Árvák Seregébe bé-irni, és egyszersmind mint-egy előre jelül adni, hogy Életemnek jobb részét Árvaságban kellene eltöltenem.

IX.

Az akkor, már egy néhány Esztendőktől fogva Rá kot zi Ferentztől indittatott és fenn forgó háborúság igen nehézzé tévén az Özvegyeknek és Árváknak sorsát, köttetett vala Édes Anyánk az másodszori tisztességes Házassági kötél által, Bár ó Hal ler István Urhoz, az Ország akkori Paesidenséhez, ki-is lévén idegen Vallású, lehetett volna sok kesergettetésemre, sőt Gyermeki Időmhöz képest, Lelki nagy káromra-is; de az örökké áldandó Isten azt az Jó Lelkü Urat úgy igazgatta, hogy nem

tsak nem ellenzette azt, hogy Vallásunkon való Tanító légyen Házában mellettünk, hanem maga Gyermekeit is az által taníttatni kívánta. Szent kezeidet tsókolom Édes Atyám, ebben a Te Irgalmasságodra emlékeztén, óh melly tsúdálatosok a Te tselekedteid a tieid körül, az ő jóvokra mindenekben fel-segélled az Idvességre.

X.

Annak utánna neveltettem az Édes Anyai gondviselő kéz alatt, szintén az MDCCXVII. Esztendőnek Szent Mihály Haváig, azon Hónak tizen-egyedik Napján, mind Magamnak s mind Testvér kedves Atyámfainak akaratjok ellen, Idvezült Édes Anyámtól adattattam soha eléggé meg nem siratható keserves Házasságra, Vallásomon kívül valóhoz. Melly Házasságban, Férjem mind szép Uri Familiájára nézve, mind pedig maga Személyjére nézve illendő és elégedendő szerentse is lett volna, ha velem azon egy Hitben és Vallásban való lett volna. De másként lévén a dolog, az által a Házasság által, mind ez mái napig való szörnyű nagy bánatra és kísértetre tétettem-ki: mivel-hogy ez felemás Házasságnak keserű Gyümölcsét szüntelen kóstoltatta Isten Én velem. Noha pedig Édes Szülő Anyámtól magamnak telyjes akaratom ellen adattattam ez szerencsétlen Házasságra; Én mind az által ebben senkit nem okozok; hanem meg-ismérem az Istennek igaz Utait: mert jól tudom Én azt, hogy kisebb dolog-is az Isten

bölcs végezése nélkül véghez nem mégyen. Ez volt irántam-is az ő Felsége szent tetszése, hogy Én ez szörnyü kísértetekkel küszködjem. Légyen ez után is az ő szent akaratja szerént minden dolgom.

XI.

Ez Én Lelkem keserüségét szerző Házasságom pedig e szerént ment véghez: Az Ezer hétszáz tizenhetedik Esztendőben lévén az Törökkel való Hada-kozás Nándor Fejér-Vár táján, ez Hazában igen nagy félelem volt a Pogányok be-ütésétől, a mint-hogy bé is ütöttek Besztertzénél a Tatárok és egy néhány Vármegyékben igen nagy rablást és sok károkat tettenek. Minden Uri Rendek azért Városokba költöztenek lakni, az bátorságosabban való meg-maradásért, a mellyet tselekedett Idvezült Édes Anyánk-is: ki Szebenben lakván velünk együtt ott Gróf Haller László kezdett Engemet magának kéretni az Házassági Életre Idvezült Édes Anyámtól; kit-is Gyermekségétől fogva mivel-hogy mostoha Fia-is volt igen szeretett.

XII.

Nem lévén Nékem semmi kedvem és hajlandóságom, ez idegen Vallásu Személyjel való Házassági Életre, ez jelen való Világ szerént jó szerencsémnek el-mellőzését Idvezült Édes Anyám igen sajnállotta, mellyre nézve alattomban egyet értet Biró Sámuelné Dániel Klára Asszony nyjal, a ki Atyafiú-is

vólt, hogy valami mesterséggel akaratomat hajtsa az jelen-való alkalmatosságnak kedvellésére; nem-is mulatott-el semmit egy egész Hónapnak el-telése alatt, a mivel meg nem próbált vólna, de Engemet arra nem vehetett. Végre kedves Testvér Bátyám Bethlen Ádám Uram meg-tudván ezen kísérgettetésemet, szemben-fogta és igen keményen meg-dorgálta Biró Sámuelné Aszszonyomat, mondván: Mitsoda Lelki ismerettel múnkálodja idegen Vallású Férjhez való meneteletem? rendetlen dolog a mellyre akar venni. Vévén azért eszébe, hogy kedves Atyámfainak ezen egyenetlen Házasság nem tetszik, megszűnt a közben-járástól, és soha többé azt nem folytatta.

XIII.

Az után Gróf Haller László vette-fel közben-járóul Köleséri Sámuel, akkori Feleségével Bethlen Judith Aszszonyjal, a kit is mint-hogy igen okos egy nagy tanátsú Embernek tartottak abban az Időben, jóvallását igen bé-szokták vólt venni és követni. Ennek tanátsa mellyet adott Édes Anyámnak, rontott-meg Engemet-is; mert járván ezen dologban minden haszon nélkül, egy Vasárnap Estve a Jegy Gyűrűt el-hozta és Idvezült Édes Anyám kezénél hagyta, mellyben Én semmit nem tudtam: ki is egy ideig magánál tartván, végre illy kemény és Engemet meg-rettentő szókkal Kezembe ad: Ha Gyermekeknek akarsz hogy tartsalak, ezt a

Gyűrűt vedd-el; ha pedig nem, én soha tégedet Gyermekemnek nem tartalak és mindenemből ki-is tagadlak. Oh kemény szók, Világ jovaival élni akaró Ifjú Elméhez, Édes Anyjához mindenben Engedelmességet mutatni kívánó s e féle próbákhoz szokatlan Leányhoz! Mit tudtam azért tenni, még viszsza szállani-is nem mérvén, a Gyűrűt el-vévém. Oh szerencsétlen óra! a melly másoknak nagy örömet szokott szerzeni, nékem szerzett ki mondhatatlan keserüséget és szomorúságot; mert el-szemlélvén a két-féle Vallásuak különböző Isteni tiszteleteket, könnyen fel-háborodó Életeket, és eféle Házasságnak egyéb mérges Gyümölcseit, olly nagy kísértetben és gyötrelemben voltam azon az egész Éjtszakán, melyet le-irnom nem lehet. Ugy hogy azt látván Idvezült Édes Anyám-is, magát a keserves sirástól ezen dologért nem tartóztathatta. Még-is mind azon által, hogy a Gyűrűt viszsza küldje, siralmas kéresemmel-is arra nem vehettem, sőt végre oly keményen meg-fedett, hogy többé meg sem mértem emliteni. Oh Én Ifjúságomnak Istene! a ki meg-engedted, hogy illy kísértetbe essem, de nem engedted, hogy abban el-veszszek, a Te Irgalmasságodról emlékezem, légyen áldott a Te Szent Neved örökké.

XIV.

Enynyire menvén a dolog, kedves Testvér Atyámfiat kértem arra, hogy lennének munkások ez

kelletlen szövetségnek fel-bontásában, hogy valami képen ez tökéletességre ne menyjen. El-is követett mindent kedves Testvér Atyámfia Bethlen Ádám Uram mint nagyobb Atyafi, mind Idvezült Édes Anyánk előtt, mind másútt, de a mit a Bölts Isten végezett azt a halandó Ember el nem bontja.

XV.

Egyet értett azért a Gróf Haller László Atyjafiaival, a kik hasonlóképen ellenzették azt, hogy idegen Vallásút ne vinne Familiájokba az Atyjokfia, s e szerént el ne venne. Véghez-is vitték azt egyezett akarattal az akori Pápista Püspök előtt (ki-is volt Mártonfi Márton) hogy minden Szerzetbéli Papoknak Parancsolatot adna-ki, hogy minket külföldben egybe ne eskessenek, hanem-ha Én Pápistává leszek, ez Parancsolat minden-felé ki-ment az Országban.

XVI.

Azonban Szebenben hirtelen Pestis kezdetvén, onnan az Uri Rendek el-széledtenek. Idvezült Édes Atyám-is velem együtt ki-ment Rétenbe; Haller László pedig Fejér-egy-házára. Én-is voltam immár nagy Szívbeli örömben, hogy az Isten a Püspök Parancsolatja által ezen dolgot el-bontotta s éppen nem-is gondoltam, hogy ez már soha-is meg-lehes-sen. De szemléld-el, mint nem tehet az Ember sem-mit, melly kevés ideig tartott az én örömem s vége szakadt reménségemnek.

XVII.

Egy Udvarhelyji túdatlan Barát szintén kóldúlni ki ment vólt akkor, midőn a Püspök parantsolatja érkezett Udvarhelyre s ő abban semmit nem tudott. Ez egy Szombaton Estvére érkezett Haller Lászlóhoz Fejér-egy-házára, ki-is valamint Én vártam a tőle való meg-válást, úgy kereste minden úton módon a velem való egyben-kelest, figyelmezvén az alkalmatosságokra. Beszélget azért a Baráttal, és alattomban ki-tanulja, hogy a Barát semmit nem tud a Püspök Parantsolatjában. Meg-örvend azért, reménl-vén ez által szándékának végben vitelét. Mindjárt akkor Éjtszaka Rétenbe tudósítja titkon az Idv. Édes Anyámat, hogy immár Páttert kapott az Esketésre. Idvezült Anyánk-is Keresdről mindjárt hivatta Testvér Atyámfiat, Móhából Petky Nagy Sigmondot, Vasárnap Estvére azért mind ezek jöttek Rétenbe, oda jött Haller László-is, de Én mint legyen a dolog, akkor abban semmit nem tudtam. Már Hétfőn Reggel midőn mindnyájan fel-költünk vólna, a Püspök Parantsolatjával egy Hajdú el-érkezett, mellyet a Barátnak irt vólt. Ezt senki más nem tudta, hanem Gróf Haller László és egy Szarka Sigmond nevű Inspector; ismét Petki Nagy Sigmond, ki-is titkon Idvezült Édes Anyámnak megjelentette, hogy azért Bátyám Uramék ezen dolgot ki ne tudhatnák, és meg ne gátolhatnák, Engemet nagy hirtelenséggel elő állítának és megesküdteték, három vagy négy Szóból álló Esketéssel, mint-

hogy a melly dolgok Vallásom ellen vóltak, azokat Én el nem mondtam. Mind addig Én el nem tudtam azt hitetni magammal, hogy az Isten ezen rendeletlen Házasságot meg-engedje; mert Gyermekségtől fogva irtóztam a Pápista Vallástól: de úgy tetszett Istennek, hogy az Én gyenge Hitemnek meg-próbáltatására meg-engedje ezt így lenni.

XVIII.

Minekelőtte ez az Esketés lett vólna, még az előtt kedves Testvér Atyámfiái félvén attól, hogy semmiképpen ez egyben kelést el nem ronthatják, vettenek vólt erős Contractust Gróf Haller Lászlótól, mellyben erős Hittel lekötötte magát, hogy soha Vallásomban nem háborgat, és ha Gyermkeink lesznek, a Fiú Pápista, a Leány Reformáta Vallásban neveltessék.

XIX.

Elvégezvén a Barát az Esketést, meg-adták néki a Püspök Levelét, de már késő vólt. Én ezen dolognak végben mehetését, Emberi mód szerént szólván, tulajdonitom Nagy Sigmondnak, mert ha kedves Bátyám Uraméktól el nem titkolta vólna a Püspök Parantsolatjának ott létét, az véghez nem mehetett vólna.

XX.

Nagy szaporasággal azon Nap meg-lészen a Lakadalom-is, hogy inkább még változás a dologban

ne lehessen. Ezek így meglévén látván Idv. Édes Anyám, melly nagy Szomorúsággal és kedvetlenséggel vagyok, maga Házától el nem eresztett egy egész Hónap alatt, az hólott könnyebben tölt ugyan kedves Atyámfiaival az Idő; de azután Fejér-egy-házára mentünk, az hová is- elkisértek vólt kedves Atyámfiái, kik nem sokára el-hagytanak s Én maradtam csak idegen Vallású Férjémmel. Felette keserves Napjaim vóltak azok, mellyekben az én Istenemet a mint kívántam vólna nem tisztelhettem: mivel az Udvarban Isteni Szolgálatot tétetni meg nem engedték: Templom ugyan vólt a Falúban, de mint-hogy ott négy pár Református Embernél több nem vólt, a Pap-is csak épen az Eklésiához hasonló vólt, úgy-hogy Lelkem fájdalmával kellett a Templomba mennem; mind azáltal akármelly nagy kedvetlenséggel-is de mindenkor csak el-mentem, hogy annál inkább reménséget az idegen Vallásúak irántam ne végyenek. Az Én Férjem pedig lévén az Édes Anyámtól-is nagy függése Vallásom iránt nem szóllott, sőt Papjainak-is hogy ne szóljanak, meg-parantsolta.

XXI.

Kevés Idő múlva mentünk Hévizre, az hol töltöttük Karátsont-is, de Nékem ez is keserves Karátson vólt, mivelhogy az Isten félő jó Házások szokások szerint együtt az Istent nem tisztelhetük, mert az én Uram Fagarasba ment első Napján Isteni Tiszteletre. Ebbéli szomorúságomat látván

Idv. Édes Anyám, akkor kezdette jobban Eszébe venni, minémü Kisértetbe ejtett Engemet; mellyért az után maga-is egész Világból való ki múlásaig fellette gyötrődött s siratott, de immár ezt megfordítani nem lehetett.

XXII.

Mentünk Uj Esztendőre Rétenbe: onnan Idv. Édes Anyánk Kolo'svárra vitte a Kollégiumba, Bethlen Farkas Ötsém Uramat; mi pedig mentünk Fejér-egy-házára. Hoztanak volt Martonfi Püspöktől az Én Férjemnek még Rétenbe létünkben, Levelet, mellyben a Püspök a maga akaratját, mit fogna el-követni, meg-irta volt; de ezt Rétenbe el-titkolta, mert jól tudta azt, hogy ha kimondaná, Engemet az Én Idv. Édes Anyám véle el nem eresztene.

XIII.

Fejér-egy-házára érkezvén azért látom az Én Uramnak igen nagy kedvetlenségét. de miért legyen, az okát nem tudhattam, hanem egykor azt kezdi mondani: Én félek attól, hogy Tégedet valami Bú fog érni. Én ezt hallván mindjárt így gondolkodtam, hogy talám az Idv. Édes Anyám Betegsége iránt hallott valamit, kinek-is immár Egészsége igen meg kezdett volt gyengülni, mellyre nézve erőssen meg- szomorodom. De vévén észre, hogy min ijedtem meg, monda osztán: nem az a Bú ér, hanem az, hogy a Püspök küldi reád az Udvarhelyji Gárdját nehéz

követséggel. Mellyre mondék: Bizony olly követséggel küldheti, hogy vészen Választ. Haza érkezésünk után négy vagy öt Nappal egy Estve el-érkezik a Gárdján a követséggel. Az Én Uram előre bé-jövén az Én Házamba, kért erőssen, hogy érette ne feleljek keményen. Fogadám Én - is, hogy valamire az Isten segélt tiszta indulatból véghez viszem.

XXIV.

A Gárdján bé-jövén az Én Házamban el-kezdí hoszszas Orátzióját, mellyet előre el-készített vólt, hogy Engemet meg-kövessen, minthogy az Uj Esztendő kezdetében ilyen kedvetlen hirrel kellett hozzáam jőni. Én el-únván hoszszas kedvetlen maga mentegetését, mondék néki: Kegyelmed illy hoszszason Engem ne kövessen, hanem mondja el, a mit kegyelmedre bizott a kegyelmed Elöl-járója: mert Én úgygondolom, hogy a melly dologról kegyelmed azt gondolja, hogy Énnékem szomorú kedvetlennek fogna tetszeni, az Énnékem igen kedves és örvendetes fog lenni. Mellyre monda, hogy az felette kedvetlen: mert Méltóságos Püspök Uram Nagyságtokat én általam tiltatja, hogy együtt ne lakjanak, mert nem igaz Házassági Életben vagnak. Erre Én felelém: Szeretném tudni, miokon nem élünk mi igaz Házassági Életet. Mert úgy monda: Nem igazán tette le-Nagy-

ságod a Hitet? sok el-maradott benne, a mit el-kel-
lett volna mondani. Felelém erre: Hiszem a ke-
gyelmed keze alatt lévő Barát esketett
meg, miért vólt ő olyan tudatlan Szamár
hogy még azt sem tudta, hogy kell es-
ketni? Erre osztán nagy szánakozással mondja:
Jól mondja Nagyságod, mert ő vétett benne, melly-
nek el-is vette jútalmát; de ugyan tsak Nagyságod
azzal meg nem menekszik, s hogy Engemet meg-i-
jeszthetne, Krókodilusi szemekkel szánakodott raj-
tam. Kérdi osztán, Mi választ adok hogy vigyen?
Én mondám nékie: Köszöntse kegyelmed Méltóságos
Püspök Uramat Én szómmal, és mondja meg: Mint-
hogy magam szabad jó akaratomból bi-
zony soha Idegen Vallásúhoz nem mentem
vólna s ide-is jó Szível nem jöttem; azért
tisztá Szivemből való örömmel vissza-
mégyek; mert tudom azt, hogy az Én
Édes Anyám Engemet, a mig Isten élteti,
jó Szível lát maga mellett, s ha az Isten
ki-vészi-is e Világból, kevés Jószágom
úgyan tsak lészen, abból élek Istennek.
Mikor látta vólna, hogy nem az ő gondolatja szerént
vagyon az Én Elmém, és a mivel ijeszteni kívántak
vólna, azt Én nagy örömemnek tartanám: kezdi
mondani, hogy Példátlan dolog vólna az, és ő Enge-
met igen szánna, mellyre nézve kíván Tanátsával
is éltetni, s a Püspök előtt is e dolgot tsendesíteni,
tsak Én-is végyem-bé az ő jó Tanátsát, mert eddig

sajnálotta ki-mondani nékem, de még nagyobb dolog is vagyon: Mert az Én Uramnak Halál vagyon a Fején, miért eskütt meg velem úgy, hogy én Pápista Hit szerént meg ne esküdném. Ezen boszszúsággal és haraggal el-telvén, mondék néki: Tsúd álko z o m kegyelmeden, hogy illyen haszontalansággal akar el-hitetni Engemet, mint-ha Én az aféle bolondságot el-hinném, de haszintén lehetne-is hogy egy más után tizen-hétszer el-ütnék a Fejét, Lelkem elvesztésével soha Életét meg nem tartanám.

XXV.

Néki minden jovallása és szemtelenkedése azon vólt, hogy Én lennék Pápistává, mikor látná, hogy semmire nem mehet, azon kért, hogy avagy tsak ígérjem reá magamat, hogy-ha a Pápista Vallást igazabbnak fogom ismérni, arra állok. Mellyre Én azt feleltem: hogy Eb kötelezze kegyelmednek semmire-is magát; mert ha Én igazabbnak ismerném a Pápista Vallást, úgy nem az Én Férjemért sem nem a kegyelmed jovallásáért, hanem az Igazságnak isméréteért lennék Én Pápistává, de azt sem kegyelmed, sem más nem éri, hogy Én Vallásomat el-hagyjam.

XXVI.

Ugyan csak ő mint szemtelen és arra régen el-készült Lélek, meg nem szégyelvén magát, mikor látta volna, hogy elő nem mehet szándékában, az Isten Beszédéből, mint-hogy ahoz semmit sem-is tudott, nem-is kívánt szólni, maga azt mondotta; Én Nagyságoddal a Szent Írásból nem kívánok szólni, hanem csak a külső dolgokból, noha ahoz-is tudnék, olly dolgokat kezdett beszélni az Embernek maga meg-tartóztatásáról, Életének tiszta vagy tisztátalanságban való el-tölthetéséről, a mellyeket a Keresztyéni Szemérmetesség nem engedi, hogy le-irjak: vett is ő oly feleleteket szemtelenségéért, hogy az után meg-vallotta némely Református Emberek előtt, hogy készebb volna akármi nagy dolgot cselekedni, mint sem többször Ennékem valami követiséget hozni. Utóljára ismét kérdi: Már mi választ vigyen a Püspöknek? Egyszer meg-mondottam (felelek reá) érje-bé véle, velem kegyelmednek már semmi beszéde nintsen, Püspök Uramnak-is velem nintsen semmi dolga. Ezen vége szakadott velem való beszédének s szemtelenkedve el-ment előllem: többször ezt az utat nem-is próbálták.

XXVII.

Mig Isten éltette Édes Anyámat, addig többire ott vólt lakásunk, s az próbálgatásra-is alkal-

matosság nem volt; de óh melly igen kevés ideig lön ez: mert MDCCXVIII. Esztendőben Pünkösdi Havának tizenkettődik Napján, Isten ő Felsége Hévizen ez árnyék Világból ki-szóllitá. Melly nékem épen Lelkemig bé-ható nagy keserűségemre lön; mivel-hogy addig volt kire vetnem Szememet, ha talám Férjem Vallásomért igyekezett volna háborgatni. Ezen való keserűségem és siralmas gyötrődésim, lévén egyszersmind Nehezes állapottal-is, annyira el-erőtlenített, hogy ugyan a Betegség által az Ágyba szegeztetném.

XXVIII.

Azon Esztendőben Édes Anyánk Temetésére mentünk Keresdre; az holott a Temetés alkalmatosságával a Fájdalmak kötelei környül fogván, hosszas kinaim után, kettős Fiakkal meg-betegedtem: Melly Betegségben, mind Testemnek gyenge volta miatt, mind az egyszersmind reám tódult Lelki és Testi Nyavalyák s keserűségek miatt, annyira el-erőtlenedtem, hogy minden Emberi reménség kívül volt Életem tétetve. Öregbitette Nyavalyámat az-is, midőn láttam hogy Gyermekeimet idegen Vallású Pap kereszteli meg. Kiket az Én Uram Rétenbe vitetvén keresztelték az első szülöttet Sámuelnek, Pálnak a másikat.

XXIX.

Keresden feküdtem kedves Bátyám Bethlen Ádám Uram Házánál, ki-is kedves Ángyom Asz-

szonyjal és több Testvér Atyámfiaival, olyan súlyos Nyavalyámban hozzám igen szorgalmatos gondviseléssel láttatott. Melly gondviselésekért az Urnak Áldása legyen ő Kegyelmeken. Vóltanak itt mellettem igen jó Lelki Orvosok-is, kik a Temetésre oda gyűltenek vólt; azok között vólt Tiszteletes Ná d u d v a r i Péter Uram-is, ez előtt Édes Szüléimnek Udvari Prédikátorok; a ki Éjjel és Nappal szorgalmatos vólt körülöttem. Tetszett azért a mindeneken szabadoson úralkodó Istennek, minden Emberi erő és reménység felett, még az Én Életemet nyújtani, s ez súlyos Betegséget könnyebbíteni.

XXX.

Három hetek múlva azért Nyavalyáim könnyebbülvén, fekve el-vittek Fejér-egy-házára, az hová eljöttek kedves Atyámfia-i-s; de itt Lelkemnek fellelte való nagy Fájdalmával töltenek Napjaim, mivel-hogy három Hónapokig Ágyamból fel-kelnem nem lehetett és mikor leg-inkább arra szükségem vólt s kívántam, Isteni Tisztelet nélkül kellett lennem, mind addig mig Isten meg-gyógyított, hogy a Templomba járhatnék.

XXXI.

Ezen Betegségemben történik körülöttem ilyen dolog. Maradott vólt még hátra az Én Uramnak Gróf Haller János Ur Testvér Bátyjával valami osztozása, mellynek el-igazítására hivattatott Dallatz-

ra, a mint-hogy el-is ment a Margit napi Medjesi Sokadalomra; Gyűltenek volt akkor oda több Uri Atyafiak-is, a fenn maradt osztozásnak el-igazítására bé-mentenek Medjesre, az hol volt Gubernator Kornis Sigmond Ur, Kornis István, Haller György, Petki Dávid Uramék; az Én Uram lévén igen vidám, rendes tréfájú, magát kedveltető Ember, minden Atyjafiai szerették: azért el-is vit-ték magokkal együtt Balás-telkére, onnét Abas-falvára, kérdezték egyéb beszéd közben, ha lehet-é reménség hozzám, hogy Vallásomat el-hagyathassa velem? Azt felelte: Nem vette észre semmi hajlandóságomat. Itt ki egyre, ki másra tanította, hogy mit tselekedjék velem, hogy annál hamarább el-tántorithasson. Oh Én Iste nem, Te erősítettél meg Engemet mind ezek ellen! Kornis Istvánné, Gyerőfi Borbára, ki Atyámfia volt, az Atyafiság jóssán adott az Én Kisértetésemre ilyen Tanátsot: Édes Sogor Uram! Ötsém Aszszonyjal most Gyermekek Ágyában bányék Kegyelmed igen keménnyen, mint-hogy már Édes Anyja-is meg-hólt, nints kihez folyamodják, a Testvér Atyafiak-is távúl vagynak tőle; ne kedvezzen kegyelmed semmiben; mikor látja kegyelmed, hogy alúnni akar, akkor dörömbözzön jobban; ne kérdje ett-é, annál inkább az Asztaíról ne gazdálkodják, maga néha menyjen-bé, de ne igen szóljon hozzá, mutassa kedvetlenségét, Reggel ne tudakozza volt-é nyúgodalma? s. a. t. Ha találja kérdeni: Miért kedvetlenkedik kegyelmed? Azt kell felelni,

elég van Nékem miért kedvetlenkedjem; soha addig jo kedvem sem lészen, a mig Vallásodat el - nem hagyod. Ez a leg-jobb út az Ötsém Aszszony meg térítésére, Engemet is így térített vólt meg a szegény Uram Gyula fi László. Ezt a Tanátsot a több Atyafiak-is mind helylyben hagyták és jóvallották, hogy tsak tselekedje igen jó lészen.

XXXII.

A Gubernator Kornis Sigmond Ur Papja, kit hivtak Létainak, ez külömböző Tanáts adásokat sokáig el-hallgatván, végre e képpen szóllott: Én a Nagyságtok Tanáts adását mind végig el-hallgatám: de ezeket Lelkem szerint nem jóvallom, hogy az Ur meg-próbálja, sőt azt tanátslom, hogy mindenben kedvezéssel és utánna járással légyen az Ur, ha valamire akar menni: mert ha a szerint tselekeszik, a mint Nagyságtok tanátsolá, úgy el-fog az Aszszony idegenülni, hogy nem hogy Lelki egyesség lenne, de a Testi egyesség sem lészen-meg. Mert nagy Famlája, Jószága-is vagyon, oda hagyja az Urat, még véle sem fog lakni: meg - válik osztán mit tsinál az Ur.

XXXIII.

Az Én Uram Medjesről Haza jövén, mindenben az Atyjafiai Tanáts adások szerint kezdi magát viselni. Bé-jött néha a Házba a mellyben feküdtem, de szüntelen való nagy kedvetlenséggel,

melly tartott egy néhány Napokig. Én-is nem sokat szóllottam hozzá, hasonlóképen alkalmaztatván magamat, látván hogy nem sokat hajtok a kedvetlenségére, önként maga ki-beszéli kedvetlenségének okát, a szerént a mint feljebb (§. XXXI. XXXII) le vagyon írva. Mellyjet Én hallván, mondám: Ez első dolog ugyan, hogy kegyelmed az Atyjafiai rozsosz Tanátsokra ezeket tselekedje; de úgy gondolom hogy ha Én ezt így elszenvedem, többször is meglészen, sőt nagyobb mértékben el fogja kegyelmed követni azt, kegyelmed azt maga-is tudja, hogy Énnékem erős Contractusom vagyon kegyelmedtől, hogy ha Vallásomban háborgat, el hagyhassam. (§. XVIII) Azért tudtára légyen kegyelmednek, hogy mihelyt az Isten annyira való Erőt ad hogy Ágyamból felkelhessek, kegyelmeddel bizony nem lakom. A Gyermekeket, mint-hogy Fiak és a Contractus szerént-is kegyelmedet illeti itt hagyom, lássa kegyelmed mit tsinál vélek. Erre azt mondá; Ugy-is mit nyersz véle, mert az Én Vallásom szerént el nem választanak tőlem. Én arra nagy keserves Szivel azt felelém: Ez az Igaz Isten, a kit én Gyermekségemtől fogva tiszteltem, és mostan istisztelek, tselekedje azt a nagy Irgalmasságát Én velem, hogy Esztendő ilyenkor légyünk el-válva egymástól, végyen-el az Isten vagy Engemet vagy Kegyelmedet. Mellyet a nagy Irgalmasságú Isten meg is tselekedett.

jól ittak, annyira, hogy mikor Én a Templomból haza mentem. a sok szent Eledelekből úgy laktak vólt, hogy a szent Kalátsal már egymást hajigálták. A szegény Barátot majd meg-ütötte a Gúttá bújában hogy a szent dolgokkal ennyire viszsza élnek: szedte minden felől a Bú-látott a szent Morsalékokat, hogy a tűzbe vethesse: eleget protestált, hogy kárhozatos vétek azt el-húllatni; de mint-hogy már jól laktak vólt, arra semmit sem hajtottak. Én-is meg-hagyom egy Legénynek, hogy a Bárány szent Tsontjából vagy két darabot szerezzen, mint-hogy a külső Tselédeink egyen kívül, mind Réformátusok vóltanak; a szegény Barát sem vigyázhatott mindenfelé, két jó vastag Tsontot az Inas eldúgván, béhozott hozzám; mellyeket a Fejéregyházi Kerítésből két felé bévetettem a Tóba, hogy a Békák megnémúljanak. Mikor Estve Vatsoránál ülnénk, és a Békák is nagy rekegéssel szóllának, kezdém a Baráttól újjabban kérdezni, a szentelt Tsontok hasznait, mellyből az Én Uram gyanitván a dolgot kezdé tudakozni, talám megpróbáltam: mellyre mondám, hogy meg minden bizonyjal. Ezt hallván a szegény Barát, igen megháborodik és azon kezdi erőssen az Én Uramat kérni, hogy ezt a tsúfságot el ne szenvedje. De monda néki: akkor is megmondottam volt kegyelmednek, hogy ne beszéljen olyan héjjába vólót, mert én igaz Pápista Ember vagyok, de még sem hiszem el az ilyen bolondságot, lát a Feleségem hogy hinné.

XXXVIII.

Nem sokára az után Szebenbe mentünk, a Szebeni Jésuiták Superiorjok akarván élni az alkalmazhatósággal, és megvizsgálni, ha vagyon-é valami hajlandóságom Vallásokhoz, küldött hozzám Uramnak othon nem létében egy tanult Jésuitától, egy kis Sponyol Réz Keresztetskét, mellyet a Pápa hétszer szentelt vólt meg, mellyet igen hosszas ahhoz alkalmaztatott Orátzióval hasznait elő-számlálván, nékem ajánlott. Látván Én, hogy nints miért kapjak rajta, mondék néki: Köszönöm a Superior Páter jóakarátját, ha valami szép drága köves Keresztet küldött volna ő kegyelme, jó szível el-venném, de ennek a kis Réznek nem láthatom által mi hasznát vehetném, azért el sem vészem. A Jésuita kezdi ismét hasznait számlálni, melly a többek között ez igen nagy, hogy mikor Égi Háború vagyon, Jég-esső jó, ha eleibe ki-tészik, el kell fordulni a Jég-essőnek más felé kár, nélkül. Erre felelék, hogy ha ilyen nagy haszna vagyon, igen-is elvészem s köszönöm az ő kegyelme jó akaratját. Mikor szintén el-venném, az Én Uram épen akkor lépék-bé az Ajtón, s kérdi mire való az a Kereszt? Én meg mondám mind a hasznát, mind pedig ki küldötte; ki-is fordúlván a Jésuitához, így szolla néki: Az Istenért Atyám Uram, miért adta kezében, mert ezzel Ő tsúfságot fog üzni. Mondék arra, hogy tsúfságot nem üzők; de ha a szükség kívánja, meg-próbálom mit-soda hasznai légyenek.

XXXIV.

Látván hogy Én mitsoda eltökéllett szándékkal vagyok, szép szóra kezdi venni a dolgot és mondani, hogy bánnya a Kornis Istvánné Aszszonyom rossz Tanácsán való el-indulását. Akkor mondá ki osztán, hogy Páter Létai mitsoda (§. XXXII) Tanácsot adott vólt s igen bánnya, hogy azt meg nem fogadta, s e képen tsendesité-le Elmémet. Az után Engemet soha nem háborgatott, sőt elő sem hozta Vallásomat egyszerűnél többször, hanem egy Betegségében, de akkor-is mindjárt meg-bánván, meg-követett rólla.

XXXV.

Minthogy abban az Időben a Páristák magok Házoknál Udvari Papot nem szoktak vólt tartani, úgy az Én Uram sem tartott sőt mikor Papjai jöttek-is, erőssen óltalmazta, hogy valamit ellenem ne szóljanak. Mint-hogy pedig az Ember vélek a Szent Írásból nem beszélhetett, mert azt ők kerülték, azért Én-is azt a módot vettem vólt fel, hogy ha ellenem szóllottak, mentől keményebben és vastagabban kívántam nekik meg-felelni; mellyre nézve ők-is nem mértek igen nagyjára beszédbe elegyedni velem, a kik pedig még nem ismertek, az Én Uram mindenkör meg-mondotta, hogy az Isten ért ne szóljanak ellenem, mert igen meg szoktam felelni. A Tsúda tételeket-is meg-mondotta, hogy ne beszéljék előttem, mert Én nem hiszem, osztán s tsak tsúfolódom véle.

XXXVI.

Egy Barát épen nagy Bőjtben lévén ott beszéd Asztalnál, az Húsvétra meg-szenteltetett Báránynak és egyéb szentelt eledeleknek erejeokről, a többi között azt a tsúdálatos hasznát is mondá, hogy egyszer a meg-szenteltetett Báránynak Tsontjából egy Tóba esett vólt valami részetske, s mindjárt a Tóban lévő Békák mind elnémultak, úgy-hogy mindez mái Napig- is azon Tóban egy Béka sem rekeg. Mellyre Én-is nevetvén mondám: bizony igen akarom, hogy kegyelmed illyen jó Orvosságra tanított, mert Én-is el-úntam itt a Békák énekléseket hallgatni. Akkor-is az Én Uram mindjárt mondá: Az Isten ért Atyám Uram, miért beszéll Kegyelmed a Feleségem előtt illyeneket; mert ha tsak szert tehet reája, bizony megpróbálja.

XXXVII.

El-telvén a Bőjt, Húsvétra egy Magyar Országi Atyjafia az Én Uramnak, Haller Imre, ki-is igen nyűghatatlan vásott Természetü Ifjú vólt, oda jött. vóltak más Pápista Emberek is, első Napján az Innepnek Én a Templomba mentem: elmentek ők is a magok Templomjokba, az holott hamar által esvén a Misén, a Templomból vissza-mentenek. Hoszasz Bőjtjök után alig várták, hogy Húst ehessenek, késő vólt az Ebéd készülését várni, hanem a szentelt Ételekhez tsak sietve le-ültek, a szent Borból

XXXIX.

Fejér-egy-házára ki-menvén, tsak hamar a hétszer szentelt Kereszt hasznára igen reá szorúlánk, mert igen nagy Égi Háború támadván, nagy zúgással való Jég-esső jött. Én-is ki tévém a hétszer szentelt Keresztet, épen szembe az Essővel a mint jöt; nagy Jég-esső lőn, melly az egész Határt elverte, a Majorságot - is, valamellyet kün kapott mind meg-ölte; mikor az Esső és Zápor le-tsendesedett volna, mint hogy azt-is mondotta vala a Jésuita, hogy olyankor egyben horgad s az után újjabban úgy egyenesedik - fel, mondám az Én Uramnak, a hétszer szenteltetett Keresztet Én ki-tettem, mihellyt a zúgását hallottam a Jég-essőnek, látom sokat használt, már meg-nézem, ha öszve horgadott-é a Szent-ség miatt, de szintén olyan egyenesen és lapossan találám az Ablakon, mint az előtt vőlt. Az Én Uram oda fordúlván, tőlem el kapta, de Én sem bántam, mert immár minden hasznait kitanultam volt. Így jártak azért mind a szentelt Báránytsontal, mind a Pápától hétszer megszenteltetett Sponyol Keresztel. Valamint az Igazságot sokáig eltakarni nem lehet, úgy a Hazúgságot sem.

XL.

Mint-hogy akkor más forma Idő vőlt, az Én Uram - is nem vőlt akármit vaktába hívő Pápista, valamikor odahaza vőlt, mindennapegy V á r a d i Bib-

li ája lévén, azt olvasta szorgalmasan ; ugyan az-is vőlt az oka, hogy akármi beteg Barát álmodta Tsúdának nem hitt. Énnekem-is töle több Vallásomban való meg háborításom nem vőlt, mellyért Isten nyugossa-meg őtet. De Én-is azért áldom mig élek az Én Istenemet, ki nem engedte, hogy az Én Gyenge Hitem nagyobb próbákra menyjen, tudván az Én Gyengeségemet ; sőt előre olly Kegyelmes gondot viselt, hogy hosszas együtt való lakást nem engedett. Mert ha élt vőlna. a mint változott attól fogva e nyomorúlt Hazában az állapot, a minémű gyűlölségessekké lettenek a Pápisták előtt a Reformátusok, lehetetlen hogy felette való Kisértetre ne jútottam vőlna, igaz Apostoli Katholika Vallásom mellett: mivel-hogy néki-is a mostani Világhoz kellett vőlna magát szabni, s még akarátja ellen-is meg-háborítani. De az Isten könyörűlt Én rajtam tsúdálatos Bölcsessége és Kegyelmissége szerént.

XLI.

Ez Hazában MDCCXIX. Esztendőben a Pestis nagy mértékben úralkodván, mindenfelé el-kezdődött, a mi Jóságinkban - is, mind Rétenben mind Hévizen s minket szorított Fejér-egy-házára, az hol még nem volt. Ott lévén mi, az Én Uramat Pünkösöd előtt egy Héttel Estve a Hideg erőssen ki-leli, s Naponként rosszszabbúl-is kezd lenni, úgy-hogy Eszén kívül-is sokat beszéllene. De én aféle dolgokhoz akkor nem tudván, meg-sem gondoltam hogy Pestis

légyen. Vólt Medjesen egy hires Borbély, a ki belső Curával is szokott vólt orvosolni. Én ezt el-hozattam, ki-is Pestisnek lenni mindjárt meg-ismerte; de senkinek akkor semmit nem szólván felőlle, nagy szaporán elébb állott onnét.

XLII.

Nehezedvén naponként, kívánta látni Gróf Haller János Urat Testvér Bátyját; de az Ur nem igen kívánta az Ötsét meg-látogatni, félvén attól ha Pestis talál lenni. Püünkösd másod napján Bethlen Imre Bátyám Uramat kezdé emlegetni az Én Uram, olly formán hogy imádkoztatná; de Bátyám Uram ott nem vólt. Vetődött vólt oda egy Barát, de midőn látná hogy halálozó félben vagyon, meg-ijedett tőlle és azt mondotta: ő bizony ott nem lészen; mert ő még soha Halálos Beteg mellett nem vólt. s ha mindeneket rendesen véghez nem viszen, néki sok Penitentia tartása lészen érette: Én-is jó Szivel dolgára botsáttám, ne hogy Bünbe essék nyavalyás a Tudatlanság miatt Másokat a Házból ki-rekesztvén marada velem tsak egy Nemes Aszszony és az Öreg Aszszony, magam kezdém imádkoztatni. Kedden Ebéd után Szeredán virradtig semmit nem alútt, hanem útannam szüntelen imádkozott: szépen vallást tétettem véle, hogy tsak egyedül a Jé sus Kristusnak tökéletes Elég-tétele és Közben-járása által kíván idvezülni, minden maga Érdeméhez és Szentek Esedezéséhez való ragaszkodást el-tagadván.

Ez így tartott virradtig. Virradt után kezdett lenni olly nagy Fántásiája, hogy senkit meg nem ismért. Szeredán Estve oda érkezett Haller János Uram; de már akkor senkire nem ügyelt, a Szívét a Nyavalya törés erőssen háborgatván.

XLIII.

Tsütörtökön Reggel mikor éppen a Nap feljött, meg szólalt nagy Ének szóval és el-mondotta azt: Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, Mennynek és Földnek Teremtőjében. Ezen a Szón mindjárt meg-hólt, minden Pápista Tzerémónia nélkül. És így a könyörülő Isten az Én Szívemnek mélylységes keserüségéből lett kívánságomat (XXXI II) meg-teljesítette, tőle Világi Életemet el-választotta. El-hitetem magammal, hogy öt-et-is az Isten a maga Szent Színének látásával meg-örvendezettette. Hólt-meg Életének XXII-ik Esztendejében. Én pedig maradtam Özvegységre két egyszersmind született Fiaimmal s újjabban Nehezes állapottal.

XLIV.

Testvér Atyámfiai mindjárt hozzám el-jöven Szombaton Koporsóban tették, minden irtózás nélkül bántanak véle, senkinek Eszében nem jutott, hogy a Pestistől irtóztanak volna, az után el-mentenek mindnyájon Keresdre, Én Fejér-egy-házán maradtam.

XLV.

Mindjárt a közelebb következő Szeredán a Pál nevű Fiam Dajkája meg-betegszik Pestisbe; de ő azt titkolta és lévén Ágyékában nagy tsomója, mondotta Sérvésnek lenni, s el-is hitette, azonban Tsü-törtökön a Faluban hat Háznál a Pestis el-kezdődött; Minémű állapotban légyek kedves Atyámfiainak érte-
tésekre adom, egyszersmind azt-is mitsoda szándékkal vagyok, hogy tsak a Mezőre vagy a Kertbe, hol régen Barátok Klastromok vólt, költözzem lakni; mint-hogy Jozságimban mindenütt Pestis vólna. Vén észre állapotomat és szándékomat kedves Édes Atyámfiak, egyenlő akaratból hozzám küldik Bethlen Sámuel Bátyám Uramat illy véggel, hogy ott való meg-maradásomat meg ne engedje, hanem magával ha szép szerént nem akarnék erővel-is vigyen-el, hogy légyünk együtt mig Isten éltet; ha pedig Isten Itéletit bocsátja reánk, akkor-is mütassuk-meg egymáshoz igaz Atyafiságunkat, egymáshoz látván s egyik a másikra gondot viselvén.

XLVI.

A Dajkát Bátyám Uram előtt-is Lelkére kényszeritettem, hogy vallja - meg ha Mirigye vagyon; mert úgy Bátyám Uramékhoz nem mégyek; de ő meg nem vallotta hanem tagadta. Azon Pénteken, egy Leány a Házamban meg-betegszik, kinek, Szombaton meg-indulván Bonyha felé a beteg Dajkával

magam Fejét megtapogatom, ha forró-é, akkor Estvére meg-hal Pestisben, de mint-hogy Reggel el-indúltam vólt, Én abban semmit nem tudtam.

XLVII.

Mikor Bonyhához közelitenénk, az hová-is immár egybe gyűltenek vólt az Atyafiak, a Dajka a Hintóban el-ájúl, a kit Spiritusokkal értetvén Eszére hoztam, s a Lelkére ismét kényszerítettem, vallja meg ha vagyon-é Pestisse, hogy térjek-meg ne vigyem az Atyámfiak közé a Veszedelmet. De ő akkor-is tagadta. tsak a Nap sütötte-meg Fejét s azért ájúlt-el. Bonyhára bé-érkezvén a Dajkát két-felől fogva viték a Szállásomra s mindjárt le-fekütt, annyira elérte a Nyavalya. Éjtszaka a Gyermekek sokat sirván a Dajka fel nem kelhetett, hanem magam melléje fektettem s viradtig ott vólt. Reggelre kelvén azon kezdett könyörgeni, küldjem Haza Harang-lábra, a mint-hogy Haza-is küldöttem akkor Vasárnap, néki lévén hat Gyermekei mind a hat harmadnap alatt meg-mirigyisedik, de mi abban semmit nem tudtunk: mert Bonyhán - is Pestis kezdetvén, Kedden onnan Isten vezérlése által mentünk Árok-allyára. Az Én Gyermekeimnek semmi gondja nem lett a Pestises Téjtől, a Pestises Dajka melegében való fekvéstől; az új Dajka-is mindjárt az el-ment mirigyos Dajkának háló egyetmésében hált, annak sem vólt semmi betegsége. Nékem-is a Pestises Tejet kezembe fejte, mikor magát mentegetné hogy a Teje igen meleg,

oda fejettem noha ő azt semmiképpen nem akarta. Ezeket illy hosszason azért irtam meg, hogy innen is láttassék meg az Istennek tsúdálatos Gondviselése az Ember körül. Tsak Te tartottál-meg Engemet-is Én Istenem a Dél-szinben pusztító Dögnek ereje ellen.

XLVIII.

Akor Bonyháról, minek-előtte Árok-allyára mentünk volna, indúlt-el Bethlen Imre kedves Bátyám Uram idegen Országokra, nevezetesen pedig igyekezhén Anglia Országba.

XLIX.

A Pestis meg-szűnése után el-jött hozzám a meg-pestisesedett Dajka, a ki annyira titkolta tőlem a maga állapotját. Kérdeztem mi okon kellett néki tőlem annyira azt a veszedelmes dolgot el-titkolni? Azért tselekedte azt felelte, Mert Én előtte azt mondtam volt, hogy ha neki Pestisse vagyon Én az Atyámfiai közé nem mégyek, hanem Fejér-egy-házán maradok. Már pedig néki Elméjén mind a forgott, hogy ha Én Fejér-egy-házáról a Pestisesek közül ki-mégyek, Életben maradok; de ha ott lészek, minden bizonnyal meg-halok, és így ő léssen az Én Halálomnak oka, ha ki-mondaná a maga Állapotját Gyilkosomnak tartaná magát. Azt-is mondotta, hogy egy nehányszor hozzá készült hogy ki-mondja már, Száját-is fel-tátotta, de Lelke ismérete semmiképpen meg nem engedte hogy szóljon.

L.

Vólt ez az Aszszony-Ember szelid, jámbor, jó erköltsü, Isten-félő s ez után-is a mig élt nagy hűséggel vólt Én hozzám mindenkor. Ezt-is azért tartom az Én Istenem nagy Irgalmasságának, hogy ő a maga Nyavalyáját így el-titkolta; mert ha szintén az ő vélekedése szerént meg nem hóltam vólna-is de az Halálhoz hasonló félelmes Életem lett vólna a Mezőn egyedül minden Atyjámfiaitól és Jó-akaróimtól el-rekesztetve oly hoszszas ideig. Mert szinte Eszten-deig vólt az a hely a Pestis miatt bé-tiltva, a melly Idő alatt az Én meg-hólt Férjem Teste-is a Föld színén vólt, el-temetni nem lehetett.

LI.

Azon Esztendőben terhes állapotokon kellett által mennem; midőn mindenemtől el-rekedvén feles Tseléddel kellett lennem, két szoptatós Dajkát tartottam: Ennek-felette Viselősön maradván - el Férjemtől, ugyan ott Árok-allyán meg-is betegedtem Szent Mihály Havának tizenegyedik Napján Haller Borbára Leányommal, a kinek sok bajaim között is igen örültem, minthogy meg-hólt Férjemtől vólt erős Contractusom (§. XVIII.) hogy a Leányom Reformáta légyen. Oh tsalárd Öröm haszontalan Reménség.

LII.

Háladatossággal emlékezem itt kedves Bátyám Bethlen Ádám Uram és kedves Ángyom Asz-

szony hozzám mutatott Atyafiságokról, a kik a nehéz Időben magok Házoknál szükséges jókkal bőven tápláltak, s magamra gyámoltalan Ifjúi, de nehéz és terhes állapotomban nem hagytak: mellyért Isten mind a két Életre tartozó Jovaival ő Kegyelmeket áldja-meg.

LIII.

Fel-szabadulván a Helységek az Isten kemény Ítélete alól a Pestis meg-szünése által, Én is MDCCXX. Esztend. Pünkösd Havában Fejér-egy-házára mentem, hogy meg-hólt Férjemet el-temettessem, a mint-hogy el-is temetettem Szent Iván Havában.

LIV.

Mikor már a Temetésre készülnék, az első szülött Fiam Sámuel Betegségbe esék. Szerettem ezt a Gyermeket felette nagy indulattal, úgy-hogy Anyának Gyermekéhez való nagyobb Szeretetét kigondolni nem lehet; de Szeretetem mindenkor Istenhez való fel-fohászkodással vólt, hogy az Én Istenem végye-el Én előlem, minek előtte a jó és gonosz között változást tudna tenni s ne engedje hogy e Világgal meg-motskolja Lelkét.

LV.

Vólt ez a Gyermek ábrázatjában igen szép, kellemetes, vidám tekéntetű, mindenek előtt a kik látták kedves, ideje felett való szelid engedelmes,

noha még két Eszkendős nem vólt, mikor az Isten magához vette; de sok olly jelek vóltak benne, a melyek által Reménséget vettem, hogy ő iránta az Isten Engemet meg-hallgatott. A Pápista Papokat el nem szenvedhette hanem erőssen félt és irtózott tőlök. Meg-próbálták az Atyjafiai, Képet Olvasót adtak kezében, azt mindjárt ha tűz vólt a Házban oda igyekezte vetni, ha pedig tűz nem vólt a szék alá hánnya.

LVI.

Egy versen Besztertzén lévén, Haller György Uram kívánta látni a Gyermekeket, kiket oda-is küldöttem, adtak akor-is hasonlóképen Képeket és Olvasót a Gyermekeknek: Sámuel aképen tselekedett az úttal-is; mellyet látván Haller György Uram, így szólott sokaknak hallásokra: Vigyázzanak reá, az a Gyermekek vagy meg-hal kitsiny korában, vagy ha él soha igaz Pápista nem lészen, mert ebben egészszen az Anyja Vére vagyon. Pál olyan kitsiny korában is mindenben ellenkező - képen viselte magát, a Képeket minden mondás nélkül meg-tsókolta, szerette, kiről-is azt mondták, hogy mindenben Édes Atyja Fia.

LVII.

Megbetegülvén ezen kis Sámuel Fiam egy Vasárnap, más-fél Hétre az Én jó Istenem iránta való keserves Anyai Szivből származott kívánságo-

mat meg-teljesítette; mert őtet ő magához vette. Mellyért-is Szent Neve dicsőíttessék mind örökké. Szintén következőleg lévén az Atyja Temetése, azzal együtt Fejér-egy-házán el-temettettem.

LVIII.

Nagy örömem volt azon hogy Isten Engemet ebben meg-hallgatott, hogy az Én kedves Gyerme-
kemet magához vévén nem engedte hogy Vallással
ellenkező Vallásban nevedjék-fel. A Leányom fe-
lől kétségben sem hoztam azt, hogy igaz Hitemben
és Apostoli Vallásomban ne nevelhetném fel. Min-
denképpen jól volt állapotom; mert az Én Uramtól
tisztességes Jóságban maradtam volt; Ifjúi Erőben
lévén Egységem igen jó járt; meg-hólt Férjem Aty-
jafiai között szép tsendes Életem volt. Testvér Aty-
jafiai lévén Gróf Haller Gábor Ur, a ki igen ba-
rátságos Igazságot szerető jó Ember volt, és Gróf
Haller János Uram a ki ismét szelid Természetű
volt, úgy-hogy Engemet egész Özvegységemben leg-
kisebbel-is meg nem szomorítottak. Mellyért Isten
maradékjokkal-is tégyen jól.

LIX.

Igazán irhatom azt, hogy eddig el-folyt Életem-
nek ezen Özvegységben való Életem leg-könnyebb
— és majd minden Kereszt nélkül való része volt. Ál-
dom-is az Én jó Istenemet, ki azt az Irgalmas-
ságát tselekedte Én velem, hogy az idegen Vallású

Atyafiak között-is olly tsendes és minden meg-szomorittatás nélkül való Életet parantsolt és nem engedte hogy a gonosz Nyelveknek mérgek Engemet meg-sérthessenek.

LX.

Özvegységben töltöttem-el három Esztendőket és hat Napokat, az után kedves Testvér Atyámfiái és Gróf Haller Gábor Uram tetszéséből, hozzá járulván a magam akarátja, de kivált az Én reám kegyelmesen gondot viselő Sz. Istenemnek rendelése, mentem Férjhez a Római Szent Birodalombéli Gróf Urhoz, Széki Teleki József Uramhoz. Völt meg a Lakadalmunk Hé v i z e n MDCCXXII-dik Esztendőben Pünkösd után való Kedden.

LXI.

Szemlélttem már itt-is az Istennek hozzám való nagy Szeretetét és Jó-voltát, fő képen ebben hogy már egy igaz Hitben Vallásban egy Szível és Szájjal tisztelhetem az Én Teremtő Istenemet az Én Édes Férjemmel. Világ szerént-is tisztességes állapotban és rendben voltam helyeztetve, a mellynél kívánva-is jobbat kívánni nem kellett, az Istennek Áldása-is bővségesen völt a Házunkon Az Én Uram pedig igen jó okos Keresztyénül magát hozzám alkalmaztató Ember völt, mint-ha ugyan Édes Atyám és nem Férjem lett vólna, úgy kívánt Engemet Ifjúságomban tanítani és el-készíteni előre a

reám következett sok és nehéz Kisérteteknek el-vi-selésekre, mivel jó-rendin által látta vólt azt hogy Nékem töle el kell maradnom.

LXII.

Gyönyörködtetem vala Én-is Szívemet e sok jóknak szemlélésével; de nem tetszék az Istennek, hogy az Édes közzé Keserüt-is ne töltene még pedig hamar, hogy ez Világgal ne lenne semmi öszve-elegyedésem. Mert három Hónapok el-telések után az Én Édes Férjemhez való menetelemnek, Egésségem bomlani kezde, a Nyavalyák környül vének: soha az után-is Egésségem helyre sem állott; de akkor rész szerént Ifjúi jó Erőm; rész szerént pedig az Én kedves Férjemmel való tsendes és jó Életem azt nékem igen meg-könyebbitette, úgy-hogy könnyen lehetett szenvednem.

LXIII.

Meg-álda az Isten MDCCXXIII-dik Esztendőben Bőjtmás Havának VII-ik Napján egy szép Fiú Magzattal, kiért mind Édes Atyjának mint nékem volt nagy örömünk. Ennek a Szent Keresztség által Sigmond név adatott.

LXIV.

Ezen való nagy örömemet keserűség találá nem sokára. Mert akkori Gubernator Gróf Kornis Sigmond Uramtól és Kantzellárius Kászoni

János Uramtól, kinek Felesége Testvérje volt az Én első Férjemnek, szüntelen ösztönöztetvén Gróf Haller Gábor Uram, kinek nevére mint nagyobb Atyafiúnak Dekrétumot - is küldvén a Kantzelárius, hogy első Férjemtől való Gyermekeimet végye-el. Certificáltak azért az Én Gyermekek-Ágyamban való fekvésemnek negyedik Hetében Gubernium eleibe a Gyermekeimért, mellyen akkor kezdték Gyermekeimért való sok háborittatásomat és gyötrettetésemet.

LXV.

Kolosvárra menvén Ország Gyűlésére az Én Férjem Sz. Mihály Havában azon Esztendőben el-mentem Én-is. Kolosvárra való érkezésünknek utánna Gróf Teleki Pál Uram Lónára ki-hivatott, mivel egy Nevét viselő Fiatskája meg-himlőzvén igen nehezen kezdett vólt lenni, a mint-hogy mikor oda érkeztünk azon Éjtszaka meg-is holt.

LXVI.

Azon Éjtszaka Én le nem feküdtem a Nyugalomra, Szivemet pedig igen bágyasztották a Gyermekeimről való nehéz gondolatok. El-bágyadván azért egy székre leültömben el-szúnyodtam, és sok nehéz gondolatim s képzelődő Elmélkedésim után ilyen Álmat láttam: Hogy egy esméretlen Ember előmbe jövéen Nékem így szóllott. Én tudom mitsőda gondolattal ültél ide, mert azt gon-

dolod vala: Én Istenem! ez a Gyermek ha élt volna-is, úgy reménlem hogy a Szüléi Vallásokkal ellenkező Vallásban nem neveltetett volna, ez még-is meg-hala: az Enyimeket pedig a kiket Tőlem elakarnak venni s Én Szent Felségednek jó Szivel adnék, Életben tartod.

— De a mely Dekretumat most hoztak, attól ne félj, mert az Isten Mennyből küld más Dékrétumat, melly ezt-elrontja. — Ezen serkentem fel-Álmamból. Épen azon Gondolatokkal-is ültem vólt le a székre. Ezt Én azért jegyzettem-fel, hogy innen-is ki-tessék az, hogy az Isten sokszor az övéinek (tsu-
 — meg-jelenti dolgait azoknak vigasztalásokra; mert ezt a dolognak ki-menetele-is meg-bizonyította.

LXVII.

Mert más Nap Haller Gábor Uram megbetegszik, s egy Hétre meg-is hal. Mint-hogy pedig a Dékrétum tsak az Ur Nevére vólt írva akkor az a Per-is félbe szakadott. Gróf Haller Gábor Uram látván ezen dolgot mind Természet és Haza Törvényével ellenkezni, igen sajnállotta, hogy neve alatt kellene a dolognak folyni; mellyről mind Engemet mind az Én Uramat szépen meg-követett: de a Gubernátor Urtól nyúgodalma nem vólt. Meg-is mondotta azt az Én Uramnak, hogy mint Haza Törvényét jól tudó Ember kövesse-el az utakat és módokat, mert nintsen semmi jussok a Leányhoz. Az Én Uram-is pedig mint az aféle dolgokhoz jól tudó jó Lelkü igaz Református bátor Szivű Ember minde-

neket jó Lélekkel véghez vitt, mind addig a míg lehetett nem gondolt sem költségével, sem előmenetelének megakadályoztatásával.

LXVIII.

Ujjabban MDCCXXIV-ik Esztendőben Decretumot hoztak Gróf Haller János Uram nevére, mint-hogy rajta-is voltak, hogy mentől hamarább elvehessék a Gyermekeket és így a magok akaratjokat véghez vihessék; de az Én Uram semmiképpen az Ország Törvénye mellől el nem állott: az Udvarnál is szintén akkor Bétsben lévén TELEKI PÁL Uram mindent véghez kívánt vinni. Megmútatta azt, hogy Haza Törvénye szerént-is el venni nem lehet, mert a melly okok abban felvagynak téve, úgy mint ha Esztelen, Erköltstelen, Tékozló és Vesztegető, Én bennem azokat fel-nem találják, magok sem vádoltak a félékkel; azért jussok az elvételre nintsen. A Leány Contractus szerént-is (§. XVII.) engemet illet. A Fiat fel-neveli a Pápista Vallásban, mint-hogy az a Haza Törvénye, Contractusunk szerént-is úgy illik. A Jóságokkal-is megkénáltatta annak előtte-is, hogy vegyék kezekhez.

LXIX.

Látván a Katolikus Urak, a melly Szivesen folytatja az Én Uram az Én dolgomat, más képpen kezdék próbálgatni. Az akkori Püspök Antalfi az Én Uramat kíséretetni kezdi éretlen szavaival ilyen for-

mán: Méltóságos Gróf Uramat fellette sajnálom, hogy mitsoda Haza szolgálatjára termet Ember, kinek nagy Hűsége még a Felséges Udvarnál-is tudva vagy, még-is Promotioja illendőképpen nem lehet az Aszszony dolga miatt. Én azért azt jóvallanám hogy ezt a nagy kötelességet tenné félre az Ur, és ezen dologban állana el az Aszszony mellől, hadd vehetnők el a Gyermekeket: én ugy reménlem, hogy mindjárt Promotioja lenne az Urnak, de eképen Promotioja az Aszszony miatt nem lesz. Az Én Uram is mint a szót bátran ki-mondó Ember, elsőbben megköszönte a Püspök szánakozását, hogy Promotiora érdemesnek isméri s el-mellőztetését sajnálja, s az után így szóllott: Nagyon tsúdálkozom hogy az Ur engemet még jól nem ismer: Én igaz Református Ember vagyok s tudom hogy valami a jó Istennek tetszik a mégyen környülöttem véghez. Nem az Én Felségem az Én Promotiomnak rontója és akadályoztatója, hanem az Én igaz Hitem és Vallásom: de úgy gondolkodjék az Ur én róllam, hogy ezen dologban valameddig lehet minden kötelességemet véghez viszem.

LXX.

Látván nagy állhatatosságát a Püspök az Én Uramnak, más útát gondolt-fel, mint-hogy az Egri Püspök és Károlyi Sándor Ur is szüntelen irogattak, hogy ne szenvedjék ezen dolgot sokáig, nehogy a Gyermekek valamit bé-szijjanak a Kálvinista Vallás-

ból. Az Én Uramat azért bé-hivatattván a Guberni-umba, a Gubernator Gróf Kornis Sigmond nagy keményen mint-ha mindjárt szavától el-ijedett volna így szóllott: Azt kérdem Bátyám Uramtól, a Gyermekkel mit akar, ki akarja -é adni, vagy nem? hadd írjuk-fel a Felséges Udvarhoz. Arra azt felelte: a Gyermek nem enyimek, hanem az Annyoké, ha az ki adja, én nem tartok ellent benne. Mellyre a Gubernator azt mondotta: Mert az Aszszony szép szerént ki nem akarja adni, hanem kegyelmed adja ki. Az Én Uram-is azt kérdezte: Ezt Excellentiád parantsolja-é vagy jovalja? Azt felelte, hogy parantsolja. Meg-háborodván azon az Én Uram-is így szóllott: Excellentiádat követem hogy ki kell a dolgot Magyarán mondanom: de Excellentiád énnékem egy tseppet sem parantsol, ha vétek, vagyon a Hazának Törvénye s keressen reá Excellentiád, de ez eféle Parantsolatra én semmit nem hajtok. Így hallván ezeket a Gubernator s észre vévén, hogy parantsolatja semmit sem ér, meg-tsendesedett.

LXXI.

Mondotta ezek után a Püspök, ezt külömben a mint látom véghez vinni nem lehet, hanem Exékutzioval. Bálintit György Uram is azt mondotta, úgy-is kell ezt véghez vinni. Wesselényi István Uram pedig, ki Praesidens-is vólt, azt kérdi nevetve, ki mégyen Exékutzióra? Arra Bálintit Uram azt felelte: Én elmégyek. Eddig az Én Uram tsak

hallgatván felelt Bálintit Uramnak, Kegyelmed nem régen jött le Bétsből, s talám nem-is olvasta el még ez iránt az Országnak mitsoda Törvénye vagyon. Mind az által bizony szeretném ha Exékutzióra jőne kegyelmed az Házamhoz, mert gondolom hogy a Bétsi Majoránna bűz, a melly most a kegyelmed orra alatt vagyon, el kopnék onnét. Ezen a Katholikus Urak mind meg-haragudtak az egy Haller György Uramon kívül; a Reformátusok nevettek: a Püspök pedig mondott, hát ha én mégyek Exékutzióra, mit tsinál az Ur velem? Azt felelte az Én Uram: Meg-látja az Ur Püspök Uram akkor mit tsinálok. Protestált-is ott a Gubernium előtt az Én Uram, hegy senki a Házára Exékutzióval ne menyjen, mert minden személy válogatás nélkül Haza Törvénye szerint bánik véle.

LXXII.

Ezeket így hallván a Gubernátor, szépen kezdette kérni, ne rontsa-el egy Aszszony miatt a Promótzióját. Mellyre így felelt az Én Uram: Hát azt gondolja Excellentiád, hogy én olyan bődögatlan Ember vólnék, hogy el-hinném azt, hogy a Feleségem dolgaért nintsen nékem Prómótzióm: nem az az oka hanem Vallásom; mert ha Vallásom nem tett vólna akadályt, eddig Érdemem szerint elébb űltem vólna Zöld Asztalhoz mint Excellentiád; mert mind Felséges Uramnak, mind Hazámnak, többet

szolgáltam Excellentiánál. Ezzel az Én Uram is ki-jött a Guberniumból.

LXXIII.

Beszéllgetvén egymás között, senki sem mérte biztatni magát hogy Exékutzióra ki-jöjjön; hanem azt végezik hogy az akkori Commendérozó Generalistól, ki-is volt Báró de Tige, kérjenek Katonákat. Melly végezést meg-értvén az Én Uram, Kolosvárról sietve bé-ment Szebenbe a Generalis-hoz; és reá emlékeztette mitsoda Parantsolat adatott ki a Generalisoknak ez előtt, az Exékutzióra Katona ki-adás iránt.

LXXIV.

Mert nem igen régen történt volt ilyen dolog hogy Josika István Uram Németeket kért ki a Generálistól Matskási Boldisárné Aszszonyomra és felette Törvénytelenül 's igen bestelenül bántak az Aszszonyjal, mellyért is a Felséges Udvart meg-találván, olyan parantsolat jött az Udvartól, hogy senkinek Exékutzióra a Generálisok Katonákat adni ne mérészeljenek, valameddig a Felséges Udvartól meg nem engedtetik. Erre a Parantsolatra emlékeztetvén az Én Uram a Generálist, Németeket a Gubernium kívánságára adni nem mért. Sőt meg-értvén ez idegen Nemzet azt az Igazságtalan dolgot, könyörületességre indúlt, s azt-is fel-fogadta, hogy-ha szintén onnan feljül az Udvartól jő-is Parant-

tsolat hogy Katonákat adjon de addig nem tselekszi, a míg Hirt az Én Uramnak nem tészen.

LXXV.

E képen semmire nem mehetvén, más Gubernium Gyülésére maradt; mellyen mi-is bémentünk Kolosvárra. Ott a Püspök vendégelvén némely Urakat, egy Református Embernek szolgáját hívták, hogy segéljen Étket fogni: midőn már az Étket fogni akarták volna, a Tálak igen melegek lévén a Püspök Szolgája Papirossat adott, hogy azzal fogják a Tálakat; azon Legénynek is adnak egy Levelet, mellyet irt vólt Károlyi Sándor ezen dologban a Püspöknek; ezt látván a Legény a 'sebibe tészi és ott-hon az Ura kezébe adja, az az Uri Ember pedig az Én Uram kezében küldi. A Levélnek Summája ez / vólt: Nagy tsúdálkozással tsúdálkozik mind a Gubernatoron mind Püspökön, hogy mind eddig-is a Gyermekeket annak az Eretnek Anyának kezéből ki nem tudták venni, tudván azt, melly erős Eretnek Familiából való mind maga Teleki Josef Uram, mind az Anyjok. Az a Reformáta Vallás pedig olly veszedelmes, hogy akarátja ellen-is reá szokott az Emberre valami belőlle ragadni, a ki ő vélek társalkodik; annál-is inkább azon szegény ártatlan Gyermeknek bé-szíjják azta mérges Tndományt. Mellyre nézve ha az

Haller Familia sajnálja ebben fáradni,
— maga az Udvarnál folytatja és keze alá
fogja a Gyermekeket.

LXXVI.

Ez a Levél annál inkább fel-indította mind a Gubernatort, mind a Püspököt, hogy valamit tsak tudnak mindent el-kövéssenek. Gróf Haller János Uram-is ebben erőssen munkás kezdett lenni, ösztönöztetvén erre Feleségétől Apór, Susánna Aszszonytól, kinek is soha Gyermek nem vőlt, s mind az Istentől, mind pedig Én tölem erővel kívánt magának Gyermeket szerezni. A felettébb Gyermekhez való kívánságnak miatta néha ollyakat tselekedett, a mellyekkel mint-egy erőszakkal akart venni: mellyekkel tele vőlt ez az Ország. Ném engedett azért nyúgodalmat Férjének, hogy inkább a Természet fogatkozását eképen pótolhatná ki, s maga kívánságának eleget tehetne.

LXXVII.

Az én Uram is ezen dolgot a Felséges Udvarnál serényen folytatta: sokszor a Ministerektől, nevezetesen pedig Evgenius Hertzegtől a Levelekre a mellyeket az Én Nevemmel iratott az Én Uram, ollyan válaszok jöttek, a mellyek egész reménséget nyújtottanak, azt irván hogy nyilvánóságos az Udvarnál, hogy Én bennem azok az okok fel nem találtnak, a melyekért a Gyer-

mekeimet el-vehetnék. Ennek felette mind az Isten Törvénye, mind pedig ennek az Országnak Törvénye azt hozza magával, hogy mint Édes Anya Én tartsam és neveljem a Gyermekeimet. / Azért úgy reménlik, hogy Felséges Urunk-is azt az Igazságot ki-szolgáltattja és ennek Országnak Törvényét meg nem bontja, de Én tsak a biztatással maradtam

LXXVIII.

Végre azt találják-fel a Guberniumban, hogy tsak ítéljék-meg, hogy vétessenek - el Gyermekeim, a Deliberátumat küldjék-fel az Udvarhoz és azzal kérjenek Militziát a Felséges Udvartól, a melly által el-vehessék őket. Ezen két Nap mind dolgoztak: a Réformátus és Lutheránus Tanács Urak voxolni semmiképpen nem akartak, ezt mondván: ez mind Isten s mind Haza Törvénye ellen vagy, azért azt hogy el-vegyék schá nem ítélik. Ha pedig Ő Felsége úgy parantsolja, hogy el-vétessenek, miért kell Voxot kívánni ezen dologra? Harmadik Nap mindenik Réformátus és Lutheranus Tanács Urnak megmondották, úgy menyjen a Tanácsba, hogy ennek végének kell szakadni: Wesselényi István Uram Ő Excellentiája változása esvén, de nagyobbára ezen való bújában mint Vallását szerető jó Lelkü ember fel nem ment azon Napon a Guberniumba, még fel sem öltözött, küldöttek egynehányszor utánna, de tsak nem ment végre azt kívánták hogy küldje fel Voxát; arra azt felelte; Én nem küldöm,

mert a mire Hites vagyok t. i. az Haza Törvényére, a szerént én régen ki-mondottam az Én Voxomat. — Már ha az nem tetszik, lássák Erőszakkal mit tselekesznek, abban belé nem elegyitem magamat.

LXXIX.

A több Urak Báró Kemény László, Szentkereszti András Uraimék, Köleséri Sámuel Sékrétárius és mind a Lutheránus Tanács Urak Könyvhúllatással hallgatták a Tanácskozásokat, kiket szorongattak, hogy szóljanak hozzá; de egyik sem szólt. Látván a Püspök hogy egyik sem szól semmiképen, mondotta: Mi Katholikusok szóljunk hozzá. Erre azt felelte Haller György Uram: Én igaz Katholikus voltam mindenkor s a vagyok most-is; de azt mondom: adta volna Isten hogy soha ezen dolgot ne értem volna: mert ezt látom véghez vihetjük, de bizony mind az Haza Törvényét, mellyhez Hittel kötelesek vagyunk, meg-rontjuk, mind pedig a magunk Lelkünk Isméretét erőssen meg-sértjük.

LXXX.

De ezzel a több Urak, Gubernator Kornis Sigmond, Kornis István, a Püspök, Bálinti György, és a vallását nem régen változtató Fest, semmit nem gondoltak, hanem a mint nekik tetszett Kun Sigmond Urammal Deliberátumot irattak. Az Én Uram is az OrszágHázában fen lévén, bé-hivatták a Guberniumba, ott előtte a Deliberátumot el-olvastatják

és azt kérdezték arra mit felel? Mellyre az Én Uram így szólott: Én egyebet nem tudok felelni, hanem hogy Excellentziátok és Nagyságtok nézze meg jól a dolgot, ha úgy ítélte, hogy mind az Isten s mind a Haza Törvényével meg-egyezzen; mert különben félhető hogy Lelkeket meg-sértik. Mellyre akkor-is nagy meg-háborodásával Haller György Uram azt felelte: Ezzel bizony meg-sértettük.

LXXXI.

A Gubernátor Ur azt kérdi: Már ezen Déliberátum szerint ki-adja Kegyelmed a Gyermekeket. Mellyre az Én Uram azt felelte: Én bizony nem adom, sőt ezen dolgot Felséges Urunk Kegyelmes Szemei eleiben kívánom terjeszteni. Ha azt parantsolja hogy e szerint légyen, akkor Én-is Fejet hajtván engedelmeskedem: és úgy ment lészek az Isten Itélő Széki előtt-is. Mert én mind az én Istennemhez való kötelességemet, mind Feleségemmel le-tett Hitemet meg-tartottam, s a mennyiben rajtam állott véghez vittem.

LXXXII.

Ezen Déliberátumot Kun Sigmond Uramtól mindjárt le-küldötték Én hozzám, hogy el-olvassa nekem, mint-hogy el-is olvasta. Kérdi az után Én mit felelek reá, hogy választ vigyen a Guberniumba. Arra mondék: Látom hogy az Én Gyermekeimet az

Isten, a Természet, és a Haza Törvénye ellen el-
 ítelték; azért kívánom hogy az igazán Itélő Isten,
 a melly igazán Én tőlem Gyermekeimet
 el-ítelték minden dolgaikban Ő Excellen-
 tziájokat és Ő Nagyságokat olyan igaz-
 zán segélje-meg s úgy tegye állandókká
 Uralkodásokat s maradékokat. — Kun
 Sigmond Uram erre monda: Én ezt a kemény vá-
 laszt a Méltóságos Guberniumba meg nem mondom,
 hanem Nagyságod tsendesitvén magát másképen
 izenjen. Én azt felelém: Az Én Istenem kegyel-
 medet-is büntesse-meg érette, ha ezen
 szókal meg, nem mondja kegyelmed. Arra
 azt mondá ő kegyel me: Az ilyen szókért még a
 Feje-is el-eshetnék az Embernek. Én azt felelém:
 A melly jó Lélekkel Gyermekeimet tőlem el-ítél-
 ték, azon jó Lélekkel a Fejemet-is el-ütethetik, tsak
 tselekedjék-is meg már, vagyon még egy igazán
 Itélő Isten, a ki személy szerént-is meg-ítéli ezen
 tselekedetekért ő Excellentiájokat.

LXXXIII.

Illyen válaszszaal Kun Sigmond Uram fel-
 ment a Guberniumba, mellyet e szerént el-mondott,
 Azt hallván az Itélő Birák mindnyájon fel-háborod-
 tak és mondták. hogy nem kell abban hagyni azon
 terhes szókat mellyeket szólottam. Akkor-is Haller
 György Ur azt mondtotta: Ez igen meg-keseredett
 Lelkü Aszszonynak, meg-sebhetődött Anyának szavai,

a ki-is méltó inkább a szánásra, mint a tovább való boszszontásra.

LXXXIV.

Az Én Uram újabban Nevemmel igen Keserves Instántziát iratott, mellyről el-mondották azt, hogy Kő Szivnek kell annak lenni a melly arra meg nem lágyúl, fel-tévén azt-is, hogy ha Én rajtam könyörül az Isten Fiú Magzattal meg-áldván építsen állandó Házat ő Felségének, hasonlóképen Felséges Aszszonyúknak-is különösön. Melly Instántziákat Ifjú Gróf Teleki Jósef az Én Uram Fia, akkor jövéen Haza felé a Lengyel Király szolgálatjából s úgy szintén Gróf Teleki Pál Uram is Bétsben lévén bé-adták. A Ministereket-is hasonlóképen emlékeztette Levelében ez előtt való jó válaszokra. (§.LXXVII) Az Instántziára az a válasz lett Felséges Urúunktól: Az az Udvarnál már nyilvánóságos, hogy a Haza Törvénye szerént a Gyermeknek nálam kellett volna maradni: de mint-hogy ő Felsége egyszer meg-ígérte az ellenem valóknak hóggy elvészi, azért már úgy kell lenni, meg nem másolja. A Ministerek-is mindnyájon azt irták. Látják magok-is, hogy mind Isten, Természet és ez Haza Törvénye-is azt kívánja, hogy nálam maradjanak a Gyermek; de Felséges Urunk örökös Fejedelme lévén ezen Országnak, a Törvényt-is meg-bonthatja.

LXXXV.

A Generalisnak jött osztán ez iránt Parantsolatja, hogy akárhól találtassanak az Én Gyermekeim, rendelvén két Kompánia Katonát egy Fő Strásamesterrel vegyék-el. Ezt a Generalis fogadása szerint (§. LXXIV) az Én Uramnak mindjárt értésére adta, hogy vagyon immár Parantsolatja, Teleki Pál Uram-is Bétsből meg-irta. Vévén a tudósításokat az Én Uram igen nagy búban vólt, mellyet mikor látnék okát tudakoztam; de tsak azt mondotta hogy roszszúl vagyon.

LXXXVI.

Mikor már tovább titkolni nem lehetne, hivatva az Én Uram Deáki Josef Uramat a Kolosvári Papot, ki most Erdélyi Réformátus Püspök, kinek-is által adta a dolgot, hogy hozza elő nékem. Maga pedig nem kívánván látni keserüségemet, elment Báró Kemény László Uramhoz, mint-hogy igen erőssen szerették egy-mást, mint-ha ugyan Vészerént való Atyafiak lettenek vólna. Az alatt Deáki Uram el-jövéen, mint olyan Emberhez illendő vólt, úgy kívánta Elmémre adni a dolgot. De Oh ki irhatatlan Gyötrelem a mellyben vóltam! nem sok vigasztalást nyújthatott Ember Énnékem. Tsak Te erősítettél-meg Én Istenem, hogy el ne fogyatkozzam.

LXXXVII.

Haza jöven az Én Uram Kemény László Urammal eléggé kívánt volna vigasztalni, de magának-is a vigasztalás közben sokszor Szeméből Könyvei ki-tsordúltanak. Előmbé adta hogy ha magamnak azzal tsendességet szerezhetek, nagy kisebbségére szolgál ugyan. de nem bánnya az Exekutziót bévárja a Házára, nem hajt kárára - is; tsak Nékem legyen könnyebbségemre.

LXXXVIII.

Látván végre hogy ezen dolgot megfordítani nem lehet, mások-is azt jovalván hogy ne várjam meg hogy a Németek reám jőjjenek, hanem a Gyermekeket hagyjam-el magamtól. Én is azt tselekedtem MDCCXXV. Esztendőben Karátson Havának 4. Napján a Fiamat Kolosvárt, a Leányomat pedig hagytam Lónán Teleki Pálné Aszszonyomnál, magam Kövár-Vidékére mentem az Én Urammal telni. A Fiamat Gróf Kornis Sigmond Gubernátor ő Excellenziaja, a Leányomat Gróf Haller Katalin Tsáki Sigmond né Aszszonyom vitték-el. Eképen az Én Gyermekeim el-vétetének tőlem, hogy magam azokat Anyai gondviselés alatt ne nevelhetném az Én Vallásom szerint.

LXXXIX.

Sok terhes gondolataim, nehéz kísérteteim voltak e dolog miatt, hogy néha csak-nem el-olvadt az Én Szivem bennem, de az irgalmas Isten nyújtott vigasztalást ilyen állapotomban-is; a melyre igen sokat használt az akkori Papunk Krizbai Mihály, ki Tudós Okos Ember volt. Itt-is Én Istenem a Te Irgalmasságidról emlékezem, a Te Ditsőségedre; mert nem hagytál Engemet Én magamra.

XC.

Kolosvárra viszsza mentünk MDCCXXVI. Februáriusban igen kemény hidegben, lévén fen-járó nyavalyáim, azokat öregbitette egy erős és kinos betegségem, mert a Fejembe kellvén az annyira el-erőtlenített, hogy épen semmi reménsége Életemnek meg-maradása iránt nem volt, Doctor Köleséri Uramnak-is a kinek Kurája alatt voltam, melyet meg-mondott az Én Uramnak-is. Öregbitették ezen nyavalyámat az Gyermekeim iránt való terhes gondolatim, s kísértetem annak felette akkori Terhes állapottal való lételem; Nyavalyámnak súlya miatt meg-is süketültem; mely annál nagyobb szomorúságba és gyöttelembbe ejtett. Melyet eléggé kívántak orvosolni; de semmivel használni az ellen nem lehetett.

XCI.

Három Heteket így töltvén-el, mikor annyira könnyebbedtem hogy fel-ülhetnék, Kolosvárról ki-kiváncoztam magunk Házához betegülni. Az holott hosszas és nagy kinaim után az Isten Szt. György Havának első Napján meg-vigasztalt egy Gábor nevű Fiammal, mutatván hozzám egyszersmind azt az irgalmasságát-is, hogy süketségem-is önként minden Orvosság nélkül akkor el-múlt. Nagy volt a Te Erőd Én Istenem itt-is az Én nagy erőtlenségemben.

XCII.

Idő telvén, az Én hozzám kegyelmes Istenem egy egy kevés vigasztalást Gyermekeim iránt engedet Nékem; el-gondolván azt hogy ha szintén azok el-vétettek-is Én tőlem, adott az Én Istenem nékem másokat, kiket igaz Hitemben és Vallásomban fel-nevelhetek. S i g m o n d nevű Fiam vólt igen jó forma, egész Férjfiúi termettel és ábrázattal fel-rúháztatott, ideje felett való szép Elmével meg-áldott. G á b o r o m pedig igen szép ábrázatú, szép Elméjü, de igen gyenge és egésségtelen vólt Születésétől fogva.

XCIII.

Az után Böjtmás Havának kilentzedik Napján MDCCXXX. Esztendőben az Isten meg-áldott egy

kis Leánykámmal, kinek-is a Keresztségben Klára Nevezet adatott, vólt ez igen jó forma szép Testálású Gyermekek.

XCIV.

Ezekben az Esztendőekben sok terhes és nehéz Nyavalyákon mentem által, úgy-hogy sokszor vóltam az Halál kapujában, fen-járólag hordozható Nyavalyák nélkül pedig egyszer sem vóltam. De minden Nyavalyámat és Terhemet meg-könnyebbitette nékem a Házamban való tsendességem, mert az Én Urammal tsendes és igen kedves jó Életem vólt. Ennek felette az Istennek Áldása - is Házunkon nagy vólt, úgy-hogy ditsekedhetem az Én Istenem Ditsőségére azzal, hogy semmiben nem hogy fogyatkozást de még kevés szükséget sem szenvedtem: a mennyiben lehetet mindenekkel Békességben kívántam élni: meg-szűkült Felebarátimat segélteni. A kikkel pedig Én kívántam jól tenni, az Én Uram abban soha akadályt nem tett, nem-is bánta. Maga is igen Barátságos Ember vólt, Barátsága minden szin-mutatás nélkül való; mások dolgára nem vigyázott, a magáéhoz hozzá látott, mivel ez Országban igen hires jó Gazda-is vólt. Senkiét nem kívánta a magáét nem hagyta: egy-szóval jó Lelkü, Vallását igazán szerető jó Haza-Fia vólt. Mind ezek Én hozzám az Istenemnek Méltatlan Szolgálójához nagy Áldásai meg-köszönhetetlen Jó-téteményei vóltanak; mert Én ezekre érdemes nem vóltam, A Te

Nevedé légyen hát Én Istenem, a Te Nevedé mind ezekért a Ditsőség mind Örökké.

XCV.

Még kitsiny korokban Édes Gyermekeimet kezdettem taníttatni, reménlvén hogy az Isten azokban nékem állandó Házat épített, igen nagy gyönyörűségem volt benne midőn annyira nevelhettem, hogy Tanulásokat - is láthatnám: kivált Sigmond volt Szivemnek kíváltképen való öröme, a kit az Isten Testi külső szépsége mellett ideje felett való Böltességgel-is és Engedelmességgel felruházott volt. Valakik látták mindenek előtt kedvessége volt; azt-is jövendölték iránta, hogy nem fogom fel-nevekedését meg-érni; mert a kiket az Isten idejek felett való Böltességgel és Kegyességgel fel-ruház, eleve magához szokta venni, mint az idején érő Gyümölsöt hamarább le-szokták szakasztani. A minémű szókat Én igen nehezen hallottam. Az Én Uram-is sokszor Könyves Szemmel mondotta: hogy ezen Gyermekeknek nem idejére való dolgai vagynak, fél rajta hogy mi abban nem sokáig fogunk gyönyörködni. De Én éppen arra nem hajtattam Elmémet, hogy ettől való meg-fosztatásomról gondolkodnám. Mint-hogy a Gyermekek is ép (§.XCII) erős, egészséges volt.

XCVI.

Az ő kérdezkedése gyakrabban az Vallás dol-
gáról vagy a Felsőbb Hatalmasságokról volt, úgy
hogy azt tsúdálkozva lehetett hallgatni. Mondotta
sokszor melly nehéz néki hogy Haller-Pál egy Test-
vér véle s még-is nints azon egy Hitben Vallásban
véle. De óh kimondhatatlan Keserőség! mely Engem
talála MDCCXXXI-dik Esztendőben, Kis-Aszszony
Havának XI-dik Napján, tizen-három Napokig tartó
Vér-hasi Nyavalya által ez Én Szemeimnek egész
gyönyörüsége, Szivemnek vidámsága, kedves Sig-
mondom Én tölem el-véteték Életének épen Ki-
lentzed-fél Esztendejében. Kivel-is Házamnak tovább
való fen-maradásáról minden Reménségem el-múlék,
mert Gábrisom felette gyenge lévén ahoz Re-
ménség épen nem lehetett.

XCVII.

Ollyan volt ennek Halála-is, hogy-ha magam
szüntelen mellette lévén nem láttam volna, el nem
hihetném. Nem-is tudtam azt gondolni hogy olly
Gyenge Edényben az Isten olly nagy Kegyelmet
tette volna le. Mihelyt megbetegedet e Világról
egészszén el-vette Elméjét, s minékünk-is vigasztalá-
súl azt mondotta: Édes Atyám Uram! Édes
Aszszonyom Anyám! tudom hogy ha
Istennek a tetszenék-is hogy én meg-
gyógyúljak, azért kívánnák azt, hogy az

én Istenemnek Ditsőségre éljek s végre az Én Istenemnek Szent Színének látására általmenyjek: már Istennek a tetszik, hogy én tovább ne éljek, hanem az Istenhez men'jyek, az hová kedves Atyám Uram is és kedves Aszszonyom Anyám is jönnek, ott-is együtt leszünk az Istennél. Azért én érettem ne gyötrődjenek. — Azzal mind a kettőnket közelebb hívott magához, és: kezeinket meg-tsókolván botosánatotott kért. Az Én Uramra nézván látá nagy keserüségét s azt mondá Atyám Uramat-is szánom; de még-is inkább szánom Aszszonyom Anyámat, mert Atyám Uram nem sokáig él.—Azzal reám fordítván Szemeit így szóla: Édes Aszszonyom Anyám! az Ur Isten minden Könyvhúllatásit kedves Aszszonyom Anyámnak szedje a maga Tömlőjébe, és mikor az Emberi Reménség megszűnik, akkor tsúdálatosson vigasztalja meg.—Az-után mondá: Én felettem Predikátziót arról tégyenek: Az Ur Isten az én Világosságom s Idvességem, s hát kitől féljek? mert haszintén egy felőlezer Ördög, más felől tíz-ezer állana-is, még sem félnék, mert engemet az Én Jésusom meg-váltott, és én Övé vagyok, azért jövel hamar Édes Jésus én hozzám. — Ehez hasonló Szavai igen sokak vóltanak, de nem Tzélom hogy ide mindeneket fel-irjak. A Papot úgy kívánta hogy szüntelen mellette légyen és imádkoztassa.

XCVIII.

Vala egy Német Inassa-is Pápista Vallású, mint-hogy immár Németül-is tanúlt vólt annyira hogy derekason beszéllet, ez mellé állván az Ágyának mondja: hogy Isten gyógyítsa meg. Arra azt feleli: Hallodé én nem félek az Haláltól, úgy mint te, mert én tudom hogy mihelyt meghalok, az én Lelkem mindjárt vitetik az Isten Szine eleibe. De a te Vallásod szerint te félhetsz, mert még a te Lelkedet a Purgátoriumba küldik. Másképen attól nefélj, mert az nintsen, hanem félj a Pokoltól.

XCIX.

Már ezt meg-lehet minden Keresztyén Atyai és Anyai Szivet viselőnek gondolni, melly nagy Bánat és Keserőség légyen Embernek illy jeles Gyermekeitől meg-fosztatni. Mi-is hogy inkább keserves Bánatunkat enyhithessük, nem sokára Kertzesórán eltemetettük Házunknak egész gyönyörüségét.

C.

Ezzel keserves Bánatúknak nem lön vége: mert nem sokára Kláram elsőbben és harmad Napra utánna Gáborom meg-betegszik Sorostélyjon Himlőben, kik-is ugyan azon MDCCXXXI. Esztendőben, Szent Mihály Havának XVII Napján mind-

ketten el-halának. G á b o r o m Ebéd előtt kilentz és
tiz Ora között, Életének hetedik Esztendejében.
Klárám Dél-után három és négy Ora között Éle-
tének második Esztendejében. Akár ki légy a ki ezt
szemléled, tsúdálva mondhatod: Oh Istennek nagy
Ereje, ki a nagy Erőtlenségben mutatja ki magát,
meyt ezt a szörnyü kísértetett nem Emberi, hanem
az Isteni Erő győzte-meg Én bennem. A Te Ke-
gyelmed vólt az Én fájdalmas Szivemnek
meg-erősítő Balsamomja, Édes Atyám.

CI.

Az Én Uramnak-is Egéssége bomlani kezde,
és bokros keserőségei miatt szemlátomást fogyni: a
- Viz-korság száraz-Betegséggel együtt reá esék, ki mel-
lett minden rendes külső eszközökkel való élest,
mint-hogy Isten jó módot adott vólt-is benne, vég-
hez vittem: de nem tetszett Istennek meg-szen-
telní az eszközöket.

CII.

Az Én Uram-is Halála előtt minden dolgok-
ról le vévén Elméjét, szüntelen az Istenhez való
készülettel töltötte Idejét. Engemet-is pedig min-
denben kívánt készíteni terhes kísérteteimnek el-
- viselésére: sok dolgokat mint Okos Ember előre
el-látván, mi fog következni, meg-mondotta hogy ha
úgy talál lenni, mi tévő légyek. Testamentum tété-
lében is a miben az Ország Törvényével meg-egyez-
hetett, mindenekben kívánt jó rendben hagyni.

CIII.

Mint-hogy pedig akkor Fejér-vár-megyének Fő Ispánja volt, az utolsó Gyűlésen meg-mondotta hogy többször nagy Gyűlést nem gyűjtet; azért mindekben számot vétetett a kikkel illet, és minden dolgokat Írásban tévén, Nékem úgy adta kezemben a Vitzé Tisztek jelenlétekben ezt mondván: Ezt tedd el, mert azt tudom hogy senkinek semmijét el nem vettem, és szánt-szándékkal senkinek nem vétettem: de ez a háládatlan Világ olyan, hogy a kinek leg-többet szolgál az Ember. a fizet rosszszabbúl; az Én Hóltom után-is lehet olyan hogy kíván Engemet meg-motskolni és Tégedet meg-károsítani; azért abból el-igazithatod ha bajod lészen. A Vitzé Tiszteknek pedig monda: bizony kegyelmeteket az Isten meg-veri, ha Holtom után reám valamit fog és a Feleségemet meg-szomorítja. Mellyre mindnyájon ígérék magokat hogy nem tselekeszik; de a felől meg-tselekedték; de Én mind azokra meg-tudtam felelni. Mert Engemet olyan formán készített kísérteteimre és sérelmes Özvegyi Életemre, mint a ki Házától kevés Időre el-távozik és rendelést tészén a Háza Népeinek mit tselekedjék.

CIV.

Már Én mind ezeket minden Nap nagy keserűséggel szemléltem: végre Gyermekeim iránt való keserűségemet örömmel félre tettem volna, tsak az

Én Uramnak Életét nyerhettem volna meg; de az Istennek a sem tetszett; hanem fenn járó s'nlődése után Ötöd Napi fekvése közt igen szép készüllettel mind végig való szállással Én mellőlem elvévő, kinem irható keserűségemre Szebenben MDCCXXXII. Esztendőben, Szent András Havának első Napján, és Engemet az Én Istenem úgy hagyta mint a meg-szedett Szőlőben való Kunnyót egyedül. Oh drága Kegyelem! melly Erőt adott Énnékem az Én sok súllyos Keresztimnek el-viselésekre; lakozzál ez után-is Én bennem mind utolsó pihenésemig.

CV.

Már Férjemtől és Gyermekeitől így meg-fosztatván, e gonosz Világ azzal meg nem elégedett; hanem az Én Uram Familiája: melly is Én hozzám eddig nagy Szeretettel mütatta magát mindenkor, látván mindentől való meg-fosztatásomat, mint-ha Én azzal gonosz tévő lettem volna, hogy a N á o m i ből az Isten M á r á v á t e t t, Szívét egészszen megforditá Én ellenem, s mindnyájan Ellenségimmé lőnek. Kedves Férjemnek egyetlen egy Leánya-is Tek. T ó l d i Á d á m n é Aszszonyom, kinek Halála előtt négy vagy öt Órával kezeit meg-fogván azt mondá: Édes Leányom mindenben jó Atyád voltam, a Feleségem-is semmiben néked kárt nem kívánt tenni: azért te-is meg ne szomorítsd: mert soha az Isten büntetetlen nem hagyja. De ez Eszébe nem jutván a menyire ereje lehetett a meg-szomorításra, el-kez-

dette még az Napon a mellyen a Temetés vőlt
véghez vitte.

CVI.

Temettettem-el Idvezűlt Édes jó Férjemet Ker-
tzesorán MDCCXXXIII. Esztendőben Boldog Asz-
szony Havának XVIII. Napján. Más Nap mindjárt
az Atyjafiai A d m o n e áltattak, hogy az Én Uramnak
Testámentomához semmiben magamat ne tartsam,
hanem tudjam meg, hogy mindenben valamiket az
Én Uram nékem hagyott, tsak Negyedes lészek. Jól
lehet az Én Uram Testámentoma mind az Isten s
mind a Haza Törvényével igen meg-egyező vőlt.
Mint-hogy Esztendeig erőszakoson semmit velem nem
tselekedhettének, szóval a mit lehetett kesergetésemre
véghez vittének, kivált Teleki Ádám Uram, a
ki-is sokakat mondott az Én meg-bestelenitetésemre
tartozókat; de ez iránt ez Nékem vigasztalásomra
szolgált, hogy senki el nem hitte.

CVII.

Közelitvén az Én Uram Halálának Esztendeje,
egy Uri Ember (kinek Isten maradékjával-is tse-
lekedjék Irgalmasságot jó Tanátsáért) azt izeni né-
kem, hogy a keserüséget tégyem félre, és menyjek
bé Szebenbe, tselekedjem a magam dolgában a mit
tselekszem, mert ha Esztendő bé-telik olyan beste-
lenséget ejtenek rajtam, a minémü még ebben a
Hazában illy rendü Özvegyen nem esett.

CVIII.

Én-is vévén észre a dolgot, Szebenbe bé-men-tem kedves Testvér Atyámfiaival Bethlen Imre Urammal, ki-is gyámoltalan Özvegységemben minden terhes Bajaimba mind végig mellettem fáradozott, nem gondolván semmit ok nélkül való sok meg-bes-telenítésével, Én mellettem igaz ritka példájú Atyjafiságát igen nagy mértékben meg-mútatta; melly hozzám való jó Lélekből származott igaz indulatjá-ért, sok fáradságiért az Én Istenem Testben s Lélekben áldja-meg, s kedveseihez-is mûtassa-meg a szükségnek idején Atyjai Szerelmét. Mind ő ke-gyelme s mind mások kík hozzám egyenes indulat-tal voltak azt jóvallották, hogy izennék Én a Teleki Familiának, hogy szándékát hadd lehetne ki-tanúlni.

CIX.

Én-is izentem B. Kemény László Uram-tól és Radák Ádám Uramtól (a ki-is Én hozzám igen nagy Szeretettel viseltetett) kiknek Gróf Te-leki Sándor Uram mint nagyobb Atyafi ezt mondotta: A melly napon Bátyánk Urunk-nak Halálának Esztendeje bé-telik, azon napon és órán Ángyunk Aszszonyt a Dós-sal meg-kénáltatjuk és ha fel nem vészi, a Jószágból ki-vetetjük: ha pedig fel-vészi, mindenütt a Jószágot négy részre fel-osztván, a negyed részt ökegyelmének

ki-a d j u k.— Holott ha Én Pápista lettem volna-is, soha nem küldhették volna az Én Lelkemet nagyobb — Purgátoriumba, mintha az Urakkal egy oszló Jóságot kellett volna birnom.

CX.

Írántam való ez gonosz szándékot észre vévén, nem kevésbé öregbedett súlyos keserűségemnek terhe: hogy lehessen azt meg-előzni, már a Gubernium is ki-oszlott vólt; végre Prokátorim és állapotomat fájlaló Jó-akaróim azt adják Elmémre, hogy találjam meg a Commendérozó Generálist Gróf Vallist, ki-is akkor nem lévén más Gubernátor parantsolt az egész Hazában s a Fejér-Vármegyei Fő Ispánság-is keze alatt vólt. Ez Ember az Én Uramat igen szerette s hozzám-is olly könyörületességgel vólt idegen Nemzet lévén, hogy magam Nemzete-is velem több jót nem tselekedett volna. Kinek-is eleibe terjesztvén állapotomat, mindjárt ígérte Jó-akaróját, hogy meg-óltalmaz.

CXI.

Azért a melly Vármegyékben Jóságba vólt az Én Uramnak, mindenüvé parantsolt, hogy a Vármegye Tisztei vigyázásban légyenek és meg ne engedjék a M. Teleki Familiának hogy a Jóságba bé-üljenek. E mellett a melly Militia közelebb vólt, annak Parantsolatott adott hogy ha valamelyik Jóságba bé-ülne-is, onnan mindjárt ki-vetvén a Jóság-

got vissza-foglalja. Gróf Teleki Ádám Uramat is magához hivatván a Generális, eleibe adta minémű Parantsolatot adott ki minden-felé, légyen tudtára a Familiának. Így óltalmazott-meg Engem az Én jó Istenem bestelenségtől és kártól az idegen Nemzet által. Sokszor jútott Eszembe Idvezült Édes Uramnak utólso Szava: mert mikor Én tölem el-bútsúzott volna azt mondá nékem: Tudom hogy Néked az Én Atyjámfiaitól sok szenvedésed léssen, de én mostan-is azon kérem az Én Istenemet, hogy álljon melléd a Te Özvegységedben és ne engedje hogy kedvek szerént nyomorgathassanak. Ne-is félj; mert ez az Isten kiben Te Gyermekségedtől fogva bíztál, bizony el nem hágy, hanem támaszt onnét-is Jó-akarót a ki veled jól tégyen, az honnét meg sem gondolnád. — Bé-is tölt ez akkor Én rajtam. Mert Te Özvegyeknek Sérelmeket keserülő és azoknak nyomorgattatásokat nem szenvedhető Istenem támasztál reménségem kívül-is a ki óltalmazna.

CXII.

Véghez ez úttal azért szándékjokat nem vihették, de ugyan tsak sok keserűség között hánkodó Elmémet nem tsendesithettem-meg ez iránt egészszen, tartván attól hogy a Generalist-is sok beszédre ha arra találják venni, hogy meg-változtassa irántam való jó indúlatját (mert ő-is változó

Ember) ugyan tsak véghez viszik szándékjokat. Mikor azért keserves Szivel gondolkodnám és fohász-kodnám az Én jó Istenemhez hogy ő Felsége tanítson-meg mit tselekedjem; hirtelen ilyen Gondolat ötlődék Elmémre, hát ha a Kantzellárius Urnak irnék-fel, hogy ő Felségétől Dékrétumat szerezne Énnékem, hogy Engemet semmi rendeletlen úton és módon meg ne háborithassanak, hanem a kinek mi kereseti vagyon rajtam, Haza Törvénye szerént keresse.

CXIII.

Kedves Bátyám Bethlen Imre Uramnak gondolatomat meg-mondván, ő kegyelme közlötte másokkal-is s mindnyájon azt mondták, ezt az Isten adta az Én Elmémre, s ennél jobb módot nem is lehet fel-találni. Mindjárt azért irattam Bétsbe a Kantzellárius Urnak egyszersmind illendő Diskré-tzioját-is igérvén szolgálátjának, szolgált-is, mert míg a Gubernium öszve gyült az MDCCXXXIV. Eszt. 12-dik Napjára Bóldog Aszszony Havának, már az ő Felsége Parantsolatja kezemnél vólt, melyet bé-is adattam a Guberniumba.

CXIV.

Látván a Méltóságos Familia, hogy nem lehet akkoron-is kívánságok szerént Én velem banni, Gróf Teleki Ádám Uram tagadni kezdette, hogy szándékjokban sem vólt, hogy velem aképen bannyanak,

és Én ez iránt a Felséges Udvar-t nem igazán Informáltam. Én pedig meg-akarván bizonyítani, hogy a Felséges Udvarhoz való Információ igaz volt. Attestátziót kívántam Báró Kemény László Uramtól és Radák Ádám Uramtól, mint-hogy Radák Uram mindjárt-is adott a szerént a mint a dolog (§. CIX.) volt, de Kemény László Uram nem akarván haragjokban esni a T. Uraknak, adni nem akart. Mellyre nézve Én a Radák Uram Attestátzióját a Guberniumba fel-küldöttem, megizentem azt-is, mitsoda okon nem akar nékem Kemény László Uram Attestátziót adni: azért Én kész leszek a Bétsi Kantzelláriáról Kompulsóriumot hozatni, mint-hogy Tanács Ur lévén nem tartozik az Erdélyi Kantzellárián költ Kompulsóriumra meg-esküdni, s így-is meg-eskedtetem. Mellyet hallván az Ur-is meg-vallotta a M. Guberniumban, hogy a szerént vagyon a mint Én bé-adtam. Ez után-is azért ellenem való szándékjokat véghez nem vihették.

CXV.

Az után azzal kezdettek a Felséges Udvarnál motkolni, hogy Én igen álnok ravasz gonosz Aszszony voltam, s az Én Uramat mint-hogy idős Ember volt mindenre reá tudtam venni. Holott az az Ország előtt tudva volt, hogy az Én Uram olyan lágyára esett Ember nem volt, hogy valaki rendeletlen dologra reá vehette volna. Az Ország Törvényét-is jól

tudván, úgy kívánt Testámentomat-is tenni, hogy Lelkét semmiben meg ne sértse és az Haza Törvényével ne ellenkezzék.

CXVI.

Hoztanak az T. Urak-is Dékrétumat két izben-is Én reám; de mindenkor azt parantsolta ő Felsége, hogy Haza Törvénye szerint igazítsa-el a Gubernium dolgunkat: attól Én sem voltam idegen; de rendes Törvény útján nem kerestek soha, hanem egyéb módon kívántak motskolni, adván ellenem Instánceziákat a mellyekben fel tett dolgokat nem tudták meg-bizonyítani, hogy Én a Jószágot igen púsz-titanám és fogyatnám.

CXVII.

Az után a Jószágokban eskedtettek utánnam, de két hamis Tanú-bizonyyságnál többet nem kaptak ellenem, egyik Felső-Árpási, Alsó-Árpási Olá volt a másik; magam-is eskedtettem azon P u n k t u m o k szerint, s azon Embereket a kiket az Urak. A Felső-Árpási Ember a Kantzellistáknak azt vallotta: Én az Aszszony ő Nagysága ellen hamissan vallottam, mellyet már magam-is igen bánok, az ISTEN-is meg-vert érette, mert kevés Idő múlva olyan nyavalyám esett, hogy a szájam-is félen vonódott. Hóltig félen vonva-is maradott, volt idős vén Ember. El-jött osztán nyavalyás előmbe s térden állva sirva meg-

követett. Az Alsó-Árpási Embernek-is a nyomorútnak fél Esztendőre tsúdálatoson a Szeme el-apadott s fél Szemére tellyességgel meg-vakúlt. Találkoztak Sorostélyjon-is két hamis Vádok, a kik ollyakat mondtak, hogy el-pusztítottam, hogy magok a Régiusok-is meg-hamisitották szemekkel látván az Épületeket, mellyek mind ez mái Napig fen vagynak. Ezzel-is azért semmire nem mentek, mert az Isten volt óltalmazóm.

CXVIII.

Azon MDCCXXXIV. Esztendőben sok és terhes Nyavalyákon mentem által, Nyárban a Petetsben igen rosszszúl voltam: mikor abból valamenyire épültem volna Viz-kórságba estem, a melly Viz-kórságnak Spétziesse olyan, a mint Doktor Borosnyai Márton Uram mondotta, hogy igen hamar belé esik az Emberbe; de ha hamar orvosolják, szintén olyan hamar ki-gyógyúl belőle. Engemet-is igen hirtelen ért és fogott-el, úgy-hogy már a Gyomromszájáig fel-ment volt a dagadás, felette sok viz volt bennem, de Doktor Borosnyai Uram orvosolván két Hetek alatt egészen ki-vett belőle.

CXIX.

Egy vagy két Hét múlva első Advent Vasárnap Estve, a Hideg hirtelen ki-lelvén az Oldal fájásba estem, s annyira el-ért azon Éjtszaka, hogy Életemnek meg-maradását nem reménlették Virradtig.

Szebenbe akkor Ország Gyűlése volt, akarták Gubernátorságra instellálni Gróf Haller János Urat, kedves Testvér Atyámfiái mindjárt ki-jöttek. Ki-jött Doktor Borosnyai Márton Uram-is, ki-is rajtam Eret vágatott, melly volt kevés könnyebségemre. Kedden Estve más helyen ugyan azon Oldalamban újjabb Pléuritis szökött, próbára ismét Eret vágtak; de minden emberi reménség kívül voltam XV. Napokon. Ennél keservesebb Nyavalyát az Emberi Elme ki sem gondolhat.

CXX.

Már egész reménséggel örült, Gróf Teleki Ádám Uram, hogy Én minden bizonyal meg-halok, minden Éjtszakára Szólgáját küldötte titkon a Falúba, hogy mihelyen meg-halok, vigye-meg szaporán az örvendetes Hirt Szebenbe. Forgodott a Gubernátor Ur körül-is, hogy vigyáztasson az Én Szállásomra, mert a Teleki Familiának nálam még sokja vagyok, s a Gyermekeim-is kárt fognak vallani, mert az Én Atyámfiái mind azokhoz hozzá nyúlnak. Holott a Teleki Familiának Én nálam soha semmije sem volt, hanem a Leveles Ládái az Idvezült Uramnál mint nagyobb Atyjafiuál, mellyeket mikor Koporsóba tették mind ki-adtam. A Gyermekeim részéről-is úgy gondolkodtak, hogy a Trájánus Kintse mind nálam vagyok.

CXXI.

Arra nézve pedig, hogy Én bizonyosan meghalok, a Szállásomra tésznek Szebenbe egy Káplárt harmad magával, a sok kints őrizni, hogy az Én Atyjámfiái el ne vigyék. Melly igen rendeletlen dolog volt úgy bánni valakivel, el-foglalni holmiét Életében. De a Német Katonák mind az Én Szálláson voltak XXI. Nap alatt, a mig Doktor Borosnyai Uram viszsza menvén Szebenbe, meg-mondotta hogy még élek s már reménség-is lehet meg-gyógyulásom iránt. De ezt épen akkor el nem hibették, hogy Én meg-maradhattam volna a kettős Oldal fájás között. Idővel látván, hogy tsak nem halok meg, a Németeket a Kints őrizeti mellől el-vitték. A szegény Teleki Ádám Uram-is örömmel várt Hirét Halálomnak nem hallhatta, hanem azzal épen ellenkezőt.

CXXII.

Nekem pedig az Én Irgalmas és Kegyelmes Istenem ez felette sullyos Nyavalyámat oly nagy Jómrá fordította, hogy ha szintén száz Nyelvem volna-is, soha eléggé ő Felségének meg nem tudnék köszönni. Mert bokros keserűségemben annyira el-merrültem volt, hogy néha forgott olly veszedelmes gondolat Szivemben, hogy az Isten sem vigasztalhat már meg Engemet e Világon. Melly nehéz Gondolatomat botsássa-meg az Én Édes Istenem Énnékem: és Szivemet soha ne engedje aféle nehéz Gondolatokkal meg-terheltetni.

CXXIII.

Mikor már olly nehezen voltam, hogy Szómban-is hibázni kezdettem volna, Szemeim Világa elveszett, épen tsak a Lélek és Elevenség volt még bennem; Isten Kegyelméből Eszemen voltam és úgy gondolkodtam, hogy mindjárt a szoros Számadásra állítatom elő. Egész el-folyt Életem mint-ha az Nap lett volna úgy Eszembe jutott; a mellyben egyebet nem láttam a Bünnel el-tölt Napoknál, ott Szemem előtt volt, hogy magam minden Érdemem által az Isten Igazságának Széki előtt meg nem igazólhatok Akkor meg-ismérteté Én velem az Én jó Istenem, hogy a miket Én tölem az előtt el-vett, úgy-mint az Én Gyermekeimet és Férjemet, nem kelleit volna azokban az Én Örömemet helyheztenem: mert ezek múlandók voltak és ha akkor szintén jelen lettek volna-is Énnékem semmit sem segélhettek volna. Minden Örömemet azért egyedül tsak ő Felségében kellett volna helyheztenem mind bódog és bódogtalan állapotomban. Ellenben pedig meg-mútatta, az Én Irgalmas Istenem és Édes Atyám Énnékem azt, és mélyjen Szivembe Szent-Lelke által bé-nyomta, hogy Én Érettem küldötte-el Szent Fiát, ki az Én Büneimért eleget tett, olyan ki-mondhatatlan örömet szerzett az Én Istenem Kegyelmének érzése az Én Szivemben, a mellyet ki-rajzolni nem lehet. Mely nagy örömmel vártam már az Én Lelkemnek kedves Vö-legényét, hogy Engemet e Sár-házból ki-költöztessen és magához

vigyen úgy-hogy mind Nyavalyáim s mind minden Bánatom Énnékem könyüknek és igen kedveseknek tetszettenek.

CXXIV.

Az Isten véghetetlen Hatalmát akarván Én bennem meg-mutatni romlandó tserépben, az Halál Kapujából az Életre térített, noha Énnékem az Halál sokkal kedvesebb lett volna az Életnél. Attól az Időtől fogva az Isten olyan Irgalmasságával vett körül, hogy az aféle nehéz Gondolatok Szívetem nem gyötrötték, tölem el-véttetett kedveseim iránt-is tsendesebb és Isten akaratiában jobban meg-nyugó-vó Szível voltam. A Te Ditsőségedért tselekedtél Uram e képen Én velem; Én-is a Te Irgalmasságodról emlékszem a Te Ditsőségedre. Vidd végbe ez után-is ez romlandó tserép Edényedben a Te akaratomat, tsak hogy Atyai Szerelmednek édességét éreztessed mindenkor Én velem.

CXXV.

Szüntelen való keserves Nyavalyákkal töltöttem-el az MDCCXXXV. Esztendőket-is, de Isten Kegyelme által mind fenn járva hordoztam: e mellett sok kesergettetéssel. Hasonlóképen az MDCCXXXVI. Esztendőt, Sz. Mihály Haváig; akkor Én reám esett amaz Doktorokat meg-szégyenítő Negyed-Napi Hídeg-lelés, a melly Esztendő és kilentz Hónapok alatt

annyira el-gyötrött hogy épen az Életet hogy meg hagyta bennem: de az-is únalmas volt.

CXXVI.

Mint-hogy az Én Idvezült Uram Testámentom szerént Engemet meg-hagyott volt az egész Jószágában bizonyos okokat tévén-fel úgy reménlem Én abban meg-is maradhattam volna Vagy ha szintén el-nyertek volna-is benne valamit: de késő-re jutottak volna hozzá; Mert négy Esztendők alatt még az útját sem találták-fel hogy hól és miképen pereljenek. De a szüntelen való Nyavalyáim Gubernium Gyűlésére való únalmas járás s a Lelkemig ható sok motskolódások kivált a mellyeket Teleki Ádám Uramtól szenvedtem (mellyeket Isten ő kegyelmének kegyelmesen botsásson-meg) arra vittnek hogy MDCCXXXVII. Eszt. 7-dik Napján Mindsz. Havának a Jószágnak felénél jóval több Részét ki-botsátottam önként Kezemből Szebenben, tsak hogy légyen nyúgodalmam a M. Teleki Familiától. Mint-hogy azt ezzel meg-is nyertem, mert nem lévén tovább semmi út és mód a velem való izetlenkedésre le-tsendesedett.

CXXVII.

Gróf Teleki Sándor Uram mint-hogy Természete szerént-is kemény Ember valamit lehetett ellenem-is keménnyen véghez vitt; de soha nem hallottam hogy Hiremben és Nevemben leg-

kissebben-is kívánt volna motskolni. Mellyért az Isten áldja-meg az Urat: mert Nékem sokkal keservesebben esett Teleki Ádám Urtól való Lelkemig bé-ható méltatlan motskoltatásom, min külső Javaimban való meg-károsittatásom; tudván Én-is azt, hogy a jó Hir Név jobb a drága Köveknél-is.

CXXVIII.

Mind ezeken által-menvén azt gondolom vala, hogy Nyugodalmat találok magamnak és Házamnál ülven tsendességben lészen lakásom; de igen más-képpen fordula az állapot. Mert a Törökkel való Hadakozás kezdődván a Pogányoknak béütésektől való Félelemnek miatta Szebenbe kellettett unalmasan Időmet töltenem, azon Esztendőben sok kedvetlenségekkel rajtam lévén a kinos Negyed-napi Hi-deg-lelés-is.

CXXIX.

Következők osztán az MDCCXXXVIII. Siralmas Esztendő; melly az egész Országnak-is, de kivált az igaz Református Embereknek felette keserves vólt. Mert Pestis lévén helyből helybe kergette az Embereket, a Pogányoktól való félelemnek miatta pedig megszöze távozni a Váraktól nem lehetett. Nékem-is Sorostéllyi Jószágomban a Pestis el-kezdetvén Szebenbe kényszeritettem lakni a Pogányoktól való félelem miatt.

CXXX.

Mind ezeket a Nyomorúságokat igen megnevelé az után egy néhány Fő Embereknek keserves Rabság alá való rekesztetések. Mert az akkori Commandérozó Generális Parantsolatjából, ki-is volt Lobkovitz Hertzeg, el-fogák kedves Testvér Bátyámat Gróf Bethlen Sámuel, úgy szintén Báró Lázár János, Rédei Ferentz, Rédei László, Toldalagi Mihály, Torotzkai Sigmund Urakat és az Református Püspököt Szigeti Gyula Istvánt, s az egyik Enyedi Professort Doctor Borosnyai N. Sigmondot. Melly Rabság alá-vettetésnek senki okát nem tudván, szerzett igen nagy rémulést. Igen keményen tartották-is egy-néhány Hónapok, alatt a Várakban, Szébenben, Károly-várt, Déván, Besztertzén, úgy hogy a hozzá tartozóik feléjek sem bocsáttattak. Keserves Napok voltak ezek, mikor még azt sem lehetett kérdeni: Miért vagyunk fogva? Ki Atyjafiával ki Jó-akarójával együtt lévén Könyv-húllatással töltötte idejét s mikor el-váltak, nem tudták látják-e többször egymást, vagy pedig ök-is Fogságra vettettek, mint hogy mind Éjtszakán többire Ágyakban fogták-el a feljebb említett Urakat-is. Szemlélvén azt-is, hogy mind Réformátusokat fogtak-el, mit lehetett egyebet gondolni, hanem azt hogy a Vallásért való Háborúságnak, a minemű volt Leopoldus idejében-is, kezdete. Mellyet tsekély Elmém szerént most-is annak tarték, de hogy az tovább

nem ment, kell tulajdonítani az Isten Irgalmasságának. Fordítson-el az Isten a mi Földünkéről illy keserves Napokat.

CXXXI.

Szebenben-is a Pestis el-kezdődván a Nyomórúságok, Félelmek azzal-is öregbülnek, mert a Pestis magában-is kemény Itélete az Istennek, de azt az Emberek gonoszságok és kegyetlenségek annál nehezebbekké tévék, úgy hogy ha tsak valakinek Feje fájt-is, nem mérte mondani: Mert ha Tseléd volt, azt a Lázárétbe vitték, ott pedig úgy bántak véle, hogy mikor oda bétették már félig ijedtében el-hólt; ha pedig ollyas ember volt, azt szállítására bé-rekesztették. Ki-távozni pedig a Pogányoktól való Félelem nem engedte. Itt is az Isten olly tsudálatos Gondviselését mutatá-meg hozzám, hogy lévén az Én Szállásomon Josika Ágnes Aszszony, kedves Testvér fogoly Atyámfiának Bethlen Sámuel Uramnak Felesége, egy Kotsissa meg-betegszik, kit mindjárt Bonyhára ki-küldöttünk, meg-is hólt más Nap hogy oda-érkezett. Az Irgalmas Isten nekünk kedvezett, a Tselédink közzül több ilyen Nyavalyában nem esett, ezt-is későre tudtuk-meg hogy mi Nyavalyája volt.

CXXXII.

El-hatalmazván a Pestis a Hertzeg és a Gubernium Disznódra költöztek, meg-engedték azt-is,

hogy a kinek tetszik menyjen-ki Szebenből. Én is nagy keserves Szivel onnét ki-menvén, ott-hagyván a Pestis közt Testvér Rab Atyámfát. De nem sokára Parancsolat jött. a Bétsi Udvartól, hogy a Pestises helyekből vittessenek a Rabok oly helyekre, a melyekben a Pestis nem uralkodik. Mert a Rabok dolgában már akkor kedves Atyámfia Bethlen Imre Uram Bétsben vólt és tiszta helyekre való vitettetéseket Sollicitálta. El-vivék azért kedves Atyámfát-is Brassoba erős őrizet alatt, sok Militiával kísértetvén, mint valami igen nagy Gonosz-tévőt.

CXXXIII.

Ki-jövéen Szebenből Hévízi Házamhoz igen terhes és bajos állapotban vóltam: mert Sorostélyra mennem nem lehetett a Pestis miatt s mindenem Szebenbe vólt rekedve, az hová Én-is mint más a Pogányoktól való félelemnek, miatta költöztem vala. Fen-lévén nagy mértékben azon Pogányoktól való félelem, nem tudtam hová lehessen mennem, ha ugyan Magam Házamnál nem maradhaték. Végre el-szánám magamat hogy ha ugyan az Isten az-zal ítél-meg, hogy magunk Házainknál ne marad-hassunk, a Fogarasi várba szoruljak. Igen emberséges jó Ember lévén a Commendáns, mihellyen meg-találtam, mindjárt számomra rendelt Házakat; az ott való szoros alkalmatossághoz képest elég alkalmatosokat. De ebben igen rettenetes dolognak

látszott előttem az, hogy több Magyart a Vicé Kapitánynál bé nem eresztettek volna s e szerint minden Atyámfiától külön kellett volna rekednem. De mindezeket jobbra fordítá az Isten: mert a békesség meg-lévén a Törökkel, Házunknál maradánk.

CXXXIV.

Kegyelmes vigasztalást nyujta az Isten az után MDCCXXXIX-dik Esztendőben, 15-ik Napján Boldog Aszszony Havának, mert az ártatlan Rabok is hosszas Rabságok után el-botsáttatának; kiknek ártatlanságok minden-felé a Novellák és Pátensek által ki-is hirdettetett. —

CXXXV.

Ugy tetszik vala ezek után, hogy Én-is értem egy kevés tsendességet, az Istennek rajtam által vitt sok keserves Itéletein tellyes szivemből megnyugodván és az Istennek Szent akarátjára hajtván. Szüntelen való Nyavalyáim iránt-is igen meggyőződtem, midőn látnám hogy Isten némellyeket nállamnál még keservesebb Itéletei alá-rekesztett; a kiket az űk Ágyoknak fenekekre le-szegzett. Engem ha szüntelen való Betegséggel látogatott-is az Isten, de ugyan-tsak az Ágyhoz nem szegezett, hanem annyi Erőt engedett hogy többire fenn járva hordoztam a Nyavalyát. E mellett tsendes Nyugodalmát sok Nyavalyák közt bágyadozó Testemnek az Isten ki-szolgálhatta, mert magam Házamnál

tsendesen és szükség nélkül voltam. Melly gondolatim Engem igen meg-könnyebbitettek sullyos Nyavalyáim között-is, ugy hogy azokat könnyen szenvedtem, az Isteni Kegyelem azokat nékem meg-édesítvén. Ugy reménlem vala, hogy az én Napjaim el-telvén, meg-oszlatásom ideje tsak nem jelen vagon, örömmel ki-költözöm e Világból, de tetszett az Én Istenemnek Engemet ujabb Próbákra tartani, és az én gyenge Hitemet gyakorlani,

CXXXVI.

Mert meg-ujjulának Én rajtam az tölem erővel el-vett és Római Katholika Vallásra hajtott Gyermekeim iránt való keserves gyötrelmeim: midőn ök-is fel-nevekedvén mindketten Házassági Időt értenek. Oh milly keservesen esett Házamban mind kettőnek minden Esztendőben való szaporodásokat szemlélnem! Nem lehet Nékem azt ki-írnom: a minémű nagy örömet szerzett volna az, ha Apostoli Szent Vallásomban nevelhettem volna-fel, most már szintén olyan nagy szomorúságot okozott, ugyan tsak Isten kegyelméből vettem egy egy kevés pihenést, kivált mikor őket nem láttam Szemeim előtt forgani.

CXXXVII.

De mindezek ujabb erővel igen meg-kezdének nehezeden rajtam MDCXLII. Esztendőben, gondolkozván egykor a Kristus Idvességes Esméretére nem régen tért Hévizi kitsiny Eklésiáról, mint len-

ne annak állapotja, ha Isten Engemet e Világból ki-szóllitana. Mert ennek előtte a Hévízi Lakósok mindnyájan a Kristus Idvességes Esméretén kívül való kemény Unitariusok vóltanak: de az Isten az Én Időmben utat nyitva közüllök tsudálatosan sokaknak a meg-térésre minden Emberi erő és Okosság nélkül, minthogy az Isten nem is szorult az Emberek Böltsességekre. Kezdettenek Apostoli Szent Vallásunkra térni MDCCXXV-dik Esztendőben s már eddig majd szintén a Falunak fele Apostoli Szent Vallásunkra állott. Ebben pedig Emberi Erő nem vólt; mert azzal a szemtelen hazug Ördög sem vádolhat, hogy valakiket arra Erővel kényszerítettem vólna. Hanem azt mikor Eszembe vettem vólna hogy az Aratásnak Ura a Szent Lélek Munkásokat kíván, s maga-is munkálkodik, arra nékem is szorgalmatos gondom vólt, hogy az Isten Beszéde közöttök hirdettessék, a mely jó alkalmatosság lett sokaknak meg-világosíttatásokra.

CXXXVIII.

Elsőben ugyan két Esztendő alatt az A. Rákosi betsületes Réformatus Papot jártattam ide az Isteni szolgálat végben-vitelére. De az után látván Isten segedelme által el-szaporodásokat, MDCCXXVII. Esztendőtől fogva rendszerént való Papot kezdettem tartani, az Eklésiát-is az Udvarhelyi Tisztelendő Tractushoz és Sz. Társasághoz incorporáltatván. A Pap és Kántor

tartatásokra illendő fizetést rendeltem, olly formában pedig, hogy az Eklésiabéli Személyjek-is ne terhel-
tetnének. Az Eklesiában I s t e n i Tisztelethez meg-
kivántató Eszközököt szerzettem, Harangokat öntet-
tem, U r Vatsorája ki-szolgáltatásában szükséges dol-
gokat készítettem; tehetségem szerént azon igye-
keztem, hogy mások meg-sértése nélkül mennél jobb
rendbe állithassam ez I s t e n Keze Plántálásának uj
kertetskáját. Meg-is áldotta az I s t e n itt mind ez
ideig a munkát szép haszonnal; mellyért tsak az ő
szent Nevére tér a Ditséret az ő igaz Esméretére
utott Fiaitól és Leányitól.

CX XXIX.

Vólt nékem-is ezen, midőn látnám hogy a
K r i s t u s Országa minden Emberi Erő nélkül
épül, az én terhes sok Nyomoruságim között-is igen
nagy Örömem: de midőn magamban arról gondol-
kodnám, mitsoda viszontagságokra fog ez jutni, az
É n Világból való ki-szöllittatásom után, menvén
ollyakra itt az igazgatás, a kik nem fognak a Nyáj-
nak kedvezni; még pedig a következő Nyomoruságot
okozza az É n szerentsétlen Házasságra való adatta-
tásom, a mellynek meg-gondolása keserves Lelkemet
fárasztó Szomorúsággal terhelt engemet.

CXL,

Ebben a Materiában kívánom vala magamat
mintegy igazítani illyen Gondolattal-is; nem va-

gyok én oka ennek a jövődő romlásnak, mert az Én Édes Anyámtól erővel és akaraton kívül adatattam idegen Vallásu Férjnek. De erre ismét az ötlődött megháborodott bús Szivembe, hogy az Isten Engemet Gyermekségemtől fogva méltóztatott a magasztos Beszédének olvasására és tanulására; a melyből megtanulhattam volna Én azt, hogy mitsodaszorosan meg-parancsolta az Isten az Izrael népének hogy Kananeusokkal sogorságot ne szerezzenek. Észre vettem azt-is, hogy Istennek kellett volna inkább engedelmeskednem abban, mint az Édes Anyámnak: mert ha szintén megvagy-on-is szorosan parantsolva a Szülékhez való Engedelmesség, de csak addig vagyon annak határa, míg a Szülék Isten parantsolatjával megegyező dolgot kívánnak Gyermekeiktől.

CXLI.

Ez e féle Gondolatokkal Énnékem felette nagy kísérteteim kezdődtek, a melyeket leírni nem-is akarok, de ha akarnék-is voltaképen nem tudnék. Melly kemény Lelki Hartz vólt az a mellyet Isten Bölts Tetszéséből ezuttal ismét reám eresztett e Világnak minden Ereje azt meg nem tudta volna győzni, sőt el sem szenvedhette volna. Minden eddig való Kereszteimet a mellyekről úgy gondolkodtam hogy azoknál nehezebbek épen nem lehetnének; ez semmivé tette sőt ehez képest gyönyörűséggé változtatta: mindenek valamellyek az előtt könnyebbsé-

gemre vóltanak és meg-ujulásomra, már megfordulván a dolog gyötrelmemre szolgáltanak. Olly nehéz Hartz volt ez hogy megemésztett elszáraztott mindent valamiben könnyebséget kerestem. Annyira-is vóltam Én ebben, hogy a Pokolnak minden kinjait látattam szemlélni. Ez az állapot az a mellyben nyúl az Isten kemény Kezekkel az Embernek belső részeihez; a mellyben meg kell esmérni az ő valóságos semmiségét érdemtelenségét és kárhozatra való nagy méltóságát. Gokszor majd ugy tetszett, mintha immár az Én jó Istenem egészen elrejtette volna Ortzáját Én tölem: ellenben ismét abban a kemény Hartzban is Szent Lelkének drága vigasztalását Szivembe töltötte: mellyet is e Világnak minden öröméért el nem adnék.

CXLII.

Ebben a kemény Hartzban esmérteté meg Én velem az Én Édes Istenem az ő szerelmes Szent Fiának keserves kénszenvedésének drága hasznait: ebben szemlélttem az ő Vérrel veréjtékező Hartzát, mellyet Én Érettem elszenvedett, melly keserves lett légyen az, Bizony valaki e féle Próbában nem esik, nem tudja az mitsoda a valóságos Próbá: mert nintsen az Ég alatt ollyan Jótól való megfosztatás a melly ezzel érjen. De ellenben ebben való vigasztalása is az Istennek ollyan, a mellyhez képest e Világnak minden vigasztalása tsak sem-

mi s Árnyék sem lehet. Egy szóval a ki efélét próbál, az Poklot és Menny-Országot Szívében hordozza.

CXLIII.

Ritkán volt megszünése ezen kísértetemnek, ha néha szünt-is, de úgy tetszett hogy nagyobb erővel tért reám viszsza; sok idő is vólt az a mellyben tartott, mint ezt Észre lehet venni azon keserves állapotomban tsinált Könyörgéseimből is mellyekkel kísérteteimben is megesmervén az Isten Szent-ségét, a magam semmiségét, ragaszkodtam az Istenhez. Leirom ide is azokat.

Az Isten eleibe felbotsátott Hála-adó és Könyörgő Imádság.

Oh mindeneket Böltsen teremő és mindeneket hatalmas Kezeiddel igazgató Szent Isten, Én Istenem! Az Én Lelkemnek egyetlen egy reménysége és segedelme. Az Én Szivemnek és Lelkemnek mélységes megalázodásával kívánok szólni Te előtted, és továbbra is Kegyelmet kérni örök Halált érdemlett szegény Lelkemnek: e végre adjad Oh Édes Istenem a Te Szent Lelkedet Énnékem, a kiis erősítse az Én nagy Erőtlenségemet; tégyen alkalmatossá arra hogy ismérhessen meg Én vóltaképen a Te tsuda de Bölts tselekedeteidet, mellyeket Te szoktál véghez vinni a Te Választottid körül és adjad Énnékem is hogy mindenekben nagy alázatossággal eresztthessem Szent Kezeidbe magamat és mindeneket háládó Szíve~~l~~ vehessek el Szent Kezeidből.

Hálakat adok elsőben is azon Szent Felségednek, hogy Engemet nyomorúlt Bűnös Enbert a Bűnnek sárjában nem hagytál, hanem ingyen való Kegyelmedből a Te Szent Fiadnak tökéletes elégtételért az Örök Életre elválasztottál, holott mint sokakat, Engemet is a veszedelemben igaz Itéleted szerint hagyhattál volna; mikor sokakban igaz Itéletedet gyakoroltad; akkor Én rajtam Irgalmaságodat megmutattad.

Áldott légyen azért is a Te Szent Neved, hogy Engemet bizonyos időben Keresztyén és igaz Hitben Vallásban lévő Szülék által ez Világba béhoztál, igaz Hitben Vallásban felneveltetnem és abban mindaddig megmaradnom kegyelmesen megengedted; Világ szerint is szép rendben és állapotban helyeztetni, méltoztattál sokak felett való Áldásiddal is megáldani és azok által is Szent Nevednek dicséretére felindítani mint kegyelmes Édes Atyám elnem mulattad.

Noha az Én nagy terhes Bűneimért gyakorta egymást érő nehéz kísértetek közzé tettél és ugyan mint egy Ellenséges képen bántál Én velem: de mikor látod hogy a kíséreteknek Habjai közt Gyengélkedő Hitemnek Hajotskája süllyedez, akkor mindjárt Édes jó Istenem segedelmeddel mellém állottál és kesergő Lelkemet a kétségben esésből tsudálatosan kiragadtad, sokszor Ellenségimnek boszujokra Énnékem Asztalt terítettél és ugyan meguji-

tottad szegény Lelkemet a sok és nehéz kísértetek közt.

Oh Én Édes Jó Istenem! nem lehet Énnékem előszámlálnom a Te Én hozzám megmutatott sok Irgalmasságodat annál is inkább meghálálnom a Te Édes Atyai Jóvoltodat. Édes Istenem adjad Kegyelmedet Énnékem, hogy ezen sok rendbéli Énhozzám mutatott Irgalmasságodat Szivemben elrejtsem és azokról szüntelen gondolkozhassam s minden kísérteteim között is ezen Irgalmasságaidhoz továbbra is ragaszkodhassam: magamat vigasztalhassam. Noha Én Por Hamú vagyok, még is kívánok szólani, Te előtted. Oh ne üzz el Én Istenem az Én méltatlanságomért Szent Szined elől Engemet: hanem inkább nyutsad Kegyelmedet és Erődöt, hadd öntessem ki Te előtted az én Szivemnek kívánságát: mert nintsen Te kívülled, a ki az Én sérelmes Szivemet megnyhithesse: azért tsak Te nálad keresek Én mind töredelmes Lelkeknek és sérelmes Sziveknek megnyhitőjénél Orvosságot.

Édes Jézus! bártsak egy tsepjét hintsed drága Vérednek az Én alázatos Könyörgésemre, tudom hogy mindjárt kedves léssen s meghallgattatom Szent Atyádtól.

Keserves Szivel, Édes Istenem, minden napon szemléteted Én velem az Én nagy Bűneimért a Te Házadnak Ellenséginek Én körülöttem való szaporodásokat, mellyek is mitsoda nagy Sérelmet szerezzenek az Én Szivemnek Te mindeneket jól

látó Szent Isten jól tudod. Essék meg a Te könyörülő Szived Én rajtam, ne büntess Édes Istenem tovább is Engemet ez nehéz Büntetéssel. Vedd el én rollam Szent Fiad Elégtételéért e nehéz kísértetett minden Emberi reménség felett.

Oh nagy hatalmu és erejű Szent Isten. Én Istenem, a ki régentén egy szóddal a Világosságot a Setétségből kitudtad hozni: most is azon Erőd és Hatalmad vagyon: a Lelki Setétségben levőkön mihelyt Szent Lelkednek Világát nyujtod, mindjárt megnyilnak Szemeik és Tégedet Lélekben és Igazságban szolgálnak. Oh nagy Erejű Szent Isten! melly sok és nagy dolgokban mutattad meg a Te tsudálatos szabadításodat eleitől fogva: mellyel telyes az egész Földnek kereksége. Én bennem is szegény Szolgálodban sokszor nagy Irgalmasságodat jelentetted ki. Oh ne vessenek Édes Istenem az Én nagy Büneim Felhöt Te közötted és az Én alá- zatos Könyörgésem között a meg-hallgatás iránt.

Sőt inkább Te magad oh Én Lelkemnek drága Váltása Ur Jésus! állj Én érettem Szent Atyád eleibe tökéletes Elégtételedek mutatásával; nyerj jó választ Szent Atyádtól alá zatos Könyörgésemre; hadd vigasztaltassék meg sok nehéz kísértetek között már épen eltörődött Szivem, hadd lehessen tudtára a jövőndő Nemzetnek is a Te nagy szabadításod és mindenek ditsérjék a Te Szent Nevedet érette, hogy Te olly kegyelmesen meghallgattod a nyomorult Szegénynek kiáltását.

Oh Bölts Isten! ha Szent Felségednek nem
nem tetszik ebben az Én meghallgattatásom, légyen
meg abban is a Te Szent akaratod, tsak azon kér-
lek Édes Istenem hogy az Én Lelkemnek ször-
nyü gyötrelme közzé töltsed drága Kegyelmed Vi-
gasztalásának tsepetskéjét és adj Nékem Kedved
és Szent akaratod szerént való békességes tűrő Szi-
vet, hogy legkissebben is a Te Szent Felséged el-
len ne vétsek És Naponként ez nehéz kísértetek
közt is készíts el Engemet az Én utolsó Végemre és
mikor osztán ez sok Nyavalyáknak és Gyötrelmek-
nek Mivhelyét ez gyarló Testet letéshzem légy Én
velem. Az Én érettem keserves Halált szenvedett
Édes Jésumnak keserü kinjai édesítsék meg
Énnékem az Én Halálomnak kinjait és vigy által
Engemet a Te Sz. Szinednek látására, holott is min-
den bizonyjal tudom hogy eltörölsz minden Könyv-
hullatást az Én Szemeimről és megelégitesz a Te
Szent Szinednek látásával: mellyet is tselekedjél a
Te Szent Fiadért. Ámen.

Irámm mélylységes Szomoruságim kö-
zött Sorostélyon. MDCCXLII. Esztend. 25-
ik August.

2. Az ISTENhez nagy bizodalommal való
ragaszkodás a Kisértetek között való
vigasztalásért.

Oh minden Vigasztalástól megfosztatott Szivek-
nek egyedül megvigasztalható jó Istene, Én Is-
tenem! Az Én Lelkemnek nagy gyötrelmét és

Szivemnek a sok kísértetek között való elepedését alázatos szívvél elődbe terjesztem: mert nintsen sem Égen sem Földön a ki az Én Lelkemnek gyötrelmét megnyhithesse és sérelmét meggyógyithassa: mert az Én ügyem minden Emberi segítségtől megfosztatott és csak egyedül az Egeknek Urára hagyatott.

Oh Én Istenem! mikor viszsza nézek elmúlt sok számu Napjaimra s Esztendeimre és meglátom melly sok utálatos Vétkeimmal bántottam meg Szent Felségedet, ugyan megrettenek, mert látom hogy nem ennyi Itéletedre vagyok érdemes, hanem mind az Idő szerént való keményebb Itéletidre, mind pedig az örök kárhozatra érdemes vagyok. De nem állok-meg Bűneimnek terhe alatt, hogy csak azokról gondolkodjam és magamat a kétségben esésnek mélységes Tengerébe bé-merítsem: hanem folyamodom a Kegyelemnek székéhez. A Te Szent Beszédedben magadat úgy jelentetted-ki hogy Te Erős Irgalmas és Kegyelmes Isten vagy, Haragra késedelmes, nagy Irgalmasságu és Igasságú ki meg tartja az Irgalmasságot ezer Iziglen, el vészi a Hamisságot, a Vétket a Bűnt megbocsátja, a Te Igéreteidben soha változás nem volt és soha nem-is léssen. Hát hogy ne biznám Én is ebben a Te drága Igéreteidben és csak Én légyek é egyedül a ki a Te változhatatlan Szent Igéreteidnek ne hidjék? ezt nem tselekeszem, sőt nagy alázatos Szívvél azt mondom, hogy Hiszek uram; de légy segítségül az Én nagy hihetetlenségemnek.

Oh Én Édes Istenem! a Te Szent Fiadat azért küldötted el e Világra hogy a Bűnösöket megváltsa. Te-is Édes Jésumom azért jöttél-el és szenvedtél egész Életedben és azért holtál-meg keserves kinok között hogy minket megváltanál. Te mondasod Édes Jésumom! hogy nem az Igazakért hanem a Bűnösökért jöttél; tudom és el-hiszem bizonyal, hogy azon meg-váltandó Bűnösök száma közzé Szent Atyádtól Örök Időknek előtte Én-is be-irattattam; azok közül Te egyet-is el nem vettél. A Te mondasod az-is: Valakik meg-fáradtak és meg-vagytok terhelve, jöjjetek Én hozzám és találtok Én nálam Nyugodalmat, Te hozzád jöttem Bűneimnek terhe alatt szintén már elepedett Lélekkel: Bűneim számtalan terhét le-téshem előttem mert Te vagy az Istennek ártatlan Báránya, ki el-vészed a választott Világnak Bűneit. Istennek ártatlan Báránya vedd és töröld-el az Én nagy Bűnemet-is és Bűneimnek nehéz büntetését vedd-elÉn-rólam.

Az Én Istenemnek Itéletei egészen el-hatalmaztak Én rajtam ugy-annyira hogy Testemnek semmi részében épség nintsen, egészen el-fogytam, az Én Szivem-is Engemet el-hagyott. Óh Uram vallyon lengedező Nád-szál ellen kelnél-é-ki és meg-száradott Fa-levelet gyötrenél-é, vallyon meg-emésztő Tűz lévén száraz Pozdorjával mennél-é szembe? Ugy-hogy az meg-ne emésztetődnek? Én Istenem ilyen vagyok Én a Te Szent Szined előtt: azért könyörülj rajtam és Bű-

neimnek meg-engedésével s nehéz Büntetésidnek rólam el-vételével kegyelmezz-meg Énnékem, mondjad ezt szegény Lelkemnek mint Zákusnak: Ma lett Idvességed!

Tudom Én azt hogy a Bűnnek Söldja az Halál és azt mindeneknek meg kell kóstolni: Te minden Sziveket és Veséket vizsgáló Szent Isten jól tudod és látod hogy mely nagy örömmel kívánnám e Siralomnak Völgyéből ki-költözni, bizony a nagy Tengeri Szélvészek között hánykodó veszedelemben forgó Emberek inkább nem kíváncsoznak tsendes Révpartjokra menni, mint Én Te hozzád, mert az én Jésum meg-édesítette Szent Halálával Énnékem a Halálnak keserüségét. Óh melly nagy öröm Énnékem e gyarló Testet le-tenni, hogy telhessem-bé a Te Szent Szinednek látásával. Semmi jó ebben a Világban nintsen, hanem Te nálad vagy az Én Jóm el-tétetve; azért tsak Te nálad-is keresem. De óh Én Édes Istenem! Te látod melly gyötrelmesen szorongatja ez az Én Lelkemet, hogy a hól most a Te Igaz Isteni tiszteleted vagy, ott annak helyében más Isteni Tisztelet állittatik-fel. Óh könyörülni tudó, sőt ugyan egészszen könyörületesség Szent Isten! Könyörülj Én rajtam; szabadíts-meg a Hitetlenek Társaságoktól Életemet; ne vigy Engemet ezen nagy Keserüséggel az Én Koporsómba, hanem láttasd-meg az Én kesergő Lelkimmel a Te nagy Szabadításodat, hogy ne lássam Én a Te Házadnak Ellenségét körülöttem.

Édes Jésus! esedezzél Szent Atyádnak Én Érettem, hogy hallgasson-meg Engemet a Te tökéletes Érettem való Elég-tételeért, végyen ki Engemet e Szörnyü gyötrelmek közül.

Ha pedig úgy tetszik Te-néked Én Édes Istenemnek, hogy halaszszad az Én alázatos Könyörgésemre a Választételt; adjad a Te bátorító Szent-Lelkedet hogy az Én reménységemet tegye meg-mozdúlhatatlaná és ne szünhessem Én meg a Te Kegyelmed ajtaján való zörgetéstől mind addig míg Irgalmasságodnak nagy volta szerint meg-felelsz Énnékem. Ha pedig igaz Itéletü Szent Isten! nem tetszik Szent Felségednek hogy Engem ez Életben meg-vigasztalj; légyen meg a Te Szent akaratod, tsak hogy azon könyörgök alázatosan Szent Felségednek hogy adj olyan békességes tűrő Szívet, hogy ne vétsek semmiben-is Szent Felséged ellen és ne-is késsél Én hozzám el-jöni szegény Lelkemet a szörnyü szorongatások közül ki-venni és által-vinni a Te Szent Szinednek látására, holott-is tudom bizonyal hogy semmi Bú, Bánat, nem gyötör, hanem a Te Szent Szinednek látásával egészszen meg-elég-szem és minden Szenteknek Társaságokban mind örökkön örökké ditsérlek és ditsőitlek. Ámen.

Irám keserves de ISTENemhez ragaszkodó Szívvel HÉVIZen MDCCLIII-dik Esztendőben. Mártziusnak negyedik Napján.

3. Az ISTENhez való ragaszkodás és Kisértetekben a Mennyei Erőért és megvigasztaltatásért.

Óh szabados Uralkodású és mindenekben Szent Tetszésed szerint tselekedő Szent Isten Én Édes Istenem! a kinek minden Tselekedetid Szentek, minden Itéleteid Igazak, és senki Tégedet meg nem kérddhet 's meg sem szólithat a Te Utaidban, hogy miért tselekeszed ezt vagy amazt. Látjuk azt, hogy sokakban a Te Békességes türésseddel és kegyelmes vá-
rakozásoddal a Te ki-mondhatatlan Jóságodat. Ellenben sokakban látjuk és szemléljük a Te kemény és egymást érő Itéleteidet úgy hogy egyik Mélység más Mélységet kiált: mellyben-is ugyan el-olvad az Embernek Szive úgy-hogy kényszerítettik sokszor felkiáltani Szent Dáviddal ezt mondván:

Ez Harag örökké tart-é? Az UR örökké el-véte? El-fogyott-é az ő Atyjai Szerelme és hátra-tért é, a mit nekünk ígért?

Oh Uram! ha Te az igen nagy kísértetek között jelen létedet meg nem mutatnád, a szegény Bűnösnek el-kellene veszni még pedig örök vesze-
delemmel; de a Te Jóságod Kegyelemességed és Irgalmasságod ki-mondhatatlan a szegény Bűnöshöz; és az ilyen nagy és nehéz kísértetek között Szent-Lelkeddal erősited és vigasztalod.

Én nyomorúlt a Bűnösök között leg-nagyobb Bűnös jöttem Te elődbe, ki az kísértetek és nehéz próbák között szintén el epedtem, hogy a Te Irgal-

masságodnak bár csak leg-kisobbik mor'salékjával részesüljek; tudom hogy Te mindeneket tudsz és ha Én titkolni akarnám is az Én méltatlanságomat el nem titkolhatnám, nem-is kívánom elfedezni az Én fertelmességemet, hanem tőled kívánok Halált érdemlő Fejemnek kegyelmet és az Én sok Bűnökkel meg-rakodott Szivemnek meg-tisztulást: Az Adamás kőnél keményeb Sziv helyett Te-néked engedelmeskedő és a Te Utaidban gyönyörködő Szivet; mert ugyan is ki tehet a tisztátalanból tisztát Te kivüllötted? Senki sem.

Édes Jésus! Élő Istennek Szent Fia, a Te tökéletes Elég-tételed által tisztits-ki minden Bűneimből és szabadits-ki nehéz kísérteteimből: a te Szent Halálod által meg-rontottad a Poklot és az Halált és szerzettél Életet a Tiéidnek nek: bizonynal el-hiszem hogy Énnékem-is örök Életet szerzettél. Ne hagyj hát el-vesznem a kísértetek között, hanem jő-el Én hozzám és az Én Töredelmes Szivemet kötözd-bé; sérelmes Lelkemet enyhítsd-meg és ha Ditsőségeddel meg-egyező az Én kívánságom, vedd-el Én rólam e nehéz Kereszteket. Ha pedig úgy tetszik Szent Felségednek, hogy az Én Bűneimnek nehéz Büntetését továbbra-is szemléljem, Légyen meg a Te akaratod. csak hogy tudod melly Erőtelen vagyok, ne eressz Én reám többet annál a menyit el-viselhetek. Eddig-is Én Édes Istenem, te segítettél Énnékem az Én sok és nehéz Hartzaim között segitts mostan-is és Te általad mindeneket el-viselhetek. Édes Jésus! Te imádkoztál a

— Szent Péter Hitiért hogy el ne-fogyjon, akkor bizony mindenekért imádkoztál, valakik azon a Kősziklán építik az ő Hiteket: így az Én gyengélkedő Hitemért-is imádkoztál; ne hagyj hát szégyen-vallással el-mennem Szent Szined elől. Sőt, küldjed el Szent Lelkedet az Én meg-vigasztaltatásomra; a ki-is szerezzon Én bennem Szent akaratodban meg-nyugodt Elmét, hogy szüntelen ezt kívánhassam, tsak a mit Te akarsz Én körülöttem véghez vinni.

Ha pedig mint mindeneket hatalmason meg-tselekedhető Szent I s t e n tetszik Szent Felségednek hogy Én hozzám jőj a Te Segedelmeddel, és a Te szabadításoddal, hogy az Én szívemnek kívánságát megadjad akkor, mikor Tenéked tetszik és a mi formán tetszik mint mindeneket Böltsen igazgató Szent I s t e n n e k; ne engedjed hogy az Én Te-benned vetett reménségemben hátra áljak, hanem gerjezd-fel az Én Szívemet jobban-is hogy szüntelenül zörgessek a Kegyelemnek ajtaján mind-addig a mig Irgalmasságodnak Szemeivel Én reám tekintesz, ámbár minden-felől bé-zároltatva légyenek-is utak és ajtok az Én meg-vigasztaltatásomra; de Te egy szóddal mint hatalmas I s t e n mindeneket meg-tselekedhetel; óh rövidítsd, rövidítsd az Én kisértetemnek Napjait, szabadítsd-ki az Én Lelkemet az Hitetlenek Társaságából.

Óh Édes Jó I s t e n e m! ha annyira szerettél, Te Engemet mikor Én Tégedet nem tudtalak szeretni, hogy a Te Kebelednek Szerelmének nem ked-

veztél, hanem adtad Érettem a keserves Halálra, hogy Engemet a Pokolbéli gonosz Lelkeknek Társaságokból ki-végyen, ezt azért a drága Vérért nem tselekedhetnéd é meg, hogy meg-láttassad Én velem a Te nagy szabadításodat. Ha az Én Büneimért nem tekintenél Én reám, tekintsed Édes Istenem ez helyben nem régen a Te Szent Fiadnak Igaz Esméretére tért kevés számú Népedet, abban Jobb és Bal kezek között külömbséget tenni nem tudó Kisdedeket. Ne ragadtassanak-el a nem Istenekek tiszteletekre, ne tétessék gyenge Hitek próbára ki az Hitetlenektől, hanem hadd maradjanak a Te Szent Esméretedben és többen-is jöjjenek-bé a Te Szent Házadba látván hogy bizony az Isten lakozik ez helyben, meg-szabadítván az Övéit. Engemet pedig Szent Isten tégy mindenekben Szent akaratodnak tselekedőjévé, hogy mindenekben tsak egyedül a Te Ditsóségedre és nagy nagy Nevednek tiszteletére Szenteltetett Életet élhessek mind addig a mig eljössz az Én szegény Lelkemnek a Te Szent Szinednek látására, által-vitelére holott-is osztán örökkön örökké ditsérhetlek Tégedet. Ámen.

HÉVIZEN íráM MDCCXLIII-dik Esztendőben Aprilisnek 25-dik Napján.

* * *

4. Az ISTEN Irgalmasságához és Mindenhatóságához való ragaszkodás a Kisértetek között.

Nagy erejű! Nagy Hatalmu! tiszta Tökéletes-ségű Szent Isten, Én Istenem! ki mindeneket jól tudsz és látsz, még a Szívek leg-titkosabb gondolatit-is jól tudod, és minek előtte a Nyavalyás Bűnös Ember az ő kívánságát Te elődbe terjesztené, Te már azt jól tudod, sőt te segélte a Nyomorúság alatt el-epedett szegény Bűnöst, hogy Te hozzád fel-emelkedhassék és Te-tőlled Irgalmasságot nyerjen örök Halált érdemlett Lelkének.

Engemet-is szegény nyomorúlt Bűnös Embert a ki akár mely utálatos Féregnél alább-való vagyok, Te biztatsz hogy Te hozzád folyamodjam az Én szörnyű Kisérteteim között. Én az Én méltatlanságomat esmérem, Szívemnek tsalárdságát jól érzem Vétkemnek nagyságát és sokaságát tudom: de minthogy a Te Szent Lelked biztatásának avagy tsak kitsiny szikrátskáját érzem, mellyet is Én nagyobbra betsül-lök Ez Világ minden Kintsénél. Azért tsak egyedül Te hozzád folyamodom, minden reménységemet tsak egyedül a Kristusnak tökéletes elégtételében helyheztetem. Én Édes Istenem! erősítsed ezen Hitemet: tedd meg-mozdulhatlanná Reménységemet: ha immár Szent Lelkednek általa ezt a kitsiny Örömet és Reméniséget meg-éreztetted, vigyed jobban is tökéletességre Én bennem.

Édes Istenem! bizonyal el-hiszem hogy a Te Szent Fiadat Érettem adtad a keserves Halálra: azt-is bizonyal el-hiszem hogy a Te Szent Fiad az Én Bűneimért olyan tökéletesen eleget-tett, hogy-ha

Én az egész Világnak minden Bűneit meg-tselekedtem volna-is, még is az ő elégtétele feljül-haladná az Én Bűneimet. No hát immár Édes Atyám! ha Szent Fiadat Énnékem adtad már az ő Igazsága és tökéletes elég-tétele enyém: már Én az ő elégtételével szerzett meg-igazítást kívánom Te tőled; mert meg-ígérted meg-másolhatatlan Szavaidba, hogy ha a Te Szent Fiad téjéndi Lelkét Áldozatul tehát meg-látja a Magot, már Én az Én Édes Jésumnak adatott Örökség és Jutalom vagyok: melyet ő nem Aranyon sem Ezüstön, hanem az ő szeplőtelen Szent Véréen vett meg, melly drága Ár sóha el nem veszhet. Én hozzám már meg-engeszteltetett Édes Atyám! Édes Istenem! a Te Szent Fiadnak Érdemében kérlek, hogy már Szent Lelkeddal szüntelen lakozzál Én nálam, kinek hathatós munkája által oszlassad-el az Én Kisérteteimet és gyötrelmeimet, szabadítsd-ki Lelkemet a Hitetleneknek Társaságokból, a Te nagy Hatalmadnak Ereje szerint, a Te Nevednek Ditsőségéért.

Édes Istenem! Én tőlem minden Emberi Reménység el-vétetett immár, de a Te nagy Hatalmadra nézve, Reménység felett is reméllek: gyenge Hitemmel már meg fogtalak Tégedet, ámbár ha gyenge-is az Én Hitem, mellyel meg-fogtalak, de ugyan-tsak amaz erős Kösziklán az Ur Jésumon fundáltatott; azért Bizony Bizony el-nem bocsátlak Tégedet, mind addig a mig Engemet meg nem áldasz és vigasztalsz: ne is késsél Édes Atyjám En-

gemet meg-áldani és vigasztalni; mert látod szintén semmiségre való hanyatlásomat, immár a nagy Kisértetek és sullyos Nyavalyák Testemnek semmi részében Épséget nem hagytanak, hasonlatossá lettem a sirban fekvőkhöz, a kikről már régen el-is felejtkeztenek.

Ez Én kívánságimat a Te Szent Lelkednek bátorításából a Te Szent Fiadnak Érdemében elődbe terjesztem, mindeneket meg-tselekedhető Szent és Irgalmas Isten eleiben, a ki egyszersmind Édes Atyám-is vagy; tndom-is mint irgalmas Édes Atyám nem rejtet-el mind örökké Én tőlem a Te vigasztalásodnak Ortzáját. Tselekedjed azt már Én velem, hogy mind Életem mind Halálom legyen Szent Nevednek Ditsőségére. Ámen.

Keserves Szívvel, de ISTENembe való nagy Bizodalommal írák HÉVIZEN MDCCXLIV-ik Esztendőben, Martziusnak 5-ik Napján.

CXLIV.

Tetszett az Én Édes Istenemnek tovább-is a Kisérteteknek próbáló tűzét ellenm fenn tartani, és az Én Gyenge Hitemet az által gyakorlani; úgy mindazonáltal hogy mindenkor éreztette Én velem az ő Atyjai Szerelmének Édességét-is. Reám bortsáttá azért a Gonosz Nyelveknek sértegető mérgét-is, melyet MDCCXLIII-dik Esztendőnek vége felé tudtam-

meg. Ez-is nékem kitsiny Kereszt nem vólt, sőt a Lelkemig bé-ható mérges Tör vólt: mert ollyantól motskoltattam-meg, a kit mindenkoron illendő Tisztességének meg-adásával kívántam szeretni: Ollyannal motskoltattam-meg, a mit a Sziveket vizsgáló Szent Isten tud, hogy soha sem nem mondot.am, annál inkább nem tselekedtem. Kitől és mi-formán ment végben az Én meg-bántodásom, azt ki nem irom, hanem inkább a helyett hívánom, hogy az Irgalmas Isten botsássa-meg ebben való vétkei, és esmertesse-meg azt, hogy ő Felségét és a maga Lelkét sértette-meg véle.

CXLV.

Én megvallom, hogy e miatt-is nem utolsó Hartza vólt az Én Elmémnek. Nem a személyjel volt pedig magával, a kitől Áspis-Kigyó mérge formán megsértettem; hanem magammal: mert nehéz az a veszett Természetnek hogy a váratlan és méltatlan rút motskokat békével tűrje: de nem tsak tűrje hanem szeresse-is azt, a kitől így meg-bántódott és mindnn jóval kívánjon annak lenni. Ez igen nehéz Praescriptió a Testnek és a Vérnek; úgy hogy sokszor arra fakadjon a veszett Természet: Nehéz Beszédek ezek, vallyon ki hallgathatja? vagy inkább ki-telyesítheti azt bé: nehéz a Kövel hajtó után Kenyeret hajtani; az jobb felől Artzúl tsapónak a balt-is oda-fordítani. Botsás-

sa meg az Én Istenem az ő Szent Fiának Keser-
 ves Kinjáért Énnékem-is ez iránt való Vétkeimet
 melyeket tűrhetetlenségből ő Felsége ellen tseleked-
 tem. Mert ismérem ez iránt is Vétkeimet, hogy na-
 gyobb Engedelemmel kellett volna az ő Felsége pa-
 rantsolatja szerént lennem, sőt leg-elsőbben is meg
 kellett volna ismernem hogy ezek-is Isten Kezei
 Én rajtam. Minthogy már tapasztalom-is azt, hogy
 az Én Istenem ezt-is igen nagy jómra szolgáltatta
 Énnékem; mert ezzel-is kívánt Engemet ő Felsége
 e Világi Társaságtól el-vónni, hogy ő Felségével
 szorosabban Társalkodjam, a kinek Társasága Énné-
 kem mindenkor meg-örvendeztetésemre vagyon, nem
 meg-betstelenítésemre; mellyel készít Naponként
 amaz Örökké-tartó Mennyei Társalkodásra.

CXLVI.

Már egy Vérszerént való Atyámfia látván sok
 keserüségemet, mellyel Gyermekeimért gyötröttem
 magamat, azt kezdette hirdetni hogy nints egyéb
 Bajom, hanem a *Melancholia Hypochondriaca* vagyon Én rajtam, mellyet az Országban a
 Fő-Rendek között annyira el-is hiresített, hogy már né-
 mellyek azt gondolták hogy Elmémben-is meg-fo-
 gyatkoztam. Szerzett ez-is Nékem sok Bút és Szé-
 gyent; de minthogy ezen Személytől ha Atyámfia is,
 soha jót nem vártam, olyan nehezen nem-is esett,
 mint a kihez magam-is minden jóval lévén hasonló
 jó indulatját várom vala.

CXLVII.

Meg-szégyeníté az Isten nemsokára ezt az Engem motskoló Nyelvet-is, mert azon MDCCXLIV-dik Esztendőben Májnásban igen nehéz és tsak nem Halálos Nyavalyába esvén Gróf Bethlen Miklós Ötsém, úgy-hogy semmi reménység nem vólt Életéhez. Én-is kedves Testvér Bátyám Bethien Ádám Uramtól Szebenbe hivattatván ott mulattam vagy három Hétig a beteg Ötsém mellett. Oda a ki tsak valamire való Ember vólt az Országban az alatt eljött, lévén akkor Ország-Gyűlése-is; látták mindnyájan hogy ha szintén Testemben Egészségtelen vagyok-is, de az Én Istenem Irgalmasságából Elmém Ép-ségében vagyon. A ki Én reám költötte azon Melancholiás Hirt, az-is Szebenbe lévén minden úton módon kereste az velem beszélésre való alkalmatosságot, azért-é hogy belőlem valami Szót vehessen-ki a mellyel elébbeni költeményét meg-erősitse, vagy pedig a lelke Esméreti serkengette Engem meg-sértéséért s akarta vólna Atyafiságos indrlatját mutatni? azt maga tudja. Én tiszta indulatból néki-is meg-botsátok; mellyet az Isten-is néki ne tulajdonitson.

CXLVIII.

Gyermekeim miatt minémü Gyötrelmem vólt és vagyon hogy idegen Vallásúak, azt tudja egyedül tsak az Isten, senki által nem láthatja, sőt Elmé-

jével sem képzelheti, annál inkább nem hiheti. Másokat úgy szemléltem ebben a bődögtaian Hazában, hogy az e féle egyenetlen Házasságból származott idegen Vallású Gyermekükben elég örömek vólt, ha tisztességes Rendben látták lenni, s magokat-is tudták alkalmaztatni. Vóltának-is olyanok, a kik rajtam tsudálkoztanak miért tudok rajtok anyit gyótródni. De Én úgy tartom Vétkes Szeretet az, mikor valaki tsak Testi-okokból szeret mást. A Keresztyén Ember szeretete az Istenen fundáltatik a miben azért nem az Isten Ditsőségére való hanem azzal ellenkezőt lát az Ember, hogy lehessen abban gyönyörüségét tartani és szeretetét voltaképpen arra függeszteni nem látom által.

CXLIX.

Az Isten bé-óltotta még az oktalan Állatba-is hogy Természet szerint oltalmazza s szeresse Fajzatát, annál inkább az Okos Lélekkel fel-ékesített Ember kit az Isten a maga Képére teremtet, ezt tudhattya hogy neki Gyermekét szeretni kell. Bizony Én sem kivantam ezen indulatot magamban megfojtani s azzal Isten ellen-járni. De az a Szeretet hozzájok tsak nem lehetett a melly az egy Hitben és Vallásban lévőket össze szokta kötni. Külömben Vallásokért őket nem gyölölöm, mert nem önként mentenek ők arra hanem abban neveltetvén azt esmérük Igasságnak lenni. Ha pedig azaz Istennek még eddig nem tetszett, hogy őket az Igasság esmé-

retére hozza, ők azzal ellenem nem vétének. Én ezt ő nékiek sokszor elejekbe adtam, hogy ők is tudhas-sák mennyiben legyen tsak az Én indulatom hozzá-jok mellyet Én bennem tsak jó magok-viselésekkel erősíthetnek-meg; külömben az igen hamar el-al-hatik.

CL.

A Fiam Haller Pál mind eddig Én hozzám elég Engedelemmel kívánta magát alkalmaztatni. Azt el-lehet hinni, mint-hogy Gyermekségétől fogva arra tanították, hogy Eretnek Anyja vagy, ő tőle sem lehet az Anyjához való Tisztességet és Engedelmet olyan tiszta Szívvel véghez vinni, a mint illendő vólna; de akár mi okból tselekedje ő, elég az nékem, ha Engedelmességét mutatja.

CLI.

De a Leányom Haller Borbára mihelyt anynyira nevededett, hogy előttem tsalárd Szive szerént hizelkedhetett, hátam megé pedig ha miben al-kalmatosságot kaphatott, Vallásom és egyéb állapo-tomban meg-sérthetett, azt el-nem múlatta. Mikor észre-vette, hogy Én tudom és neheztelek, rettenetes sirással és magát átkozódással el-tagadta mindenkor. Mások előtt mesterségesen kívánta mutatni, melly nagy Leányi Szelidséggel szeret Engemet, Úgy anynyira, hogy az ő Lelke szüntelen való gyötrelemben legyen azon, hogy Én reá neheztelek; ezt pedig min-

deuek előtt a kivel beszélhetett még az idegen Nemzet előtt-is el-hiresítette. A Pápisták előtt úgy adta-elő, hogy Én reá haragszom Vallásáért. A Reformátusok előtt pedig azt mondotta hogy kedves Bátyám Bethlen Imre Uram utáltatja meg Én velem: a Mindentudó Isten látja Beszédemnek Igazságát, hogy soha iránta a félét kedves Bátyám Uram nem szólott, sőt inkább minden úton módon titkolta volna ellenem való szavait, dolgait, ne-hogy Én azokon megháborodjam: mert kedves Bátyám Uram mindenben, a miben csak elégséges volt igaz Atyjafiui indulattal kereste az Én tsendességemet. Mellyért az Én Istenem-is ő kegyelmének Testében és Lelkében a hól legszükségesebb szolgáltasson tsendességet. Az Én Leányom pedig nem sajnálotta hiresíteni azt, hogy Én igen nehéz Természetű vagyok, könnyen akármit el-hiszek ellene. Voltanak-is a kik az ő szavát el-hívén Engemet okoztanak, bennem akarván inkább találni a fogatkozást mint benne.

CLII.

Férjhez menetele után-is ilyen volt, úgy gondolom Hóltig ilyen-is lészen; sőt az-után sokkal tsalárdabbúl kezdett hozzá: mert a mellettem való könnyű Életet felette szerette volna; de mint-hogy Énnékem az ő Vallások iránt szüntelen való keserűségem volt, úgy kívántam Én-is magam dolgait igazgatni, hogy sokat velem ne légyenek; de ő nem sokat hajtván az Én mindennapi gyötrelmemnek nézé-

sin, akaratom ellen-is MDCCXLII-dik Esztendőnek vége-felé, és MDCCXLIII-dik Esztendőnek az elein sokat laktak nálam. Akkor mint tsalárd Szivü Aszszony más útat és módot vészen fel, a mellyel az Én Szeretetembe férkeztethesse magát. Kezdette az Éu Isteni Tiszteletem alatt magát ahoz alkalmaztatni, a 'Sóltárokát éneklette, magának szerzett 'Sol-táros Könyvet, és azt mindenkor 'Sebében hordozta a Praedikátziokat el-nem múlatta. Gyakorta midőn Én Könyveket olvastam, könyves szemmel előttem mondotta: Nagy Boldogság az, a ki keserűségének idején ilyenekkel vigasztalhatja magát, mint Aszszonyom Anyám, de a mi Vallásunk szerént ilyenekkel nem lehet vigasztalni magunkat. Gyakorta Magam előtt, sokszor Tselédeim előtt, vagy ollyas Atyámfia előtt, a kit tudott hogy minden bizonnyal nékem meg-mondja, nagy könyvhullatással mondotta: Igazán Engemet a Haller Familia Testemben Lelkemben meg-rontott, mikor elvettek Aszszonyom Anyámtól és meg nem engedték hogy a maga Val-lásában felneveljen, melly miatt soha a Lelkem Es-méreti tsendességben nintsen, ollyankor átkozta-is érette, a ki a kezem alól el-vette.

CLIII.

Testvér Bátyja Haller Pál, a mint mások-tól hallottam, intette, észre-vévén e féle tselekedeteiről, illy szókkal: Az Istenért Hugom Aszszony ne kapziskodjék kegyelmed, mert Aszszonyom Anyám-is

ha észre vészi, kegyelmedre meg-haragszik, és az Isten-is kegyelmedet meg-veri érette. Meg-mondotta ezt Haller Pál a M. Guberuátor Urnak és Aszszonynak is, hogy az Huga Teleki Pálné miképpen hizelkedik Én előtttem. Ezért ötet szemben fogván az Ur és Aszszony ő Excellentiájok, azzal mentette magát: Az Isten-is tudja azt, melly Szivesen gyülölöm Én a Kálvinista Vallást; de hogy Aszszonyom Anyámnak kedvében lehessek, ezt azért tselekedtem. Ezt Én meg-tudván, annál nagyobb idegenségem lett hozzája. Meg-is mondtam néki: Engemet nem tsaltál-meg, hanem a magad Lelkét: mert Én-is mondhatom a Szent Péterrel; hogy nem Ember ellen hazudtál, hanem az Isten ellen. Melly miatt-is annál-inkább meg-irtoztam tőle; úgy hogy látni sem kívántam, a mellyre nézve meg-is mondtam magának, hogy hozzám ne jöjjenek.

CLIV.

Magyar-Országra kimentenek ők-is Grof Teleki Jánosné aszszonyommal: el-mentenek a Károlyi Sándor Ur temetésére, onnan Augustusban Egerbe a Püspökhöz Erdődi Gábor Urhoz, ott Engemet az Én Leányom derekasint le-festett, Én mitsoda nagy Eretnék vagyok, őket Vallásokért mint gyülölöm és mint nem igyekezem az ő Urának Promotioján, mert ha Én Pénzt adtam volna mellyel az Ura Bétsbe menjen, eddig Promotioját elérte volna, de mikor tőlem Pénzt kértenek, azt feleltem:

Én bizony egy Krajtzárt sem adok, az Én Pénzemmél soha ők Promotiót nem nyernek. Ezt-is feleltem vólt. Mondotta azt is, mint kívánom persequálni a Katholikusokat s még kapumon sem eresztém-bé. Többeket-is mondott, kívált a mi Én-nékem rosszszabul esett, az Én ártatlan ritka Példájú jó kedves Testvér Atyámfát Bethlen Imre Uramat-is bestelenitette, hogy ő kegyelme légyen nálam való kelletlenségeknek az óka, a melyet hamis Lélekkel mondott, mert nem hogy bé-árulta volna, de inkább vétkét-is örömeztébb palástolta vólna.

CLV.

Ezt ő úgy gondolta, hogy soha Én meg-nem tudom, a Püspök előtt pedig nagy kedvességet nyer véle, lévén a Püspök ur nagy Tekéntetű Ember, ígérte-is szándékozva, hogy szolgál Felséges Aszszonyunk előtt nékik érette, hogy tölem Mártiromságot szenvedtek, ezt az asztal felett szánakozva beszélte, sigérte a Püspök jó akaratját. Olly végezés-is vólt, hogy Felséges Aszszonyunknak adják által az Én. dolgomat, hogy Én miért nem szeretem Gyermekeimet; de ebben egészszen bizonyos nem vagyok, s tsak úgy-is irom mint bizonytalant.

CLVI.

Tsudálatoson az Isten mindezeket ki-nyilatkoztatta s nékem-is tudtomra adta mindjárt még azon Hónapban, ugymint Augustusnak 26-ik

Napján, MDCCXLIV-ik Esztendőben; de már nagy Helyeken ez az Hir meg-fordult vőlt. Mikor Én ezt voltaképen bizonyosan meg-tudtam, tsak könnyen meg-ítélheted Istenfélő olvasó, hogy meg-háborított Engemet-is Gyermekeimtől motskoltatnom oly dologgal a mellyben semmi sem vőlt. Itt-is egyebet mit tselekedhettem vőlna? meg-esmérem ebben-is az Én Istennemnek sújtoló Kezeit az Én sok Bűneimért, a ki meg-eresztette az álnok Embernek zaboláját, hogy a maga indulatja után járhatna; folyamodám az Én Istennemhez nagy bizodalommal és e képen öntém-ki az Én Szivemnek keserőségét az Engemet látónak eleibe.

5 Óh nagy Hatalmú és Erejű Szent Ur Isten; ki még a Te Ítéleteidnek gyakorlása között-is Irgalmasságodat és kegyelmességedet ki-mutatod; mert a Te Igazságodnak Erejét ugy meg-örzöd a Te nagy Irgalmasságoddal, hogy a szegény nyavalyás Bűnös, ki a féregnél alább való, a vizi buboréknál hamarébb el-muló: a Te nagy Hatalmadat és tsudálatos Uralkodásodat el-szenvedhesse.

Énnékem-is szegény nyomorúlt Bűnösnek midőn nagy Hatalmaüat és Erődet kezdetted muto-gatni, esmérvén fertelmes voltomat, és a Te tökéletes Igasságodat, látván, hogy meg-emésztő tűz vagy a Bűnös ellen, Én pedig Bűnnek pozdorjája lévén, le-esém a Te kemény zined előtt: de Te Ézékielnek Isten e! meg-erősítél és lábaimra fel-állitván Erőt adtál

Énnékem, hogy a Te nagy hatalommal Telyes Itéleteidet szüntelen Én magamon szemléljem és még-is meg-né emészttessem: sőt azt kiállhassam nagy örömmel: Látám az Urat és nem halék meg. Hallatván Én velem ama Te édességes Szavaidat; Elég Tenéked az Én Kegyelmem; mert az Én Erőm erőtelenség által mégyen véghez. Oh elég, bizony elég, elég Énnékem Édes jó Istenem a Te kegyelmed, tsak neveljed azt naponként jobban s még jobban Én nálam és úgy az Én nagy Erőtelenségemben véghez viszi a Te nagy Erőd, mindazokat valamellyeket Te Én Tölem kívánhatsz. Szüntelen minden szempillantásban szemlélem Gyenge Hitemnek kitsiny Hajótskáját a nagy Kisérteteknek mélységes Tengerében eveszkélni és a szörnyü kemény kisértetteknek habjaitól tsapdostatni és sokszor tsaknem egészen elborittatni, úgy hogy sokszor kell keserves szível azt kiáltanom veszedelemben forgó szomoru Lélekkel kiáltó Tanítványaiddal: Kelj fel Uram és tarts meg, mert majd el-veszek.

Gyakorta Te-is Édes Jésum! láttatol a Segedelemre való jöveteled iránt alunni; de azt-is tapasztalom Én egyetlen egy Meg-tartóm, hogyha szintén Hitemnek gyengeségeért keményen meg-dorgálsz-is; de ugyan tsak szólasz a Tengeri nagy haboknak és azok Engemet el-nem borithatnak. Oh szólj ez után-is Édes Meg-váltom és mind addig szólj, mig Szent-Felségednek tetszik a tsendes Rév-partra

Engemet ki vinni, mert csak a Te Szódat hallhasam, bizonyal meg-tarthatom.

Bé vetettél Engemet Én Istenem! a Te Igaz Itéletidből a Nyomoruságoknak és nehéz Nyavalyáknak sebes láng módjára emésztő és majd épen meg-emésztő kementzéjébe; minden tsontaim el-bomlának és nedvességeim ki-száradának, úgy annyira, hogy Testemnek leg-kissebb résziben-is már Épség nintsen; az Én Szivem ugyan el-szakadott, Szemeimnek minden Vidámsága Én tőlem el-távozott. Az Én nagy Bűneim és bolondságim ezt hozták Énnékem, hogy még az Én magam Szemeim előtt-is utálatos légyen az Én Életem; az Éjtszaka mellyet másoknak Nyugodalomra és el-oszlott Ereknek meg-ujulásokra rendeltél, sokszor nagy gyötrelmem-vagyón: sokszor gondolom, hogy Reggelt nem érem, mert meg-ölsz Engemet; mikor Reggelt érem a Nap fel-jövetelével óhajtom, hogy Én-is könnyebbséget végyek; de mintha kötösömnek magamhoz szorításával a Nyavalyákat-is magamhoz övedzeném.

De ezen sebes láng módjára emésztő kísérteimben-is látom az Isten Orzájának Angyalát, mint régentén a tüzes Kementzében bé-vettetett három Ifjak között, a ki-is még eddig nem engedte, hogy végképen meg-emésztéssem. A Te igazságos nagy Hatalmad szerint a Dániellel az Oroszlánok vermében bé-taszítottál, holott-is a Hitetleneknek soksága

mint éhező oroszlánok fel-tátott szájjal várják, hogy el-nyelhessenek éh torkokba. Sokszor kérdik tselekedetekkel Én tőlem: Hól vagyon a Te Meg-tartó Istened, a kihez Te szüntelen kiáltasz, hogy Tégedet meg-vigasztalván meg-tartson? Még pedig azok kérdik Én tőlem azt, a kik Én általam hozattak ez Világra. Ugyan ezen nagy mélyységben látom ez Világiaknak kegyetlen Áspis-Kigyó modjára való mardosásokat, xik-is mint sebes Nyilakat kegyetlen Szavokat lövik Szivembe és Lelkembe. Azok között nagy szomorúsággal szemlélem azokat, a kiknek Én mindenkor jót kívántam és mostan-is jót kívánok és azokkal Én ez előtt nagy gyönyörűséggel mégyek vala az Én Istenemnek házába. Mind ezen uagy kísértetekkel tellyes mélységben megtekéntvén magamat, Bizony sokkal nehezebb dolgot látok Én ezen mélységből való meg-szabadulhatásom iránt, mint a Dániel vermének szájára tétetett malomkö; mert ezt erősen bé-petsétli az Én Életemnek sok fertelmessége.

De ámbár az Én Büneim felette sokak és nagyok, miud azon által felemelem kitsiny Hitemnek gyengén látó Szemeit a véghetetlen nagy Hatalmu és Erejü Szent Istenhez, ki Énnékem az ő Szent Fiában irgalmas kegyelmes Atyám és látom hogy azon drága Érdemei az ő belső részei Én rajtam meg-indultak és el-hiszem hogy az ő könyörülő indulatja szerént el-jő Én hozzám! És azt kérdi Én tőlem: Én szerelmes Fiamnak drága vérével megváltott Szolgáló-Leányom! élsz-e még? Én is azt felelem Te néked nagy alázatossággal: Élek Én Kirá-

lyom ! a ki mindörökké tiszteltessél én tőlem ! mert Te meg-tartottál Éngemet és meg-őriztél a veszedelemben : Mert Én bennem tisztaságot és igasságot találtál és Enbennem tsalárdság nem találtatik. Ez az Igazság és tisztaság mely Én bennem találtatik, a Te Szent Fiad által szereztetett Énnékem. A tsalárdság nélkül valóság a Szent-Léleknek az Én Lelkemben léte és minden hiba nélkül való drága bizonyosság tétele ; mely által Én bizonynyal el-hittem hogy az Én Meg-váltomnak Tisztaságban való fogantatása és Világra való jövele Szent és Ártatlan Élete, az Én bűnös Vérből való fogantatásomat és Világra való bé-jövésemet és mindez óráiglan tselekedett sok titkos és nyilván-való Bűneimet egészen el-törölte és az ő keserves Halálával 's tökéletes Elég-tételével Énnékem meg-szerzette ama fehér Bibor-Köntöst : mely a Szenteknek Meg-igazulások, és többé az Én Bűneimnek rutsága ő Tőle meg nem láttatik ; hanem adatott Énnékem fehér Követske és azon új Név ; melyet tsak azok tudnak, a kik a Bárány Vérével meg-váltattak.

Azért óh Én Lelkem emelkedjél-fel ha szintén még ebben az romlandó Sár-házban nyomorgasz és a Kisértetek közt mondjad ezt nagy örömmel, hogy már az Én Szerelmesem egészen enyim, és Én-is már egészen Övé vagyok. Ne félj ; ne rettegj Én Lelkem ! mert ha szintén ez a gonosz. Akáb az Ördög és annak meg-kendődött parázna Társa Jézabel, és mind e Világ üldöz-is : ha szintén

tén a még bennem maradott ó Ember a veszett Természet kézben kíván-is ejteni; de szaladj-el En Lelkem. rejsd el magadat a JÉsusnak mélységes Seibeibe, és nyugodjál ott. mert azért hozzád megengeszteltetted Édes Atyád és Istened mértékit tette a Te szenvedésidnek és határt vetett a Kisértetből való kiszabadulásnak, mihelyt annak mértéke bételik és a szabadulásnak rendelt ideje eljő. Ha eddig olly kemény Szélvészek közül szóllott is, mint régentén Illyésnek melly a Hegyeket meg-mozgatta és a Kő sziklákat meg-hasogatta; delátván Tégedet amaz igaz Kő-sziklában el-rejtetve, szól neked gyenge lassu Szélben drága Evangyéliumi Szokat: mellynek hallására mindjárt meg-újúlsz és el-felejtkezel minden gyötrelmeidről, Kérlek-is szerelmes Szent Atyjám! ne késsél az örvendetes Lelkeket meg-újító Szóddal el-jőni, és Engem a Te Szent Fiadért meg-vigasztalni. **Á m e n.**

Igen meg-sebhetett keserves Szívvél, de a JÉSU Som Êrdemében ISTENre támaszkodó Hittel írák HÉVIZEN MDCCXLIV-dik Esztendőben Augusztusnak 27-dik Napján.

CLVII.

Mikor eképen háborús Elmémén volna magam Gyermekemtől való motskoltatásom és más mérges Nyelvektől való meg-sértetésem; de senki mellett nem volna, a kinek ki panaszolhatnám magamat,

hogy (a mint szokták mondani) a panaszszal megkönnyebülne a Fájdalom ; mert a sebeknek-is műtogatások azoknál a kik azokat nem hordozták, nem érzik nem Fájdalmat, hanem inkább nevetséget és tsúfoltatásra való alkalmatosságot szereznek. Kiöntém azért most-is nagy bizodalómmal az Én Panaszimat az Én Mennyei Atyámnak kebelébe. Oh változhatatlan Atyai Szeretet! Óh véghetetlen Mennyei Erő; minden Erőt feljül múltó Erő, minden Vigasztalást feljül haladó Vigasztalás. Tsúdálatos segítség. Meg-látá az Engemet-l á t ó az Én Nyomorúságimat, meg-hallá siralmas Panaszimat, meg-mutatá a Vigasztalásoknak forrását; a melyből meg-újítá és éleszté a Próbák hévségében szintén el-epedt Lelkemet. Mert az Isten nékem olyan nagy tsendességet szerze, hogy Én meg-nyúgodnám az Istennek Szent Tetszésében, Lelkemnek ezekért gyötrelme nem lenne, hanem ugyan szeretném az Istennek hozzám vesszővel kinyújtott és magához hajtó Kezét, azt nagy engedelmisséggel tsokolgatnám, Szivemből el-vévén a felettéb való terhet, melly eddig majd a veszedelem fenekére nyomott, örömet ada: kezdé érzettetni Én velem az ő hozzám való ki-mondhatatlan Szeretetének édességét. Én-is azért a siralmas Panasz helyet Istenben való örömsre ditsekedésre és háladáásra eképen nyitám-meg az Én Szájamat.

6.

HÁLÁ-ADÁS.

OH igen Irgalmas, Kegyelmes, Engedelmes, Szent Jó Isten! Én Jó Istenem! Vajha ugyan vóltaképen ki tudhatnám mondani, és elége megtudhatnám hálálni a Te Kegyes és Irgalmas vóltodat. Oh ihlesd-meg az Én meg-fertézett ajakimat amaz igaz Arany Oltárról le-vett eleven szénnel, hadd ditsérhessenek Tégedet: és oldozd-fel a Bűnöknek kötelével meg-kötöztetett Nyelvemet, hadd hirdethesse a Te nagy Irgalmasságodat; mellyeket Én velem méltatlan Bűnössel meg-éreztetted, az Én igen nagy és súljos Kereszteim között: noha az Én nagy kísérteteim Engemet mostan-is ostromlanak, a Nyavalyák gyötrenek; az Hitetlenek soksága szaporodik Én környülem, és az motskos Nyelvek sértegetik Lelkemet. De már mind-ezeket feljül múlja és meg-győzi az Én velem meg-éreztetett Atyai Irgalmasságod. Megvallom Én azt Tenéked ortzám pirulásával, hogy mind-ezeket az Én nagy és sok Bűneim hozták Én reám: Én nem-is tsak ezeket, hanem idő szerént ennél keményebb büntetésidet, sőt az örök kárhozatot-is meg-érdemlettem vólna; de a Te ki-mondhatatlan és Én tőlem soha elégséges-képen meg-nem hálálható Édes Atyai Irgalmasságod arra méltóztatott Engemet, hogy a Te Szent Lelkednek Szivemben való hathatós munkája által Én már bizonnyal elhittem, hogy ezek a nehéz büntetések, mellyek még Én rajtam feküsznek, nem az Én Bűneimért eleget

tévő Bűneimnek büntetési, hanem az Irgalmas és Kegyelmes Atyának magához közelebb vivő Szeretetének meg-tsalhatatlan bizonyos jelei.

Már Édes Atyám meg-nyúgszom mind eddig rajtam által vitt és még mostan-is rajtam fekvő sújtolásidan; nem tsak meg-nyúgszom, hanem ugyan szeretem-is ezeket; nem tsak szeretem, hanem kérem-is nagy alázatossággal Szent Felségedet, hogy ámbár sújtolj és verj, tsak éreztessed mindenkor Én velem a Te Atyai Szerelmednek jeleit, és tégyen Engemet a Te Sz Lelked minden Szempillantásban bizonyossá abban hogy Én Tiéd vagyok. Ha a Testi Atyáktól az engedelmes Fiak jó Szível fel-vészik a dorgálást, hát Én menyivel inkább fel-vehetem Te Tőled; azért légyen-meg Édes Atyám a Te Szent akaratom mindenben; és ne légyen Édes Atyám semmiben az Én akaratom.

Ha az Világi Embereknek nagy örömökre szolgál az, hogy ők nagy rendben és gazdagságban helyezettett Atyáktól származnak; hát Én ne örvendnék-é azon, hogy a Mennynek és Földnek hatalmason teremő Istenének Leánya vagyok; még pedig olyan nagy Méltóságra fel-véttetett, a kiért az ő Szent Fiának Testben kellett öltözni, sok kísérteteket és végtére keserves Halát-is szenvedni.

Légy tsendességben már Én Lelkem, örülj és örvendezz a Te Meg-tartó Istenedben; ne félj, ne rettegj már, mert a Te nagy örömedet sem e Világnak ereje, sem a Sátánnak sok féle dühössége Te

Tőled el nem veheti, noha még egy kevéssé e gyarló Testben sátorozol, És az ó Embernek maradványi gyakorta meg-keserítenek; de a Te éretted már elég tett Jé sus od a Te Atyádnak jobbjánál vagyon szüntelen és ki nem vét gyarlóságodért Szent Atyád kedvéből.

Már Édes Atyám! a Te Edes Atyai szerelmedbe ajánlom Lelkemet, sok nyomorúságok között fajlódo Testemet és Életemnek Napjait, Óráit, szempillantásit: nehéz Keresztviselésimet, azok alól való ki-szabadulásomnak módját és idejét, Lelkemnek e gyarló Testből való ki-költözését, Szent Szinednek gyönyörű látására által vitelét, Testemnek porrá válását és a porból viszont fel-kelesét és végtére megditsőitetését: az holott osztán Én-is Tégedet véghetetlenül áldalak és ditsérlek a Te Szent Fiaddal és Szent Lelkeddal egyetemben. Ámen

Irtam HÉVIZEN MDCCXLIV-dik Esztendőben Augusztusnak 28-dik Napján, mikor mélységes kísérteteim között minden külső vigasztalásoktól egészszen meg-fosztatva voltam; akkoron nyújta az Isten Énnékem Szent Lelke által hathatós vigasztalást melly minden ki-gondolható Világi vigasztalásnál kedvesebb lőn Énnékem. Mellyért ditsértessél óh Én Istenem mind Mennyen és Földön, az Én szegény Lelkemtől-is mind örökké, a kit meg-szabadítál és meg-tartál a veszedelemből.

CLVIII.

Minek előtte a Leányom ellenem való tselekedeteit meg-tudnám, az-előtt ment vala Fiam H a l l e r Pál Méltós. Gubernátor U r a m m a l B é t s b e, a kinek-is Én ilyen formán meg-írák:

ÉDES FIAM!

ÉN Magyar-Országról egy néhány helyről vettem Levelet mellyben írják Testvér Húgodnak Lelkemig bé-ható sok bestelenítését mind Személyem 's mind Vallásom ellen. Ugy tudom, hogy Egri Püspök Erdődi Uram ő Excellenzájának-is által adták; de mitsoda ok vitte őket reája tellyességgel által nem láthatom. Mert azt tudják, hogy Én Férjfiú nem vagyok, hogy Promotiót várhatnék, és valaki az Én előmenetelemben akadályt tehetne. Ditséretet, Tisztességet, Betsületet nem várok e Világtól; mert az a Világ Fiaié. Várom az Én jó Istenemtől, a ki bizony mindennap-is meg-adja Énnékem; mert bővséges Kegyelmet ad, az ilyen nagy Kereszteknek el-viselésekre, sőt minden napon közelebb viszen ő Felsége az ilyenek által ő magához. Azt-is mondotta, hogy nagy Eretnek Réformáta Anyja van. Az Eretnekséget tagadom; mert a Kristuson fundált Apostoloknak Hitin vagyok; mellyhez nem férhet az Eretnekségnek tsak leg-kissebbik szikrátskája-is. Hogy igaz Réformáta vagyok, nem hogy tagadnám, sőt mindenek előtt nagy örömmel meg-vallom, mert tsak ez az egy vigasztalásom, e sok Keresztek között küszködő Életemben e Világon, hogy igaz Hitben Vallásban vagyok. Hogy Persékváljam a Katholikusokat abban-is hazudott; mert nem hogy Én, de az egész Erdély Országi Réformátusoknak sintsen arra hatalmok, hogy valakit persekváljanak; de ha

szintén hatalmában volna- is az igaz Réformátusnak, az a maga Hitéhez 's Vallásához nem férhet, hogy valakit a maga Vallásáért persekváljon; mert a Lelken való Uralkodást az Isten semmi Hatalmasságnak nem engedte magán kívül.

Hogy őtet nem szeretem, azt bizony senki előtt nem tagadom; mert azt magad-is tudhatod; de tudhatja Méltóságos Gubernátorné Aszszonyom ő Excellentiája, hogy Leány korában-is mitsoda gonosz engedetlen Engem szomorító volt, az után-is hogy Férjhez ment hasonló; a mellyért ő büntetetlen nem-is marad. A melly Istenben Én biztam Gyermekségemtől fogva, a kit most-is kívánok tellyes Szivemből tisztelni, azon Istennek most-is szüntelen Éjjeli és Nappali Könyörgésimben azon esedezem, ne vigyen ő Felsége ezen nagy keserőséggel Engemet az Én Koporsómba.

Én úgy gondolom a Húgod úgy gondolkodott messze lévén, hogy Én azt meg nem hallom; de ha szintén meg nem hallottam volna-is tudja az Isten és lát mindeneket. Akármit beszéljen pedig ellenem, magamat azokban Bűnösnek nem ítélvén, Én bizony senkitől nem félek; senki-is nem parantsolhat, hogy Anyai Szeretetet erővel hajtson valakibe Gyermekéhez, mert az az Istené a Szivben hogy valakihez Szeretetet indítson.

HÉVIZ MDCCXLIV. Esztendőben Augustusnak 29-dik Napján.

Ezeket azért irtam-meg néki, hogy ő általa

mások-is tudják meg azt, hogy Én sem az Egri Püspök Urtól, sem egytől sem mástól, sőt a Világnak minden erejétől-is ebben a dologban nem félek. Gondoltam azt-is hogy talám tudta ő-is az Húga dolgát, tsak nem akarta meg-jelenteni, a mint-hogy tudta-is, mert nem sokára Levelemre való válaszára azt írta, hogy ez a dolog egy Papra vólt biztatva; de inmár a Fő Pátronusok az Egri Püspök meg-hólt. Így azért a ki a halandó Emberben bizott, annak Lelke ki-menvén meg-szégyenült.

CLIX.

Mind ezek által úgy megfordúlt az Én Anyai indúlatom ő hozzája, hogy bizony még szikrája sem maradott Szivemben az Anyai Szeretetnek, kívánám-is ha Isten abban kedvezne Énnékem, hogy soha őtet ne látnám 's hírét se hallanám. Meg-irtam magának-is hogy Én róllam minden közit le-tégye. Ez vólt hozzája való Levelem:

ISTEN áldjon-meg!

Akartam tudtodra adni, hogy a mellyeket Magyar-Országban sok helyeken; nevezetesen M. Egri Püspök Uramnál irántam beszéllettél, azok nálam mind tudva vagynak. De tud-meg, hogy mind Személyem mind Vallásom iránt való sok motskaidat soha Isten büntetetlen nem hagyja; sőt addig Kóporsódba sem mégy, míg Isten tégedet azokért meg nem büntet. Én ugyan magam Személyemben

nem bánom akármit beszélj: de sajnálom kedves Bátyám Bethlen Imre Uramat, hogy sok helyeken de kivált M. Egri Püspök Uram előtt motskoltad, hogy ő kegyelme volna fundamentoma a Ti meg útáltatástoknak; azt nem igaz Lélekkel mondtad; mivel ő kegyelme tudván az Én állapotomat a ti nálam való emlegetésekkel nem kívánja szaporítani az Én szomorúságimat. Hanem fundamentoma az hogy mióta fel-tseperedtél soha meg nem szüntél ellenem véteni: de ha úgyan valójában akarod fundamentomát meg-tudni; nem egyéb hanem tavaly Télen mellettem létedkori sok fondorkodásid, mellyeket a Prédikátziók s Könyörgések halások után, minden arra való ut adás 's kényszerítés nélkül Vallásod ellen előttem tetettél. Mellyeket mint 's hogy beszéllettel másoknál, mind jól tudom. Ezeket mind hamis Lélekkel tselekedted és el-mondhatom Szent Péterrel, hogy ezekben nem ellenem, hanem Isten ellen vétettél. Mint-hogy a te mondasod szerint Én Eretnek Anya vagyok, a Katholikusokat persekválok azért Én hozzám se magad, se maradékok, semmi Anyai közötöket ne tartsátok: Nékem nem kellesz: Én hozzám se egyszer se más-szor ne jőj: mert Én bennem bizony hozzád tsak leg kisebb Anyai indulat-is nintsen. Sőt ha ezen írásom ellen tselekeszel, több több nehézségemet fogod tapasztalni.

Sorostélyjon MDCCXLIV-dik Esztendőben, 8-dik Octobernek Napján,

CLX.

Értésére esvén neki hogy Én minden tselekedeteit tudom, szörnyűséges átkozodással tagadta, igyekeztván kétségbe hozni; de minthogy már sokszor ilyen színű dologban e képen tselekedett, nem lehet semmi Szavának hitelt adni. Jól tudván már ő azt, hogy az ő emlékezete-is előttem nagy kedvetlenséget szerez, annál inkább kívánja mind Levele által mind Személyjében ha meg-engedném hozzám való jövetelét, azt álitván hogy ő Leányi kötelességét viszi véghez, illy szemtelenül, s kelletlenül ajánlván magát. De Én azt nem annak tartom; mert ha tudnám Én hogy valakinek illyen Lelki háborút szerzek emlékezetemmel; Én azt soha sem magam Személyjében, sem Levelem által meg nem terhelném; annál inkább ha Édes Anyjám volna, azt nem kívánnám keseríteni: de ugy vettem észre, hogy az engedelemnek szine alatt azért tselekszi, hogy Engemet hamarébb ez Világból kifogyathasson. Légyen az Ur akaratja szerint.

CLXI.

Mind ennyi sok kísérteteim és hánykodásim között-is az Istennek igen nagy Irgalmaságát tapasztaltam magamhoz, 's ki-mondhatatlan Szeretetét nem nézván sok Bűneimet, hogy az Én reám bocsátott Kereszteket nagy türhetetlenséggel vettem és viseltem; holott mindenben engedelmeskednem kellett volna. Mert szüntelén Engemet a maga

Szent Beszédének szép tiszta folyamotjából itatott; mellyel szintén el-epedett Lelkemet ottan ottan megújította 's meg élesztette. A magam Házaamál ő Felségét szolgálhatom sok erőtelenségeim között-is, 's azt Isten Házára fordíthatom. Kiszolgáltatta Énnékem az Én Keresztemhez illendő Kegyelmeit.

Mert Papokat-is az Én nehéz Napjaimban ollyanokat rendelt Én mellém, a kik mind Isten előtt való esedezésekkel, mind Prédikátziójokban való alkalmaztatásokkal egészen az Én sérelmes Szívemhez illendő gyógyító irak vóltanak. Ezt Én Jó-ságommal nem érdemlettem az Én Istenemtől hogy arra méltóztasson, holott sokaknak nálamnál sokképen jobbaknak és nagyobb Rendeknek ezt nem engedte; azokat ennyire nem becsüllötte, hogy a magok Házaiban halíkatnák az Isten tiszta Szent Beszédét. Bizony ennek oka tsak az Isten Irgalmassága 's hozzám való Szereteti. —

CLXII.

Külső áldásival-is ditsekedhetem az Én reám gondot viselő jó Istenemnek az ő Ditsőségére; mert még eddig soha valóságos szükségét nem láttam, úgy ki-szolgáltatta nékem az Isten a szükséges Jókat. Sőt egy néhány Esztendőök alatt ez Házában fen forgó Isten ítéletei között-is midőn sokan szükségét láttak, nékem az Isten sokak felett a maga áldásából bővséges részt adott, hogy lenne nem tsak az magam Házaamnak táplálására, hanem

a szűkölködőknek-is felsegíttetésekre. Mellyért áldassék az Én Istenemnek Szent Neve mindörökké.

Az jelen való MDCCLXIV-dik Esztendőben másokkal együtt a Föld termése szűkön vólt Énnékem-is, úgy-hogy ha fel-vésem és jól meg szemlélem a költést, úgy-tetszik hogy fogyatkozás nélkül érnem nem lehetne (ha tetszik Istennek Életem) a Földnek jövőendő termését: de mikor el-nézem az Én irgalmas Istenemnek hozzám, való kegyelmes gondviselését, miképen tartott Engemet eddig; melly tsúdálatoson igazgatta dolgaimat, hogy szükségét ne lássak, semmi félelmem nintsen, sőt bizom erőssen, hogy a Sareptabéli Özvegyjel nékem-is ki-szolgáltattja az Én Istenem a kevésből az elegendendőt.

8. A KRISTUSHOZ VALÓ FOHÁSZKODÁS.

OH Édes JÉSU Som! a ki Erőt adtál Énnékem a feljeb le-irt sok kísérteteimnek el-viselésekre, adjad a Te Kegyelmedet ez után-is tanítsad Édes Jésum! az én Kezeimet ez után-is az hadakozásra, hogy mind a végig, úgy a miképen tetszik Szent Felségednek, a Te Zászlód alatt vitézkedhessem, olly engedelmességgel a mint Te Szent Atyádnak engedelmeskedtél. Tudom óh Én gyenge Hitemnek meg-erősíthető Fejedelme, Ur Jésum! hogy Te-is sok Hartzaid és szenvedéseid után mentél-bá

a Ditsőségbe, Szent Atyádnak Jobbjára ülven: azt is jól tudom, hogy a kik a Te Ditsőséges Testednek Tagjai vagyunk, mint Főben Te beléd óltatatván, ezt az Életet sok és nehéz Hartzokkal kell véghez vinnünk. Mint-hogy egészen Tiédnek tartom magamat, bizony nem-is kívánok egyebet, hanem legyen Énnékem-is úgy dolgom mint az Én Fejemnek az Én kinlátott Jesus Kristusomnak. Tsak azon kérlek Édes Jésus! hogy jusson eszedbe a Te meg-kisértetésed és vérrel veréjtékezésed; mellyet Én Érettem el-szenvedtél. Ezért a drága árrért édesedjék-meg Énnékem-is az Én sok nehéz Keresztem. Tarts-meg, óh Én meg-tartó Istenem! az Én Elmémet épségében, hogy lehessek mindenkor alkalmazatos Szent Nevednek tiszteletére; Tarts-meg és neveljed az Én benned vetett reménségemet, hogy az Én Gyenge Hitem el-ne fogyjon, Ámen.

Az Én ez Világon 'Sellérkedésemenek rendét eddig irám-le MDCCXLIV. Esztendőben Novembernek 10-dik Napján Sorostélyjon.

CLXIV.

El-töltvén sok erőtlelkedéseim között az MDCCXLIV. Esztendőt, tetszék még a szabados Bölts Istennek az Én Esztendeimhez Esztendőt adni, Napjaimhoz Napokat ragasztani, 's a képen által tenni az MDCCXLV-dik Esztendőre. A mellyben szüntelen való Nyavalyáim vóltanak és vagynak;

sőt újjabbak újjabbak jönnek-elő, olly felesek, olly terhe-
sek, hogy az Emberi értelmet feljül múlja, az illyen
erőtelen Test hogy hordozhatja-el azokat Ebben
mind az által az Én Istenem kedvezett és
Atyai szerelmét megmútatta, hogy ha szintén nehéz
Nyavalyákkal látogatott-is; de ugyan tsak Ágyam
fenekére nem szegzett. Ha minden órában érzem-is
ez Sár-háznak romlását és Szemeimmel látom-is az
Én romlandó Testemnek minden Napon való el-fo-
gyását: mind az által Lelkemet drága Kegyelmével
szüntelen vigasztalja, s nyúghatatlan háborgástól
meg-örzi. Irgalmasságának szemlélésére függesztvén
szerelmében tartja.

CLXV.

Tudván azt hogy az Isten Választottinak
Halálok tsak tsendes Álom: meg-nyúgovás fáradság-
után, gyakorta el-száradott Tetemimet nézvén öröm-
mel szemlélem, hogy közelit már ennek a gyarló-
ság alá vettetett Testnek le-tétele; és olly könnyen
s örömmel le-tésem, mint a ki ruháját bé mots-
kolván és szennyezvén örömet le-veti, hogy azt meg-
mosatván és tisztítatván, annak utána tisztábban és
ékebben magára végye. Én-is sok Bűnökkel meg-
rútítatott Testemet örömmel le-tésem, hogy amaz
örvendetes Napon fel-vehessem az romolhatatlan és
Ditsőséges Testet.

CLXVI.

Nagy kegyelmességét tapasztaltam mind ez
óráig ebben-is az Én Mennyei Atyámnak, hogy jól-

lehet az Én sok Nyavalyáim nem engedik, hogy Világi Életemre tartozó dolgaimra olly szorgalmas szemekkel vigyázzak, a mint a nehéz Idő kívánja; még-is az Ur Jobb Kezének annyi-áldását szállítja Én reám, hogy szükségem ne lássak. Ennek felette Házaamnál való tsendes Élettel meg vigasztalt, úgy-hogy ha Nyavalyákkal küszködöm-is; de Lako-helyemben vagyom tsendességem, az holott szent Beszédét vizsgálhatom, Ha szintén nem tetszett-is ő Szent Felségének, hogy Testi Nyavalyáimban olly hasznos Orvosra találjak, a ki Nyavalyáimat rólamm el-végye, de Lelkemre óh melly kedvesen viselt gondot az ő Szólgái által, tisztán hirdetvén Szent Beszédét az Én Házaamban. Kevéssel tselekedett az Isten illy Kegyelmesen. mint Én velem Bűnös Szólgáló Leányával.

CLXVII.

Ugy tetszván az Én Jó Istenemnek, hogy ez Világnak elő Embereitől-is mindenkor legyen Énnékem háborgattatásom, és újjabb perpatvar által való szorongattatásom, ezen MDCCXLV-dik Esztendőben, Juniusnak XII-dik Napján, kedves Férjem egyetlen egy Leánya Tóldi Ádámné-Teleki Krisztina Aszszony, (kit-is Édes Atyja Halála előtt négy vagy öt órával meg-kért, kezeit meg-fogván, hogy Engemet meg-ne szomorítson, ha Istennek Itéleteit magára vonni nem akarja.) Certificáltatott Táblára feles számú ezer Forintokért, Arany, Ezüst-Marhákért, olyanokért pedig; hogy

Én még e Világon sem voltam, mikor a Pénznek némely részeit az ő kegyelme Édes Anyjával elköltötte Édes Atyja 's Ezüst-Marhájának-is nagyobb részét a Kúrútz-Világban el-adták: némellyeket pedig azok közül a mellyeket keres, ő kegyelme előtt ajándékozott-el Édes Atyja; némelyek magánál vannak, a mit nékem holmi keveset Testámentom szerint hagyott az Idvezült Uram, tsak azt tartottam-meg. Jól tudja úgy gondolom maga-is, hogy semmit nem nyér, de az-Én meg-háborításomra való alkalmatosságot kereste, Én mind az által mint-hogy e Világi dolgokban Bóldogságomat nem tartom, azért, igen nagy meg-háborításom sem eshetik az e féle kedvetlen dolgoknak szemléleseken.

CLXVIII.

Szemlélteté ezek mellett az Isten Én velem az ő Édes Atyjai Szerelmét és nagy Hatalmát abban-is, hogy azok közül-is némelljeknek kik Hábor-gatóim vóltanak, Sziveket meg-lágyította, és hozzám való szeretetre hajtotta. Én bennem-is drága Kegyel-mével azt vitte véghez, hogy az ő Felsége Parant-solatja szerint a kik ellenem vétettek, azoknak tiszta Szivem szerint meg-engedjek; nem tsak meg-en-gedjek, hanem azokat szeressem-is; és a menyiben Én tőlem lehet azoknak szolgáljak-is.

CLXIX.

Ezek között Jó Emlékezetre méltó Gróf Te-

leki Mihály Uram, a ki-is kedves Férjem hólta után Énnékem sok ideig kemény Háborgatóm volt, jöllehet Feleségével Gróf Bethlen Klára Aszszonyjal szoros Atyjafiságom volt, mert az ő Kegyelme és az Én Atyám egy Atyának Fiai voltanak. Az említett Ur Testvér nénje Gróf Teleki Borbára Horvát Andrásné Aszszonyom előtt mon-dotta, hogy Lelkének nagy tsendességére szolgálna, ha velem egyességben lehetne, mivel jól tudja azt, hogy ellenem sokat vétett ok nélkül meg-háborítván: melly szavára jóvallotta hogy jöjjön hozzám, 's minden bizonyal meg-tapasztalja, hogy Én bennem maga ellen való haragot nem talál, hanem igen jó Szivel fogom látni. El-jött azért Juliusnak hetedik Napján hozzám Hévizre, a kit tiszta Szivel 's nagy örömmel láttam: de sokáig nem múlathatván, mivel Szent-Királyra Lakadalomba volt hivatalos, igérte Szives marasztásomra, hogy viszsza jó Szent-Páli Jóságába 's akkor nem tsak meg-látogat, hanem múltat-is nálam.

CLXX.

Ugy-is tselekedett, mert Szent-Pálra viszsza jött és onnét Hévizre hozzám indulván ötödik Septembris Katza nevü Szász-falúban meg-szállott jó Egés-ségesen, ott Vatsorát ett: azután (a mint maga mondotta nékem.) kevés idővel igen rosszszúl lett,, felette nagy rágást érezvén gyomrában, szüntelen hányt, egész éjtszaka nem nyúghatott: erős betegen a Hintóra fel-ülvén Hévizre jött, el-küldvén előre egy

Szolgáját, hogy vetessek Ágyat, mert igen nehezen
 vagon; az el készített Ágyba mindjárt le-feküdt s
 többé azon Ágyból fel sem költ, mert 10-dik Sep-
 tembris Estve kilentzed-fél óra tájban szép tsen-
 desen e Világból ki-mulék A melyet bizony nagy
 Szívbeli fájdalommal szemléltem 's nagy Lelki in-
 dulatból kívántam volna, hogy Isten éltesse; mert
 láttam azt, hogy az Isten sokak felett való Böltse-
 séggel meg-áldotta és el-készítette volt arra, hogy
 ez nehéz időben az Isten Házának szolgálhatna,
 szép Virtusinak azért szemlélése el-felejtette volt ve-
 lem minden ellenem való tselekedeteit. Koporsóba
 való tétele lett XII dik Septembris, ugyan Hé-
 vízi Házamnál, kívánván tiszta Szívből minden tisz-
 tességet meg-adni, egybe-hivattam azért azon tisz-
 tesség-tételre a közelebb való Nemességet 's Papi
 rendet, melly az időnek szorossága szerint tisztes-
 ségesen ment véghez

CLXXI.

Isten kegyelméből ezen Esztendő-is folydo-
 gálván jöllehet sok Nyavalyákkal töltöttem: de mind
 szüntelen tsendesebb 's Istenben helyezettett
 erősebb bizodalommal; úgyhogy akármelly nehéz ál-
 lapotomban-is nagy örömet találtam az Istenben
 vetett reménségemben. E Világi Társaságnak-is mitso-
 da gyümöltsei légyenek azt-is egészen meg-esmértet-
 vén az Én Istenem Én velem, tsendességben ül-
 tem Házamnál, el-vonván magamat a menyire le-
 hetett még közél-valóimnak-is Társaságoktól, az egy

kedves Testvér Bátyám Gróf Bethlen Imre Uram és kedves Házastársa Gróf Gyulai Aszszonyon kívül, kiknek-is Atyafiságos Társalkodások gyakorta megvidámitott, tapasztalván ő Kegyelmeiben magamhoz igaz Atyafiságos indulatot.

CLXXII,

Tselekedtem pedig ezt Én azért, mert láttam hogy igen ritka a mostani Világban az igaz Atyafiság: ha szemben mutatják-is; de hát megé tsúfságot 's nevetséget üznek, kivált a kit látnak hogy az Isten Nyavalyákkal látogat. Rajtam ez igen terhesen meg-esett, hogy Nyavalyáimból tsúfságot formáltanak; mellyet az Isten nékiek kegyelmesen botsásson-meg. Hogy magamat az aféle idő töltő haszontalan Társalkodástól tellyességgel el-vontam, abból újabb motskolódásra való alkalmatosságot vette nek, mint-ha Én sajnállanám az emberséges Emberekre való költségemet: de ez nem úgy vagyon, mert azt nem sajnálom, sőt az azokkal való Társalkodást is örömet tselekszem, valakiknek velem való lételekkel tudomhogy az Isten meg nem bántodik, s Felebarátom meg nem sértődik. Itéljen úgy Én irántam e Világi Ember, a mint néki tetszik, tsak az Én Jó Istenemmel való szoros Társalkodásban meg maradhassak, elég az Énnékem, lássa más mit tsinál e Világ Társaságával.

CLXXIII.

Mint hogy Katalin Napján vólt e Világra való

születtetésem §. (VI.) 's a Szent Kereszttségben-is azon Név adatott nékem : arra a Napra készítettvölt Idvezült Édes Uramnak egyetlen-egy Leánya Tóldi Ádámné Aszszonyom minden reménségem kívül igen diszes köszöntő Verseket; mellyeket ezen folyó MDCCXLV-dik Esztendőben 25-dik Novembris, épen KatalinNapján hoztanak kezembe. Mert Felséges Aszszonyunknak MÁRIA THÉRÉSIÁnak adott ellenem hazúgsággal tellyes Instáncziát, mellyet a reá való Részolutzióval akkor küldöttek kezembe. Az Instántzia pedig szóról szóra így vagyon:

FELSÉGES KIRÁLYNÉ!

Természet szerint való Kegyelmes Aszszony! Néhai Tekéntetes Nagyságos Gróf Osdolai KUN BORBÁRA Édes Anyámtól meg-fosztatván meg-irt Édes Anyámról reám néző minden iagó és ingatlan Jókat, azokhoz tartozó Levelekkel együtt, Néhai Római Szent Birodalombéli M. Gróf Széki TELEKI JÓSEF Édes Atyám mint Természet szerint való Tutorom keze alá vévén, Férjhez adat-tatásom után-is meg-irt Édes Atyám hatalma alatt vóltak, mind-addig a mig Gróf TELEKI JÓSEF a Gyulai Regimentnek Gyalog Kapitánya Testvér Édes Ötsém-is a mindeneknek útára men-vén, nékem a megirt Jóknak Örökössének és Successorának, az Anyai ingatlan és rész szerint saját magam jóvaim említett Édes Atyámtól ki-adat-tattanak ugyan, de mind a KUN mind a RHÉDEI

Familiákat (mely Rhédei Familiából való vólt az Édes Anyámnak az Anyja) illető minden Leveleket meg-írt Édes Atyám egész Haláláig magánál meg-tartott, vagy-is magától ki-nem adott: Sőt másodszor-is meg-házasodván, Feleségének mint hozzám rossz indulattal viseltető Mostoha Anyámnak mesterségei által meg-győzöttetvén és el-áltatattván, nékem felette káros, de Felesége Gróf BETHLEN KATA Maradékinak hasznos Testámentumot tett, 's kivált képen mind Kun, mind Teleki Östől maradt ingó Jókból nagyobbára ki-fordított, az honnan említett Grófné Mostoha Anyámmal únalmas Pert kellett inditanom. Mellyet Hazánk Törvénye szerént kívánván folytatni, hogy-ha a Méltóságos Királyi Táblán Esztendőök száma szerént kell perlekednem, feles Törvényes Processusok lévén egy-másra gyűlve, nem ok-nélkül tartok tőlle, hogy a meg-írt Grófné-is velem 's másokkal együtt a halandóság Törvénye alá lévén rekesztetve, ezen Törvénynek előtte meg-haljon, és Hitét (mellynek le-tételét kívánom) az én Leveleimről és kezénél maradt egyéb ingó Jovaimrol nem mondván, keresetemnek nagyobb részét el-veszessem; Sőt ha én-is meg-találok halni, az én Maradékim, a meg-írt Grófné Maradékitól, mint mind két rész a dologba tudatlanok semmit vagy igen kevesset nyerjenek, és így az én Igazságom örökké el-nyomatatva heverjen.

Ezek felett Zágori Jozságomért Törvénybe idéztetvén, ha azon Processus a M. Királyi Táblán

folyni kezd, és addig Gróf Mostoha Anyámnál lévő el-tartott Leveleimet kézhez nem vehetem, Jovaímban történhető meg-betsülhetetlen kártól-is nem ok nélkül tartok. Néhai Édes Anyámtól Fagaras Districtus s á b a n szerzett bizonyos Jószágról a Felséged Királyi Fiscuss á t o l a d m o n e á l t a t v á n Igazságomnak 's Jussomnak meg-mutatására, a sokszor említett Grófné kezénél lévő Levelekre mindennap szükségem lévén, azok nélkül semmit nem bizonyíthatnék.

Alázatosan instálok azért Felségednek, méltóztassék Felséged az elő számlált indító okokból (a tovább való haladékbán veszedelem lévén) maga M. Királyi Táblájának mostoha Anyámmal lévő ezen Peremnek Sériesen kívül minden más C a u s á k előtt való elő-vétetése és el-is végezése felől kegyel-mesen parantsolni, ne-hogy az időnek húzásával, vonásával a rend szerént való Seriesre igazítatván, elő-számlált sok Jovaimból tellyességgel ki-fordúljak.

Meg-érdemlik Néhai Osdolai Kun István Édes Anyámról való Nagy Atyámnak, hitetlen Tökölyi ellen a Törts-Vári Mezőn a Felséges Austriai H Á Z-ért, ki-omlott Vére, le-tett Élete, 's azon Mezőn heverő Tsontjai, hogy engemet Unoka Leányát (a kirész szerént a Kun Házból való örökös Jókért perlek) Felséged általmazzon és hogy elő mondott kérésem szerént igazságomnak Seriesen kívül való folytatása s tökéletes-ségre való vitele felől-is parantsolni méltóztassék, nek biratassanak azon Jók idegenektől,

Mellyeket valamint Felségednek magával született Királyi kegyességétől 's kegyelmességétől tsalhatatlanul reménlek; úgy a Felséged és UralkodóMaradéki hűségében meg-halni kívánván, alázatosan maradok
FELSÉGEDNEK

alázatos mindenkori hív Szolgálója, Impériumi Született Gróf TELEKI KRISTINA, Nagy Szalontai Toldi Ádám Házass Társa.

Ezen Instantziára a Felséges KIRÁLYNÉ ASZSZONYunk ilyen Részolútiót adott:

MÁRIA THÉRÉZIA & Méltóságos, Tiszteletes, & Ebből a Született Gróf Teleki Kristina a mi Hívünk Nagy-Szalontai Thóldi Ádám Házass-Társas, hozzánk alázatosan bé-nyújtott Instántziájából, Mitsoda kérésű és indító okai légyenek hogy minket meg-keressen bővebben meg-értitek. Annak-okaért tenéktek kegyelmesen parantsoljuk, hogy meg-látván az Expositor Instánsnak igazságát, úgy rendeljétek dolgát, hogy az ő Causája a mi Királyi Táblánkon mentől hamarább elő-vétetődjék, és Törvény szerént el-igazodjék. Ennek felette a mi Királyi Kegyelemességünk marad ti rajtatok. Austriának Béts Várossában, Juliusnak első Napján, MDCCXLV. Esztendőben.

MÁRIA THÉRÉZIA.

G. Gyulafi László.

L. B. de Rátot, m. p.

A Felséges Királyi Parantsolatra

Kozma József m. p.

Ezen Décrétum le-érkezvén az ő kegyelme Instántziájára, mindenképen azon volt mind a Királyi Tábla mind a Gubernium előtt, hogy Pere mindjárt elő-vétetődjék, nékem még hirt sem tétetvén, hogy így időm-is a készületre ne lenne; de a Királyi Tábla arra nem hajlott, hanem a Gubernium ítéletére bizta, elő-vegyék-e vagy nem; a M. Gubernium-is, minthogy az Erdélyben szokásban nem vólt eddig hogy ilyen rendetlenül valakinek Causáját elő-vegyék, azt végezte: Ez ugyan nem rendes útja a Törvénykezésnek: de minthogy Felséges Aszszonyunknak úgy tetszett, vegyék elő mások előtt; mind azáltal az első öszve Gyűlésen elő ne vegyék, hanem Tóldi Ádámné Aszszonyom Engemet admoneáltasson, hadd légyen tudtomra, hogy nem a Haza Törvénye rendes folyása szerént perel ő kegyelme Én velem, hanem Felséges Aszszonyunk Décrétuma mellett.

CLXXIV.

Az fen meg-irt Instántziában való több vagtag Hazúgságok között az vagyon, hogy Én nálam vagynak a Rhedei és Kun Familiákat illető minden Levelek, mellyeket kezéhez nem vehetett Én azokat el-tartván, 's Jószágát perlik, azért így kárt valhat Levelei el-tartatások miatt. Nálam a Rhedei Familiának soha tsak egy vakarítás Levele sem vólt, annak eddig semmi hírét sem hallottam. A Kun Familiának pedig Leveles Ládája úgy vagyon hogy Id-

vezült Édes Uramnál vólt; de gyakorta hallottam szájából, hogy azért vette keze alá, mint-hogy akkor a Kun Familiában tsak egyedül Kun Miklós Ur vólt, ki is a Bornak szereteti miatt gyakrabban alkalmatlan vólt a maga Jovának meg-gondolására, ne hogy gondviseletlensége miatt a Levelek el-vesz-szenek. Mondotta azt-is az Én Uram, hogy-ha a Kun Miklós Uram Fiai arra valók lesznek, mind-járt kezekbe adja: maga pedig azon Ládába úgy tudom soha nem nyúlt.

CLXXV.

Meg-halván az Én Uram, a Láda kezemnél maradt: mellyet Thóldi Ádámné-Teleki Kristina Aszszony kívánt vólna kezéhez venni; de Én tudván azt, hogy a Levelek tartása Erdélyben minden Familiákban a Fiakat illeti, nem adhattam, 's magamnak-is tovább nem akarván bajt szerzeni véle, meg-találtam a Méltóságos Guberniumot, hogy parantsoljon, ki kezébe adjam: a Méltóságos Gubernium parantsolt a Kun Familiának, hogy a Fiú Ág a Leány Ággal egyezzen-meg, és végye keze alá a Ládát: ha pedig az nem akarna, adjam a Szebeni Magistrátus keze alá. Thóldi Ádámné Aszszonyomat mind a két Ág admoneáltatta, hogy már egy-más között meg-alkúlván a Ládát kezekhez vészik, azért küldje ő kegyelme-is akkorra oda Emberét; de vélek meg-egyezni nem akart Én-is Szebenben lévén MDCCXXXVI-dik Esztendőben, Ju-

nusnak 19-ik Napján, a Levelekhez praetendáló Atyafiaknak, ugy-mint Kun István Uramnak, Olasz Ferentz Uramnak, Vas Miklós Uramnak, Dániel István Uramnak. kezekbe adtam. Mellyről adtanak akkor illyen Attestatiót és az ezután Praetendálók ellen való Evictiót

MI alább Subscribált Személyjek. Adjuk tudtára mindeneknek a kiknek illik, vigore praesentium, hogy in Anno. 1736. Die vero 19-na Mensis Junii, midőn volnánk Szeben-Székben, Nagy Szebenben sub praesenti (Tit.) D. D. Sacrae Caesareae Regiaeque Catholicae Majestatis Haereditar. Principatus Transylvaniae Trium Nationum Statuum ect. Ordinum Generali Diaeta. Méltóságos Gróf BETHLEN KATA Aszszony, Néhai Méltóságos Gróf Széki TELEKI JOSEF Ur meg-hagyatott Özvegyének Riskása Utszában való Szállásán, Jelenté mi előttünk meg-emitett Méltóságos Grófné Aszszony, hogy még Néhai Idvezült Méltóságos Férje kezéhez nem tudatik ki hozott és ki adott vólt egy Ládában holmi Leveleket, a mellyek a Tekéntetes Osdolai Kun Familiát concernálnák, a Familia Expositiója szerint: más Ládában pedig ugyan azon Familiát concernáló Köntösöket és Fegyvereket: és jöllehet azon Leveleket és Köntösöket a Tekéntetes Urfi Osdolai Kun István Uram maga személyében-is; de kivált sok Tekéntetes Uri Fő és Nemessi Rendek által gyakorta a Méltóságos Asz-

szonytól kérte; de mint-hogy némelly Méltóságos és Uri Rendek a kik azon Levelekhez és Köntösökhöz Competentiájokat praetendáltak, a Méltóságos Aszszonynál legitimo modo meg-tiltatták volt, hogy a Méltóságos Aszszony se egynek, se másnak, az Atyafiak meg-egyezett Consensusa kívül ki-ne adhassa: ezen okból a Méltóságos Aszszony-is ki nem adhatta mindeddig Most pedig a közelebb való Vérségen azon Levelekhez és Köntösökhöz 's Fegyverekhez Praetendáló Atyafiak úgy-mint: a Fiú Ág Részéről Tekéntetes Osdolai Kun István Urfinak; a Leány Ág részről pedig Tekéntetes Bentzentzi Olasz Ferentz Urfinak, Tzegei Vas Miklós Uramnak és Vargyasi Ifjabb Dániel István Uramnak. Kik-is a Méltóságos Aszszonyt mindnyájon nekünk való Kezek bé-adásával nem tsak simpliciter assecurálák sőt evincálák is hogy ha valaki azon Levelek ki-adása miatt a Méltóságos Aszszonyt vagy Posteritását quocunque modo impétálná a Méltóságos Aszszonyt és Posteritását meg-öltalmazták mindennemű Impetitorok ellen, Száz Arany Vinculom alatt, és egyszersmind ha az Aszszonynak költsége és fáradsága a miatt következnek annak refusiója alatt-is: a Levelekről közönségesen a fen nevezett Fiú és Leány Ágon való Atyafiak: a Köntösökről és Fegyverekről pedig fen nevezett Kun István Urfi és Ifjú Dániel István Uram.

Melly dolog mi előttünk e szerint menvén
végben irtuk-meg mi-is Fide Nostra medi-
ante nagyobb erőségnek okáért; a fen nevezett Atya-
fiak-is tulajdon Kezek Irásával's szokott Petsétjekkel
corroborálván. Datum Ao, Die Locoq;
in praenotatis.

Bágyoni Sigmond, és Thúrotzi József.

m. p. [LS]

m. p. [LS]

Olasz Ferentz.

Vas Miklós.

m. p. [LS]

m. p. [LS]

Kun István.

Ifj. Dániel István.

m. p. [LS]

m. p. [LS]

CLXXVI.

Minden egyéb Leveleket-is, a mellyek Tó-
di Ádám né Aszszonyomat egyenkint vagy más-
ként illették által adtam vólt ő kegyelmének már
az előtt Ládástól. Mellyről vagyon Attestatióm
azoktól a kik által ő kegyelme kezéhez vette. Melly
igy vagyon:

MI alább Subscribált Nemes Sze-
mélyjek vigore praesentium recognos-
cáljuk, hogy in Annó 1734. 4-dik 8 bris. Né-
hai Méltóságos Gróf Széki TELEKI JNSEF

Ur meg-hagyatott Árva Özvegyéhez, Méltóságos Gróf Bethleni BETHLEN KATA Aszszony ö Nagyságához, Tekénte es Ur Tóldi Ádám Uram és kedves Házas-Társa Teleki Krisztina Aszszonytól expédiáltatván Sorostélyra az Urak parantsolatjából el-jöttünk; és ugyan itten Sorostélyjon a Méltóságos Gróf Aszszony Bethleni BETHLEN KATA Aszszony ö Nagyságától egy Hintó Ládát (Mellyben a fen meg-irt Aszszonyt Teleki Krístina Aszszonyt illető minden nével nevezendő Leveleket, mellyek a Méltóságos Gróf Aszszonynál találtattak, in cumulo által adtanak) kezünkhöz vettük bé-zárva 's petsét alatt; de semmi Levelek specificálva nem vóltanak sem registrálva. E felett egy Contractust, melly a Szalántzi Gábor Uramé, de florenis solvendis 500. különösen vetünk kezünkhöz. Melly fen meg irt dologról, 's annak continentiájáról adjuk mi-is ezen subscriptionkkal és szokott Petsétünkkel meg-erősitetett Levelünket, futura pro cautela. Signatum SOROSTÉLY, Anno Die Locoque ut supra.

Miskóltzi Sámuel. Feltóti Ferentz. Nemes Fejér-Vár-megyében Bolyai Nemes Ember. Bolyában lakó Nemes Ember.

m. p. [LS]

m. p. [LS]

CLXXVII.

Jószágát-is ő kegyelmének az Én Uram hólta után senki mind eddig nem perlette; sőt a Fagars Districtusban az Én Uram Jószága féléből még egy talpalatnit sem bir: de ha perlették volna-is, Levelei a maga Jószágiról magánál vagynak. Az Instántiában lévő több Hazugságok-is nékem eléggé terhemre vóltanak; de kivált már régen Isten Szine előtt örvendező Jó Édes Atyjának megbestelenítettése vólt nékem terhesebb meg-háborításomra: mind az által az Isten útaiban ez iránt-is nyugodt Szivel kívántam lenni. Sajnálom ezen dologban azt-is, hogy a perlekedés miatt olyan dolgokban kell elegyednem, a melyektől Szivem szerént kívánom magamat el-vonni. Másképen-is a Törvénykezés feles költséggel jár, a melyet bizony örömeőbb forditanék Isten ditsőségére. Ő kegyelme a maga dolgát azok előtt-is a kik előtt kelletik folyni a Causának, olly rendbe állította, hogy Én tsak Istentől remélhetem igazságom ki-szolgáltatását, a ki el- hiszem hogy itt-is ki-szolgáltatja azt nékem, 's nem engedi hogy az Emberek a magok akarat-jokat véghez vigyék.

CLXXVIII.

Méltatlan szenvedésimért ő kegyelmének Szivem szerént azt kívánom, hogy az ő kegyelme hamis Instántziájával nyert Dékrétuma helyet, az Igazságnak Fejedelme az Ur Jésus Kristus a ma-

ga Szent Érdemével nyerjen az Ő Szent Atyjától
ő kegyelmének a Mennyei Örökségnek el-vételére
való Dékrétumát; mellynek-is 'sengéjét még ez Élet-
ben ő kegyelmével kóstoltassa-meg, hogy annak
édessége felejtesse-el a más Ember Jovainak Lelke
sérelmével való kívánását; és ez Világi szorgalma-
tosságát fordítsa a Menyei kintsnek keresésére, melly
ez Életben nagy gyönyörüséget ad a Léleknek, a
jövendő Életben pedig örök Bóldogságot. Én irántam
pedig légyen-meg az Én Mennyei Atyámnak Szent
akaratja.

CLXXIX.

Hátra való részetskéjét-is ezen Esztendőnek
erőtelen Testel, de Isten kegyelméből tsendes Lelki
esmérettel töltöttem-el, adván az Én Jó Istenem
mindenkoron az Én Keresztem terhének el-viselésé-
re illendő kegyelmeit: mellyért örökké ditsérem
Szent Nevét. Ámen.

CLXXX.

Az Én e Világon való bújdosásomnak Eszten-
dejét szaporítani tetszván az Én Jó Istenemnek,
által jutatott ő Felsége az MDCCXLVI-dik Eszten-
dőre. Oh Én Mennyei Szent Atyám! Adjad a Te
Szent Lelkednek meg-erősítő, vigasztaló kegyelmeit
ezen Esztendőre-is, és mind addig a mig tetszik
Szent Felségednek Életem, hogy szentelhessem Te-
néked egészszen Magamat. Ezen Esztendőnek kezde-

te mint szintén az el-múltak, vólt nehéz változásokkal, mert a Test-is hová tovább mind erőtelelenebb: de az Én Istenemnek Én hozzám méltatlan Szolgájához mutatott nagy jó vólt szerént a Léleknek Istenben való nyúgodalma és bölts tetszésében 's tselekedeteiben való tsendessége hová tovább mind nagyobb; melly kedvesebb Énnékem e Világ minden Jovánal.

CXXXI.

Meg-akarván az Isten újjabban mutatni az ő nagy Hatalmát az Én semmiségemben, és Jóságát gyarlóságomban, hogy még az Halálból-is meg-elevenithet: reá botsáttá Atyai Kezeinek súlyát el-fogyott és száradott erőtelen gyenge Testemre Aprilisben: mert addig-is sok féle Nyavalyák fogyatnak ugyan, nevezetesen a Forró-Hideg lelés; de hetedik Aprilis annyira öregbedék, hogy éppen az Ágyban ejte, el-fogyatván Testemnek minden erejét, minthogy a gyenge Erőnek el-oszlatására még a kevés Nyavalya-is elégséges, annál inkább ez olly erős Nyavalya, hogy az erőseket-is el-gyengíti. Engemet-is erőtelent szintén az Halál árnyékába bé-vitt, úgy-hogy mint-egy szemlélttem; porrá váló Testemnek a Lélektől való el-válásának módját. De óh ki-mondhatatlan nagy Hatalom, nagy Erő, nagy Jóság, nagy Kegyelem, mellyet az Ur Isten Én velem porral és hamúval szemléltetett ezen terhes Nyavalyámban. Mert az Halálnak ár-

nyékában-is velem vóltál Édes Istenem, és az Halálnak keserüségét Énnékem változtattad ki-mondhatatlan öröme: Nem elégséges arra az Én Szivem, hogy azt a kedves édességet ki-búzoghassa a Te ditséretedre, a melyet Én velem meg-kóstoltattál Én kegyelmes Istenem. Mert mintha ugyan Testi Szemeimmel láttam volna az Én kegyelmes Meg-Váltomnak Érettem a Getseimánné Kertben való Vérrel veriéjtekezését; Halálal való keserves bajvivását, Érettem való keserves Halálát és az által az Én Büneimért való Elég-tételét; mellynek-is kedves gyönyörüsége minden nehéz Testi fájdalmimat anynyira meg-könnyebbitette, hogy Én a fájdalomnak épen semmi erejét nem érzettem; sőt gyönyörködve ki-mondhatatlan nagy örömmel szemléltem, melly gyönyörüséges dolog a Léleknek a Testnek sátorából ki-költözni. Ollyan nagy vidámságát adta az Én Istenem az Én Elmémnek a minéműt Én a mint képzelni, úgy annál inkább kérni az Én Istenemtől nem tudtam: mert ha el-múlt Életemnek Napjaira viszsza nézvén leg-bóldogabb állapotomat egyben vetettem-is a mostanival, tsak semminek látszot az Elöttem ehez a meg-betsülhetetlen Isteni kegyelemmel öszve köttetett vidámsághoz képest. Mert akármelly dologra függesztettem Elmémet, akármire vetettem Szemeimet, úgy tetszett hogy mindenek az Istennek Én hozzám való Jóságáról tésznek bizonytságot és az ő Szeretetét mutatják nékem: s az ő Kegyelmének édeségét nevelik az

Én Szivemben. Az Én Testemnek tellyességgel elfogyott erőtelensége-is mint-ha nem Engemet illető lett volna, szemlélvén szüntelen ez nagy erőtlenségek között az Istennek nagy Erejét: melly által nékem úgy tetszett hogy, Én egészszen Erőből állok. Egy szóval soha Én Lelkemet meg-vidámitó gyönyörösebb állapotban nem voltam. Nem is vagyok elégséges ezen velem közlött Kegyelmeségének elő-adására, mert bizony bóldognak mondanám magamat ha Én másoknak-is ki-beszélhetném, 's másokat-is ennek a ki-mondhatatlan drága Jóknak szemlélésére 's kívánására fel-serkenthetnék.

CLXXXII.

Ha másokat nem lehet-is; de te Én Lelkem serkenj-fel, szemléld a Teremtő Atyát az ő Szent Fiában te hozzád való meg-engeszteltetésében, mert ezen drága Jó mind azért szállott te reád: nézzed a Meg-váltót te hozzád való buzgó szerelmében: nézzed tökéletes Elég-tételével ki-szerzett 's te veled is közlött újjá szülő 's meg-szentelő Szent Lelkét drága Kegyelmeinek édességében. Oh édes Mennyei Szent Atyám! ezeket a drága Jokat ingyen kegyelmeből mind Te adtad Énnékem a ki Engemet-is örök Időknek előtte Szent Fiadnak adtál. Oh édes Jésum! Ezen drága Kegyelmeket a Te érdemeddel szerzed Énnékem, Oh áldott Szent Lélek Ur Isten! A Te Isteni Hatalmad által elevenítettél-meg Engemet e drága Jóknak érzésekre és el-fogá-

sokra. Oh Én Lelkem és minden Én el-alélt Tete-
meim serkenjete-k fel és erősödjete-k meg, valjon mi-
ben vagy on szükségte-k Mert a Szent Háromság
egy bizony örök Isten tiéd óh Én Lelkem, mert
az Itélő Biró Édes Atyád: az ő Szent Fia Elég-té-
vőd az ő Szent Lelke a te Meg-szentelőd és Vigasz-
talód. Uram Isten, mit adhatnál Énnékem egye-
bet? Ha az egész Világot minden gyönyörűségével
nékem adnád-is, Te nálad nélkül nékem az nem
kell. Én néked egyebet nem adhatok az Én Szivem-
nél, mert Te-is a Szivet kívánod: Én pedig ezt úgy
adom néked, hogy ezt meg-jobbítsad, meg-tisztítsad,
hogy abban lakozhassál 's egészszen azt magadévá
tégyed. Néked adom hátra maradott Életemnek min-
den szempillantásait, hogy azok-is légyenek egész-
szen a Te Ditsőségedre szenteltettek. Néked adom e
sok Nyavalyákkal meg-terheltetett Testemet, vidd
végben ez-után-is ennek nagy erőtlenségében a Te
nagy Erődet. Te kezdetted-el ezt a nagy Erőt Én-
bennem, mellyet Én kívánni sem tudtam Szent Fel-
ségedtől: ne nézd ezután-is az Én sok gyarlósági-
mat; hanem nézd az Én érettem eleget tett Szent
Fiadnak Elég-tételét; melly-is szüntelen a Te ortsád
előtt vagy on; azért a drága Árrért ne hadd félben
ezt a Te el-kezdett munkádat Én bennem, hanem
vidd tökéletességre: Mert már meg-mútattad Énnék-
em melly gazdag légyen a Te Kegyelmed, azért
Én már erőről e rőre, nyereségről kívánok menni
nyereségre, mig egészszen Te hozzád jutok a Mennyei

Siónba. Még nagyobb Kegyelmeidet-is óhajtom azért, mellyet ne késsél Énnékem meg-adni, hogy Én-is ne késsem Te hozzád közelebb menni, Te veled lenni, 's szüntelen a Te Kegyelmedben gyönyörködni. *am*

CLXXXIII.

Tetszék a szabados tselekedetü Istennek, hogy ez súlyos de nékem gyönyöröség Nyavalya által még Világi Életemnek határát el ne hozná, azért mind magam 's mind pedig mások reménsége felett még az Én Napjaimat meg-hosszszabítá: lassan lassan tellyességgel el-fogyott 's száradott Testemben erőt kezdve adni, a mellyel ismét Betegségeimet fen-járólag hordozhatnám. Midőn pedig annyira erősödtem, hogy fen-járhatnék, az Én Istenemnek Irgalmát ilyen hálá-adó Könyörgésemmel tiszteltem: mellyet le-irni-is mint az Én Szivemnek tellyes indulatjából származott Istenhez való ragaszkodásomnak bizonyosságát nem sajnállottam reszkető Kezeimmel.

*

*

*

 Irgalmasságnak, Kegyelmisségnek ki-meríthetetlen Kútfeje, Szent Ur Isten, Én Jó Istenem! és az Ur Jésus Kristusban Én hozzám meg-engeszteltetett szerelmes Atyám! Én por és hamú mind az-által a Te méltóztatásodból Kegyelemnek Edénye, kívánok nagy alázatossággal való Hálá-adást Szent Szined eleibe nyújtani, és az Én Te hozzád való Szeretetemet 's Te benned vetett Bizodalmamat

Te elődbe terjeszteni: de Te felette nagy Méltóságú Ur vagy, Én pedig a semminél-is semmibb vagyok. De kitsoda is lehetne olyan Bölts, a ki ugyan vól-taképen ki-beszélhetné annál-is inkább illendőképen meg hálálhatná a Te Isteni Jóvóltodat?

Adjad hát Uram Énnékem a Te Szent Lelkednek drága Kegyelmét, a ki igazgassa az Én Nyelvemnek szállását, és tanítson-meg Engemet hogy illendőképen önthessem ki az Én Szivemnek hálá-adó Áldozatját; mert az Én Szivem ugyan bázog 's mint egy Fájdalmat szenved, azért hogy Tégedet elégedendőképen nem tisztelhet és ditsérhet: mert Tégedet szeret felette az Én Lelkem és Te kívüléd senkit szeretni vagy esmérni nem kíván; mert Te a Te Nagy Hatalmatodat és igen drága Irgalmasságodat meg-mutatod, mellyel meg-esmérteted Én velem, hogy csak Te vagy egyedül az Én Lelkemnek Fő Jóva, Bóldogsága, és minden öröme, Te kívülőtted semmi jó nintsen: Te veled pedig még az Halálnak keserősége is kedves gyönyörűséggé válik: mellyet-is a Te Isteni nagy Hatalmalknak ereje szerint Én velem igen méltatlannal meg-esmértettél: mert Engemet-is a Halálnak kapújába bé-vittél vala; de az Halálnak keserőséget óh melly nagy öröminé változtatád, úgy-hogy nagy örömmel azt mondhas-am: Hól vagyon Halál a Te fúlúkod, és Koporsó a te diadalmad?

Meg-mutatád Énnékem Éles Atyám a Te Szent Fiadnak Érettem való Vérrel veréjt-kezését,

Halállal való baj-vivását és egész tökéletes Elég-tételét; melly által az Én Lelkem vádolójának a Sátánnak szája bé-dúgattatott: mert minden Én Bűneim azzal a drága Vérrel Én rólam el-mosattak, úgy-annyira, hogy többé már azokat magaménak nem tartom. Az Idvességnek drága örömének édes 'sengéjét Én velem meg-kóstoltatád, melly által minden Én nehéz fájdalmimat kedvesekké és könnyűké tévéd; ugy-hogy, örömmel és búzgó indulattal kívánkoznám ugyan óhajtvá a Te Szent Szinednek látására való által költözésre: és a nékem meg-ígért Mennyei Örökségembe való helyheztetésre a mellynek örömében a Te méltóztatásodból most már e gyarlóság alá vettetett Testben-is részesültem. Oh nagy Kegyelem, Oh nagy Irgalmasság, mellyre minden magam Érdemem kívül Te Tőled méltóztattam!

Oh Uram mitsoda az Ember? Oh! de mitsoda vagyok Én sok fertelmességekkel meg-fertéztetett Ember, hogy illy kegyelmesen bánál Én velem, vajhati minden Én Tagaim Nyelvekké válhatnátok, hogy bővségesen hirdethetnétek az Én Istenemnek Irgalmát. De ha szintén minden izetskék Én bennem Nyelvek volnának-is, még-is bizony a Te Jóvóltodat eléggé ki nem beszélhetném, velem közlött Jó tétedért eléggé ditsérni nem tudnálak. Ha nem látok-is Én magamban elegendő erőt, hogy Téged magasztalhassalak és ditsérhesselek, mind azon által a mennyire Én tőlem ki-telhetik a Te segedelmed által ki-töltöm Te elődbe az Én hálá-adá-

somnak poharát, ezt mondván: Áldás, Fel-magasz-
talás, Ditséret, Ditsőség adassék mindenektől; de
kiváltképen az Én Lelkemtől Tenéked, Irgalmas, Ke-
gyelmes, haragra késedelmes, nagy türehető Szent
Isten a Jésumban, Én hozzám meg-engesztelte-
tett Szerelmes Szent Atyám! a ki Engemet el nem
hagytál sőt a Te Kegyelmeddel jobban magadhoz
szorítottál: Én szegény Te hozzád kiáltottam 's En-
gem kegyelmesen meg-hallgattál, inségemben velem
vóltál, Bizzál Oh Én Lelkem továbbra-is, ez nagy
Hatalmú Urban; ragaszkodjál Én Lelkem ez erős
Kő-szálhoz; mert az Oroszláni erővel bizalkodó Em-
berek meg-szégyenülnek, de a ki csak egyedül az
Istenben bizik, soha örökké meg nem fogyatkozik.

Oh vajha azt a nagy Irgalmasságot tseleked-
néd már Én velem, Én Mennyei Szent Atyám, hogy
adnál olyan bölts Nyelvet Énnékem a szólásra, hogy
hirdethetném a Te nagy Irgalmasságodat, és a Bü-
nösöket útaidra térithetném. Nyisd-meg azért az Én
ajakaimat, hogy az Én Nyelvem hirdethesse a Te
Jóváltodat. Ne-is engedjed Édes Istenem, hogy
Én el-felejtkezsem a Te velem közlött Irgalmassá-
godról, inkább felejkezők-el az Én jobb Kezem ő
magáról, és az Én Nyelvem inkább inyemhez ra-
gadjon, mint-sem Én meg-szünjem a Te ditséreted-
ről és a Te Jóváltodnak örömmel való hirdetéséről,

Oh Én Mennyei Szent Atyám! Te tudod melly
erőtelen edénnyel közlötted ezt a nagy Irgalmassá-
godat, a melly csak egy szempillantásig-is maga

erejéből meg nem maradhat: annál-is inkább Téged leg-főbb Jót nem tisztelhet: erre nézve a melly Jót Én Istenem ingyen való Kegyelmedből Én bennem el-kezdettél, vigyed tökéletességre. Adjad a Te Szent Lelkedet, a ki az ó Embert Én bennem egészszen ölje-meg; és az ő meg-szentelő Kegyelmei által minden Napon jobban-jobban emeljen-fel a Te néked szenteltetett fegyhetetlen Életre, és tégyen bizonyosságot szüntelen az Én Lelkemben arról, hogy Én már egészszen Tenéked szenteltetett és el-foglaltatott vagyok.

Oh Irgalmas jó Isten! viselj gondot az Én sok Nyavalyák alá tétetett porrá váló Testemre-is; melly is egészszen minden erőtlől megfosztatott, és már egészen a Siiba készült. Uram Te tettél hártárt az Én bujdosásomnak; Te tudod annak Napjainak számát menyi légyen. Lásd meg hát Én Édes Istenem az Én Nyavalyáimat; mert minden nedvesség és Életre való tehetség a sok nehéz Nyavalyák által Én belőlem ki-sajtóltatott; úgy-hogy sokaknak az Én Életem tsúdájokra vagyon; de még az túlajdon magam Szemeim előtt is, Oh Édes Atyám! ha még tetszik Szent Felségednek, hogy e siralomnak völgyében sátorozzak, könyörülj Én rajtam, és ha Ditsőségedre vagyon, parantsolj az Nyavalyáknak 'a azok mindjárt el-oszlanak, és az Én nagy erőtelenségem Emberi reménség felett erővé változik. Ha pedig nem tetszik Szent Felségednek az Én Nyavalyáimnak Én rólam való el-vétele. Légyen meg Édes

Atyám a Te Szent akaratom mindenekben: jól vagyom Édes Atyám: mert gyönyörűségére vagyom az Én Lelkemnek, még a kedvetlen Napokban-is a Te Szent akaratomat szemlélni.

De azon kérlek Tégedet mindenekre elégséges nagy Hatalmú Szent Istent, hogy mérsékeljed úgy a Te Édes Atyai Kezeidből ki-jött sújtoló veszsödöt, hogy a Testnek nagy erőtelensége ne tégyen akadályt a Te hozzád való közelítésében az Én szegény Lelkemnek. sőt a Te ki-gondolhatatlan Böltességed szerint tselekedjed azt Én velem; hogy még az erőtelenségek-is légyenek nékem mint-egy segédeim a Te veled való szorosabb egyességre. Mert Te tudod minden Sziveknek Visgálója, hogy éltét az Én Lelkem csak azért kívánja, hogy ő Tégedet Uram ditsérhessen: azért a mi leg-ditsőségesebb Sz. Felségednek, És az Én Te benned örvendező Lelkemnek leg-alkalmatosabb lészen a Te hozzád való emelkedésre, azt tselekedjed Én velem; mert Testemet, Lelkemet 's Életemet egészszen Tenéked szenteltem, már akár éljek akár meg-haljak. Én nem magamé, hanem az Én Meg-váltó Uram J é s u s K r i s t u s o m é vagyok.

Könyörgök Szivemnek meg-alázásával Szent Felségednek a Te Anya-szent-egyházadért, mellyet a Te Szent Fiad az ő drága Vérével keresett; mellynek Társaságában Engemet-is méltóztattál bé-álítani és sok meg-betsülhetetlen drága Jovaidat abban Én velem méltatlannal közleni. Tartsd meg U r a m abban a Te Szent Beszédednek hirde-

tését, a Szent Sákramentumoknak ki-szolgáltatását. Rontsd-meg Édes Istenem a Te Házadnak Ellen-ségeit. Szaporítsad azoknak számokat a kik a Te Szent Házadat ékesgetik: tartsd meg Uram mind azokat, valakik a Te Ditsóségedet szeretik.

Tartsd-meg az Én Házamban-is Szent Beszé-dnek hirdetését, melyet eddig Én velem érdemem kívül nagy kegyelmesen közlöttél. Oh tartsd-meg hadd vigasztalhassam és legeltethessem e Világnak nyomorúsággal tellyes púsztaján bújdosó Életemet, a Te Életet adó Szent Beszéddel, hadd éledhessen-meg az Én Lelkem a Te Szent Sákramentumidnak gyakor izben való részesülésével: nem tsak a meg-elégedésig táplálj Engemet azokkal a drága Jovaid-dal, hanem a gyönyörűségig-is.

Sőt azt-is kérem Szent Felségedtől, az Én Uram Jé-sus Kris-tus-nak tökéletes Elèg-té-telének méltóságáért, hogy minekútánna Engemet által viszesz a Te Szent Színednek látására; még-akkoron-is ne engedjed az Én Házamban a Bálnak tiszteletit fel-álitatni, az hol Én Tégedet igazán tiszteltelek, Oh ne engedjed, hogy azon a helyen a Te Szent neved káromoltassék: Édes Atyám, Édes Istenem! emlékeztetlek Téged a Jé-sus Kris-tus-nak fogadására, a ki azt ígérte, hogy valamit az ő Nevében kérünk, Te Tőled, mindeneket meg-nyerünk. Én a Te Szent Fiadnak Nevében esedezem alázatos Szível Szent Felséged előtt ez helyben lévő kitsiny Nyájadért, melyet a Te Hatalmadnak nagy

Ereje szerint nem régen hoztál a Te Szent Fiadnak esméretére, 's Engemet-is arra méltóztattál, hogy az Én Időmben hoztad-ki őket a kárhozatos setétségből, mellyel Énnékem sok keserőségeim között nagy vigasztalást nyújtottál; mellyért ditsérlek valameddig élek. Oh Uram tekints a Te Szent Fiadnak ő érettek való Elég-tételére; azért a drága Vérért ne hagyjad-el őket, sőt erősítsed és másokat is vezérelj az ő Társaságokba, hadd esmérjék-meg a Te Szent Fiadat, kinek-is esméretin kívül senki a Te Szent Szinedet meg nem láthatja és örök Élete nem lehet: a kik pedig az ő meg-háborítatásokra és gyengélkedő Hiteknek meg-kisértetésekre lehetnének, Oh nagy Hatalmú Isten! töröljed-el őket és szabadítsd-meg az ártatlanoknak Lelkeket a Fenevadnak szájából, hadd légyen ez helyben-is tsendesége a Te Élet-adó Beszéded Hirdetőjének, hogy ők is erősödhessenek-meg a meg-esmért Igazságban. Szenteld-meg őket, hogy ők-is szentelhessék Életeket Tenéked.

Könyörgők alázatosan Szent Felségednek azokért is, a kiket mind az Hitnek egyességével mind pedig a Vér-szerént való Atyafisággal velem egyben kötöttél, tartsd-meg azokat a Te Ditsőségedre, ruházzad-fel a Te drága Kegyelmeiddel, hogy ők-is szentelhessék egészszen Életeket Tenéked. Áldjad-meg külső áldásoddal őket, hogy azok által-is tétessenek alkalmatosokká a Te Háznak szolgálatjára: a kik pedig még a Te hozzád való szereteteket e Világgal meg-osztják, nagy Irgal-

masságú Szent Isten, bocsássad-meg az ő Bűneiket 's kegyelmezz-meg nékik. Vonjad-el őket e Világnak szerelmétől a Te Édes Atyai Kezeidből való sújtolásiddal, hogy mondhassák azt a Szent Dáviddal: Jómra lőn Uram Énnékem hogy meg-alázál hogy meg-tanúlnám a Te Törvényedet. A kiket pedig csak a Testi kötelességgel kötöttél Én hozzám; de még az Igazságnak esméretére nem jutottak, Uram a Te nagy Hatalmadnak Erejével ha Felségednek-is Dítsőséges, hozd-bé a Te Szenteidnek Társaságokba; vedd-ki e Világnak szeretetét és félelmét az ő Szivekből, és így ditsőítsd-meg Te magadat az ő meg-térésekkel. Ha pedig nem tetszik Szent Felségednek az ő meg-térések, töröljed-ki e Világból őket, hogy ne lehessenek a Te Anya-szent-egyházadnak háborgatói. Tselekedjed mind azokkal a kik Tégedet szeretnek azt az Irgalmasságot hogy választassanak-el a Világtól 's Te benned örvendhessenek.

Velem-is tselekedjed azt, hogy Te Értetted mindeneket a mellyek e Világban vagynak tarthassak kárnak és ganéjnak, 's egész Életemmel mutathassam-meg azt, hogy Én már e Világnak meg-feszítettem, 's e Világ-is Énnékem; élek pedig többé már nem Én hanem él Én bennem az Én Jésum, és a melly Életet most Én ebben a Testben élek, az Én Jésumban élem. És így el-jövén az Én bújdosásomnak rendelt határa, nagy örömmel hagyhassam-el e Világi szállásomat; mehessek által az Én Mennyei örökségemben, holott-is meg-szűnés

nélkül ditsérhesselek és örömmel mind-örökké tisztelhesselek. Amen.

Hévizen irtam MDCCXLI Esztend. 7dik Máji midőn az Én sullyos Nyavalyámból annyira meg-kezdetterősíteni, hogy felkelhettem,

Az ISTEN Kegyelmeiben való ditsekedés és Hálá-adó Könyörgés.

Mennyei Felséges Szent Ur Isten! melly gazdag légy Te Irgalmassággal, Kegyelmességgel a nyomorúlt Bűnös Emberhez, azzal az egész Földnek kerekése teljes: mert igen Irgalmas és Kegyelmes Atyjok vagy a Te hozzád folyamodóknak. Ha a Te Irgalmasságodnak és Kegyelmességednek Nagyságát és Sokságát mindenek tagadnák;-is, mind-azon-által Én arról Szivemnek nagy alázatosságával; de egyszersmind nagy örömeivel-is vallást tészek mert Én vagyok a Te meg-becsülhetetlen és eléggé meg nem hálálható Irgalmasságodnak és Kegyelmességednek eleven példája: mivel-hogy sok rút és útálatos Bűneimet nem tsak el-engedted, hanem az Én Jésumnak keserves kinjának és tökéletes Elég-tételének Méltóságáért Szent Lelked által szüntelen vigasztalsz és Naponként arra méltóztatsz, hogy noha most-is Felségedet igen sokszor meg-bántom; még-is az Én gyarlóságimért el nem vetsz; hanem meg-engeded azt-is hogy Én Hit által már magamat ne az Én veszett Természetemben szemlélhessem; hanem az Én Szent makúla nélkül való Elég-tévőmben, ki egyszeri töké-

letes Áldozatjával eleget tett Én-érettem: és mostan-
is szüntelenül a Te Jobbod felől lévén mútogatja tö-
kéletes Elég-tételét: mellynek Méltóságaért bizony-
jal tudom, hogy Te általad őriztetem és meg-tarta-
tom az Idvességre.

Oh drága Irgalmasság és Kegyelmisség! mel-
lyet-is Én velem minden büntetésre méltó; de ellen-
ben Irgalmasságodnak leg-kissebb morsalékjára-is
méltatlan Bűnössel tselekedtél: mert Énnékem nem
Földi Kanahánt mint Mó'sesnek, hanem amaz Men-
nyi Kanahánt a véghetetlen Dicsőségnek gyönyörü-
ségét mutattad-meg, fel-vivén Engemet amaz igaz
Kö-sziklára az Ur Jésus Krisztusra, ha azért
Mó'ses annyira örült tsak látásán-is, noha ő annak
birására által nem mehetett, hát te Én Lelkem hogy
ne örvendeznél, tudván minden bizonnyal azt, hogy
nem sokára áttal lépel annak a Mennyei örökségnek
birására.

Oh nagy Erejű, nagy Hatalmú Szent Isten!
ki Engemet port hamvat erre a drága Jóra méltóz-
tattál; méltóztass ezen Isteni Erőddel arra-is, hogy
egészszén néked szenteltetett Életet élhessek. Rontsd-
meg jobban-is és ugyan egészszén töröld-ki Én be-
löllem az ő Embernek tselekedeteit. Vedd-el Én ró-
lam a sok erőtelenségeket, a mellyekkel szüntelen
küszködöm; mert vagyon akaratom a Te Kegyelmed
által a Jóra; de nem azt tselekeszem a mit Én aka-
rok; minek okáért felette sokszor Szent Felségedet
meg-bántom, szólásommal, gondolatommal, tseleke-

detimmel. Melly keservesen esik pedig az Énnékem, hogy Én Tégedet Jó Istenemet meg-bántalak, Te Sziveknek vizsgálója tudod: mert bizony szeret Tégedet az Én Lelkem, és tellyes Szivemből kívánom Életemmel-is egészszen ki-mutatni, hogy Én már Tiéd vagyok.

Adjad Én Istenem és Én erős Kő szálam, hogy ne vétsek ellened; a ki mind ennyi elő-számlált meg-betsülhetetlen Jóvóltodnak reám árasztásával-is meg nem elégedtél, hanem a Te Atyai szerelmednek bővebben való meg-mutatására ez nyavalyás Testi Életemre gondot viseltél; áldásidat tőlem meg nem vontad, sőt sokak felett ki-szolgáltattad, nem tsak a meg-elégedésig; sőt még azon feljül-is, hogy Kristus képét viselő Szegényekkel jól tehessek, arra-is alkalmatossá tettél a Te áldásid által Sok terhes és igen súlyos Nyavalyáimból könnyebbülést és meg-újulást engedté: Ellenségimnek kívánságokra, hogy Én velem akarajok szerént bánhassanak, például ki nem tettél, sőt tsúdálatosan óltalmaztál. Egész reménséget-is nyújtottál, hogy ez után-is velem léssesz és perlesz az Én Perlőimmal, hartzolsz az Én velem Hartzolókkal, bizony nintsen, nem-is találhatok elegendő szót az Én Szájamba a Te Jó vóltodnak elő-számlálására, annál-is inkább meg-hálálására: de tudom hogy mindezen Jók-is az Én Jésumnak tökéletes Elég-tételéért szállottak Én reám: azért a drága árrért tselekedjed ezen Irgalmasságodat tovább-is Én velem, áldásidat ne vedd-el Én tőlem,

hogy azok által segéltessem fel a Te nagy Nevednek ditsőítésére, az Én Ellenségimnek gonosz indulatjoktól-is szabadíts-meg Engem, a Te Kezedben vagyok az ő Lelkek s minden indulatjok, ne ereszszed azért el őket az Én kesergettetésemre.

Mind ennyi számlálhatatlan Jóvóltodnak meg-gondolása arra bátorít Engemet, hogy továbbra-is minden meg-szűnés nélkül zörgessek szükségemnek idején a Te Kegyelmednek ajtaján: bizony meg sem szűnöm, sőt szüntelen zörgetek mind addig, miglen az Én Lelkemet meg-örvendezettető válaszsza! bocsátasz-el Engemet: mert csak a Te Kegyelmed vitte ezt Én bennem véghez, hogy Én ez Világnak szerelmét meg-vetvén ganéjnak álítsak mindeneket Te Éretted. A Földi Szív helyet Te adtál Mennyei Szívet Énnékem, hogy Én minden örömemet és tellyes vigasztalásomat, csak egyedül a Te Ditsőséged terjedésében találhassam-fel: mert minden örömem az nekem e Világban, hogy Én Te töled a Te Választott Seregeid közzé plántáltattam. De óh melly keserves az Énnékem, hogy Én a Te Házadnak Ellenségeit, Ditsőségednek hitegetőit nagy sereggel mint egy Zászlós Tábornok látom, és magam környül szemlélem. Oh könyörülő Szent Isten! a Te nagy Hatalmad Ereje szerént vedd el Én előlem, hadd láthassam-meg hamar Időn az iránt-is a Te szabadításodat; mert bizony a Te Házadhoz való szerelem meg-emészt Engemet, és a Te szabadításodnak látása után szólíts-meg Engemet, mert örömmel és kész indulattal le-tésem e Sár-házat, hogy Te hozzád Én Jó

Istenemhez mehessek, és veled örökké lehessek az Én kívánságimnak Te előtted való ki-terjesztésere, a Te Szent Lelkednek Erede és indítása által mehettem, és a Te Szent Fiadnak Érdemében-is botsátottam Könyörgésemet; azért bizonyos Hittel minden kételkedés nélkül hiszem, hogy Te Engemet meg-hallgatsz és Kegyelmedben tartasz, Ámen.

Irtam Sorostélyjon, Novembernek 15-dik Napján 1746. Esztendőben.

CLXXXIV.

Folydogálván ezen Esztendő, az Istennek tapasztaltam szüntelen való Jó voltát környülöttem; mert ha szintén az Én meg-háborításomnak okai nem fogytanak-is, hanem inkább szaporodtanak, mind-az által az Isten az Én Elmémnek mindenkor az ő utaiban való tsendes meg-nyúgovással özsze kötöttett vidámságot engedett; úgy-hogy ha szintén látatott is Engem meg-háborítani néha valamely terhes dolog, az tsak addig tartott, a mig különösön lévén az Én Jó Istenem eleibe ki-tölthettem, az Én Lelkemnek indulatit; de az-után mint-ha nem-is az Én dolgom vólua, hanem az Istené, a kinek az Én ügyemet által adtam, olyan tsendes Elmével és vidámsággal vagyok, tudván azt, hogy az Én irgalmas Atyám mindeneket jómra s idvességemre fordít. Gyötrötte az Én Lelkemet és ki-mondhatatlan keserűséggel be-töltötte annak szemlélése, hogy Gyermekeim idegen Vallásúak, a kik szaporodnak s Világi

Méltóságra-is fel-emeltetnek, melly állapotjokban alkalmatosokká tétetnek, hogy az Isten Házának ártanak, s magok ismét Bűnben esvén az Isten haragját magokra vonják. Mitsoda indulattal viseltetem Én az Isten Házához és annak Lelki Tselédeihez, tudja azt a mindeneket jól tudó Isten, s annál nehezebben esik, ha az Isten Anya-szent-egy-házának sértegetését látom, kivált azoktól a kik hozzám tartoznak közelebbről. Teleki Pál az Én Vöm Fagaras-földi Fő-Kapitányságot érven, mindjárt Hivatalának s Tisztviselésének kezdetében az ott lévő Fagarasi Reformáta Eklésiát meg-háboritá ott való holmi Régi Fejedelmektől engedtetett s mind eddig birt Jússában: a mellyel mint-egy előre ki-mútatta azt, hogy ezután-is véghez fogja vinni a mi keze ügyében lészen. Ugy vagyon a közönséges hir, hogy midőn Felséges Aszszonyunk előtt magának Tisztséget Sollicitált, a többek között indító okúl ezt adta, hogy az Édes Atyja a Római Hitre által állott vólt, most pedig vagyon két Eretnék Anyja; a melly sokat-is tett vólna; a melly ha úgy vagyon, a Szüléknek meg nem betsülésekért félhetne az ötödik Parantsolat szerént. De Én az illyenekben az Isten Ékonomiáját nem vi'sgálom, tudja ő Felsége mit mi végre tselekeszik, nem-is illik az az Isten Fiaihoz és Leányihoz, hogy az Isten Gubernálását szorgalmatos tudakozódással vizsgálják; hanam hogy az Istennek szabados tetszését mindenekben meg-esmérjék. Én-is inkább nagy alázatossággal vallást

tészek az Én Jó Istenemnek hozzám való jó voltáról és áldom az ő Nevét Szent Lelkének vigasztaló Kegyelméért, a ki a keserőségek között-is engedett nékem vigasztalást, bizonyoságot téven az Én Szívemben hogy Én övé vagyok és meg-tartatom az Idvességre. Ollyan bizodalommal-is töltötte-bé az Én Szívemet, mint-ha Testi Szemeimmel látnám mellettem állani az Én ügyemnek forgatására szüntelen ezt az Özvegyeknek óltalmazóját, ollyan bizonyos vagyok az ő segedelmében.

CLXXXV.

Mint-hogy az Özvegyeknek állapotjuk hozza azt magával, hogy más Embereknek mintegy Tzélúl kitétessenek, úgy vagyon az Én Özvegyi állapotom-is, a mellynek támadtak háborgatói, illyen volt kiváltképen Teleki Kristina Aszszony Tóldi Ádám-né Aszszonyom, a ki valamit el-követhetett az Én meg-károsítatásomra, Hiremnek, Nevemnek sértegetésével-is azt véghez vitte: de még eddig az Ur volt az Én Özvegységemnek óltalma, tudom ezután-is jóra vezérli dolgaimat.

ISTENhez való Fohászkodás.

Én Mennyei Szent Atyám! kérlek-is Tégedet alázatos de hozzád ragaszkodó Szível, hogy-ha még tetszik Szent Felségednek, hogy éljek, és ezen terhes Perlekedésekkel folyjanak Életemnek Napjai, adjad óh adjad Én Istenem! hogy ne vétsek ezekben-is

Felséged ellen, sőt lehessek tiszta szeretettel azokhoz kik Engemet üldöznek, és ne győztessem-meg a gonosztól, hanem Én győzhessem-meg a gonoszt jóval, az-az: nagyobb nyereségemnek tartsam Én a magamban való veszett indulatokon erőt venni, hogy nem e Világi Háborgatóimon nyertes lenni.

Kérlek Tégedet azon-is Én Mennyei Szent Atyám, hogy ezen el-tölt Esztendőben Te ellened tett Vétkeimről felejtkezzél-el a Bárány Ur J é s u s egyszeri tökéletes Áldozatjáért, úgy annyira hogy soha többé elő ne forduljanak; és Énnékem meg-háborítatásomra ne legyenek. Mert az Én Bűneimnek sokságáért Átokká lett vólt a Te Szent Fiad, hogy Én egészszen áldás légyek a K r i s t u s b a n : mint-hogy bizonnal el-hiszem, hogy mind ezen Esztendőbéli Vétkeim, mind egész Életembéli Álnokságaim egészszen Énnékem meg-vagynak bocsátattva: mellyért nagy örömmel meg-hajtom az Én térdeimet, és az Én Lelkemnek egészszen indulatjával áldlak Tégedet Én Édes I s t e n e m e t . Áldlak Tégedet óh J é s u s Én Idvességem! ki Engemet a Te Elég-tételeid által a Bűnek sárjából ki-vettél, és a Te Szent Lelkedet-is Én hozzám küldötted, a ki e drága vigasztalást az Én Szivemben meg-szünni ne engedje. Mert ugyan-is a Te ki-mondhatatlan szenvedésednek Erejét és Hasznát hogy-hogy tudhattam vólna, annál-is inkább hogy biztathattam vólna Én nyomorúlt Bűnös magamat azzal, ha a Te Szent Lelked Engemet nem bátorított vólna erre a drága Jóra.

Azért óh Én Lelkem jobban-is ébredj-fel, szemléld-meg a te nagy Méltóságodat; mert itt láthatod a Szent Háromság egy Örök Istennek az ő három Személyében lévő munkálkodását a te Idvességedre: az Atya könyörült te rajtad: az ő Természet szerént való Szent Fia meg-váltott tégedet: Az Atyától a Kristus által ki-botsáttatott Szent Lélek megszentelt tégedet.

Örülj Én Lelkem és örvendezz; mert ha szintén Évának tsúfságból mondotta-is azt a Sátán, hogy ha a jó és gonosznak tudásának Fájának Gyümölcséből észnek, olyanok lesznek mint az Istenek; de te Én Lelkem méltán ditsekedhetel már azzal, hogy rész-szerént most egyesültél az Istennel, nem sokára pedig egészszen és tökéletesen-is egyesülsz. Áldott légy azért Én Istenem, Én Gondviselőm, Én Kő-szálam, a ki ez Esztendőnek minden részeit irgalmason engedted el-töltenem hozzám való szerelmednek sok érzésével. Ámen. Ámen.

Irák HÉVIZEN, midőn az 1746-dik Esztendő el-telvén, által léptem volna ISTEN Kegyelemességéből az MDCCXLVII-dik Esztendőre.

* * *

Oh mindeneket tudó és a jövőndöket úgy-mint a jelen valókat jól látó Szent Isten! szenteld-meg ez bé-állott Esztendőt egészszen minden részeivel, mind Énnékem, mind azoknak, a kik örök választásod szerént Tiéid; ne engedjed Én Édes Jó Istenem! hogy ezen Esztendő minékünk Búnak és Bánatnak gyöt-

relmes fájdalmakkal tellyes Esztendeje légyen, hanem hadd légyen az pihenésnek és Te benned helyhez-tett örömnék Esztendeje. Áld-meg U r I s t e n ez Esztendőt kelemetes áldásaiddal, hogy lehessen min-deneknek Hálá-adásra és a Te Szent Nevednek fel-magasztalására alkalmatosságok. U ram áldj-meg En-gemet-is Lelki Testi áldásiddal; áldj-meg mindenek felett Te hozzád való igaz szeretettel; Te benned vetett erős reménséggel, erős Hittel, hozzád ragasz-kodó indulattal, békességes türésnek Lelkével, s ha úgy ditsőséges Felségednek s nékem, Idvességes Egés-séggel-is. Oltalmaz-meg ezekkel ellenkező dolgoktól; mindenek felett Bűnben való eséstől; és abban való gyönyörködéstől; melly az hitetleneknek és a Téged nem félőknek Tzimerek, hadd láthassák mások-is, hogy Én a Jéhovától meg-áldatott és meg-szentelte-tett vagyok mind ez Esztendőben s mind pedig egészsz Életemben az Én meg-oszlatásomig. A m e n és úgy légyen.

CLXXXVI.

Az Én Mennyei irgalmas Atyám jó vóltából, az Én meg-romlott Erőmhöz és Egésségemhez képest, ez Esztendőnek első részei alkalmas Egésséggel töl-tenek-el tőlem. A magam Házamnál tsendességben; Lelkemnek Istenben helyhez-tetett örömével, Is-ten útaiban meg-nyúgott Szivel töltöttem időmet. Mint-hogypedig a bölts Istennek úgy tetszik, hogy az ő Választottit gyakorta meg-sújtolja, hogy

e Világgal el ne ereszkedjenek; mert valamig az Ember a Testben sátoroz, Angyali Szentséggel nem birhat 's gyakorta Szent Pállal azt mondhatja, hogy nem azt tselekeszem a mit akarok, hanem a mit nem akarok; és így gyakorta meg-esvén az Ember, az Atyai integető vesszőnek-is látni kell az Emberen. Én sokakban mint gyarló bűnös Ember meg-esvén az Én Mennyei Szent Atyámtól ez Esztendőben-is dorgálás nélkül nem maradtam; de áldott légyen az Isten, hogy nékem kedvezett abban-is, és Erőm felett nem botsátotta reám az Itéleteket.

CLXXXVII.

A mik találtak, azok külső károk vóltanak, úgy-mint Júhaimban közel 300. meg-döglött Aprilisben. Azután Sorostélyon XXX-dik Napján Májusnak az Árviz sok károkat tett, a melly ismét Juniushnak harmadik Napján hitel felett való nagy vólt ugyan ott, felette nagy károkat-is tett, Épületeket el-rontott, öszve hordott, a Házakba ajtón ablakon bé-ment, úgy-hogy ha a Jó Isten abban nem kedvezett, vólna hogy Nappal légyen, hanem Éjtszaka esett vólna, jobb része a Falúnak a Házban veszett vólna, de Nappal lévén Emberbéli kár nem lett. Ez után ismét rettenetes nagy Szélvészek járván az Épületeknek egy részét le-rontotta. Ugyanott Juliusnak XIX-dik Napján virradólag Éjtszaka nagy Jég-esső esvén egy részét a Határnak és

egyik rendbéli Szőlő-hegyet, el-verte. Azon Nap délután ismét nagy Jég-esső támadván az egész Szőlő-hegyeket, Búza és Tavasz Határokat el-verte. A Szőlőknek pedig sok Esztendőktől fogva szebb termések nem látszott mint most. Igaz vagy Te Uram, és még a Te Itéletidnek közepette-is igen irgalmas a Te Választottidhoz; hozzám-is meg-mutatád könyörülő vóltodat a Te Itéletid között. Juliusnak XXIV-dik Napján Estve-felé hét órakor Hévízi Udvaromban szintén a Leányok Háza ablakánál lévő Istálómnak a szegeletét meg-ütötte az Isten Nyila; úgy-hogy a tetején levő Gombját ketté hasította, a szarú-fáját el-törte, végig a 'sendelyt le-seprette, a kőfalt meg-hasította, a Létezésének nem lett semmi gondja; az Istálló-fele tele vólt Szénával rakva, mégis gyulás nem lett; ez Isten könyörületessége lőn rajtam, hogy egy szem-pillantásban mindenem hammuvá nem lőn; és úgy nem járék mint ennek előtte két Esztendővel mint az Ugraiak; az holott Estve Vatsorakor le-esvén az Isten Nyila hirtelen egy óra alatt az egész Falu hammuvá lőn; lévén pedig Buza-takarodás után Vetés előtt, minden takarmányok el-ége; úgy-hogy a kik külömben jó tehetős Emberek vóltanak, másnap a sem vólt a mit befaljanak ha-tsak mások nem adtanak nekik. Ha az Isten rajtam nem könyörül vala Én szintén úgy lettem vólna. Oh Én Uram ne engedjed hogy elejtkezsem ezen jó-vóltodról. Sőt engedjed hogy hála-adó Szívvel magasztaljam Sz. Nevedet érette.

— Hálá-adás az ISTEN Itéleti között.

Igaz Itéletü Szent UR ISTEN! kinek minden dolgaid és tselekedeteid Szentek, Tökélletesek, úgyannyira hogy senki a Te Tselekedeteidben hibát és fogyatkozást nem találhat. Mikor a Te Itéleteid kiterjednek a porból formált Emberen, azok olyan móddal mennek véghez hogy senki-is azt nem mondhatja hogy méltatlanságot tselekeszel ő véle, sőt meg kell azt nagy alázatossággal néki vallani, hogy méltán ítéled őtet, sőt nagyobb és nehezebb Itéleteidre is méltónak kell magát esmérni.

Oh Irgalmas Atyánk, és Kegyelmes Édes Jó Istenünk, melly irgalmason és kegyelmesen bánol Te a Tiéiddel a Te Itéleteid nagyságok között-is, nagyok azok minden napon, tapasztalhatják a Te tsudálatos szabadításodat: mert ha külső képen osztorozod-is őket, de Lelkekben drága Kegyelmeddel munkálkodván azt tselekeszed. hogy annál jobban Te hozzád ragaszkodjanak és Te benned vetett bizodalmok meg-mozdulhatatlanságát nagy Lelki-örömmel szemlélhessék és ugyan nagy örömmel Szent Pállal fel-kiáltsanak, hogy mitsoda szakaszthat-el engemet az én ISTENem szerelmétől? Sem Élet, sem Halál el-nem szakaszthat.

Én vagyok a Te nagy Irgalmasságodnak még Itéleteid között-is élő Példája: mert noha Én reám-is a Te igaz Itéleted szerént egy-mást erő kár-valásokat botsátottál, de mind-az-által végső romlást

és pusztulást reám nem eresztettél. Sőt óh melly nagy, melly kedves szabadításodat mutatád-meg Én hozzám és hozzám tartozóimon, midőn ki-mutattad Énnékem a Te egy szem-pillantásban semmivé tehető nagy Erődet a Te tüzes Nyiladnak Házamra való alá szállításában; de meg-mutatád nagy Erődet kárnélkül való meg-tartásában.

Oh Édes Jó Istenem! vajha tehetném Én egészszen magamat Te néked Hálá-adó Áldozattá, vajha meg-emésztetném Én egészszen a Te szerelmednek tüzétől, mint régentén az Hálá-adó Áldozatra rendeltetett Állatok, bizony tiszta Szívvel kívánnék meg-emésztetni: de ha szintén úgy nem lehet is a mint Én tőlem méltán kívánhatnád, és magam is kívánnám, mind-azon-által a menyire Én tőlem lehet az Én szájamat Hálá-adással a Te Szent Nevednek ditséretére és Jó-vóltodnak hirdetésére megnyitom. Magasztalom és mindeneknek hirdetem a míg életem lészen a Te meg-tartásodat és szabadításodat.

Irgalmas és Kegyelmes Jó Isten az Ur Jé-susban Én hozzám meg-engeszteltetett szerelmes Atyám könyörülj Én rajtam ez után-is; Szüntesd-meg az én Házamon Te tőled adatott 's még eddig kezeim között meg-maradott Áldásidon a Te Itéletidet; hadjad-meg azokat Én nálam hadd táplálhas-sam azok által magamat és azokat a kiket Én reám bízál; hadd lehessen édes Jó Istenem alkalmatosságom arra, hogy segélthessem a Kristus Ké-

pét viselő szegényeket; had táplálhassam a Te Próféta Fiaidat, Sarapta béli Özvegynek kevés Lisztét és Olajját fogyatkozásra jutni nem engedő Hatalmas Isten azon Erőddel, ne engedjed fogyatkozásra jutni, sőt szaporítsad-meg nálam lévő Áldásidat; azok mellet az Én indulatimat-is úgy szenteld-meg, hogy azokkal élhessek; Szent Nevednek Ditsőségére, Anyaszent-egy-házadnak építésére.

Áldalak, ditsérlek és fel-magasztallak Én Mennyei Szent Atyám azért-is, hogy ennyi kár-valás és romlás között-is azt az Irgalmasságodat muttattad Én hozzám, hogy Én bizonynal hiszem azt hogy mind azok Én reám nem úgy botsátattak, mint az Hitetlenekre, kik-is az Ítéletek alatt megkeményednek; hanem mint Irgalmas Atyától ki az Ítéletek között-is szeret és el-sem hágy.

Uram! továbbra-is egészszen Te néked ajánlom magamat bizonynal el-hívén azt, hogy Te nem engeded hogy az Életnek nehéz gondjai úgy megterheljenek Engemet, hogy Én azok által alkalmatlan-ná légyek a Te hozzád közelítésre. Sőt a Te Szent Lelked által úgy vezérelj életemet, hogy mind az Áldás mind az Ítélet által Te hozzád mehessek: mellyet-is tselekedjél Én velem Én Jó Istenem szerelmes Szent Fijadnak elég-tételéért, Ámen.

HÉVIZEN irám Juliusnak XXVIII-dik
Napján 1747-dik Esztendőben.

CLXXXVIII.

Az egész MDCCXLVII-dik Esztendő igen sok károkkal tölt-el tőlem, a mellyek egy más után bokrossával következtenek: de ellenben sok Jó-vóltát-is tapasztaltatta az Én Jó Istene m Én velem; mert az Én velem Irgalmasságát szüntelen közleni meg-nem szünő Jó Istene m nek kegyelmességéből el-gyengült Testemre nézve reménségem felett való Egységem vólt; a melly igen könnyebítette terhes bajoskodással, és Perlekedéssel folyó Életemet. Mindenek felett való jó vólt az, hogy az Én Istene m szüntelen éreztette Én velem az ő Szent Lelkének belső Vigasztalását; a melly kedvesebb és nagyob gyönyörüséget szerez Énnékem, mint sem a kiknek sok Borok terem és Buzájokkal rakva sok Verem. Mellyért kívánok áldozni ő Felségének Hála-adásnak Áldozatjával.

12. K ö n y ö r g é s .

OH Felséges nagy Hatalmú Szent Isten! a ki mindeneket változás és mulandóság alá rekesztettél. Tsak Te vagy egyedül a változást nem szenvedő tökéletes Valóság; a mi Napjaink pedig és Esztendeink sok változásokkal el-mulnak 's végtére egészszen-is el-enyésznek. Oh vajha az Időnek mulásával tudnók olly bőltsen számlálni és igazgatni a mi Napjainkat, hogy azok szenteltetnének egészen Szent Felségednek: de melly igen gyarló a mi Életünk, mivel Ádámtól születettünk, Bünre vagyunk

hajlandók. Kitsoda-is tudhatná Uram az ő Büneinek számát és sokságát esetínek kitsoda számlálhatná-meg? Hát Én véges elméjű nyomorult bűnös Ember hogy-hogy számlálhatnám-meg? ez Esztendőnek el-folyása alatt, sőt egész Életemnek el-tölt számos Esztendeiben ellened lett és tett Vétkeimet? Ha Én elő nem számlálhatom-is Tenger fővényeinek számlálhatatlan vóltát feljül haladó Büneimnek sokságát; de tudom hogy a Te mindeneket látó Sze-meid előtt nyilván vagynak és semmi előtted el-nem titkoltathatik. Azért titkolni sem kívánom, hanem inkább nézek az Én Elég-tévőmnek Elég-tételére, és azt kiáltom: Istennek ártatlan Báránnya Ur Jé-sus Krisztus, ki el-vészed a Te Választottidnak Bűneiket, kegyelmezz-meg Énnékem!

Tudom-is és bizonyjal el hiszem, hogy az ő Elég-tételének Méltóságáért az Én Büneim meg-vagynak bocsátatva úgy annyira, hogy azok többé az Én kárhoztatásomra elő nem álhatnak. Azért Én-is Hála-adásra fel-nyitom az Én Szájamat, és az Én Szívemet egészszen Hála-adó Áldozattá tészem az Én velem kegyelmességet közleni meg-nem szünő Jó Istennemnek.

Áldassál, ditsértessél Mennybéli Felséges Isten, a ki ez el-múlt Esztendőnek minden részeiben Én velem vóltál; tőled végképen el-szakasztó Bűnbe eséstől meg-óltalmaztál. Nem engedted az Én szegény Lelkemet vadászó Sárkánynak az Ördögnek

hogy Engemet töriben ejthessen. Édes Jó Istenem, csak Tenéked tulajdonitom Én ezt, mert Én a Te őrizeted és drága kegyelmeid nélkül gondolván magamat óh melly igen nyomorult vagyok.

Áldalak és ditsérlek azért-is Én Mennyei Szent Atyám, hogy ez Esztendőnek el-folyása alatt sok Nyavalyák és Keresztek között szintén el-sorvadott Tagaimnak tsendességet és reménségem felett való Egésséget adtál, sok terhes Nyavalyáimat könnyebbitvén.

Ditsértessél azért-is Én Istenem, hogy ez nehéz Időben az életnek terhes gondjaival, úgy meg-nem terheltél, hogy azok között rólad el-felejtkezném, sőt sokak mások felett és bizony az Én érdemem felett nékem a mik szükségesek voltak, sőt még a mellyek tisztességemre tartoznak, azokat is ki-szolgáltattad. Ellenségimnek kívánságokra, hogy az ő kegyetlen indulatjok szerint Én velem bánhasanak, nem engedté. Reám tóduló s ugyan egymást érő kárvallások között vigasztalóm voltál. Bizony nem lehet Énnékem elő-számlálnom a Te velem tett Jó-téteményeidnek sokságát; annál-is inkább úgy a mint Én kívánnám meg-nem hálálhatom Szent Felségednek.

Mind-azon-által nem titkolom, sőt hálá-adással és a mennyire Én tőlem lehet minden tisztességnek meg-adásával magasztalom Szent Nevedet Én Jó Istenem, és nem követem az egy Tálentomat el-ásó gonosz Szólgát, a ki azt mondja vala az ő Urá-

nak: Tudtam hogy te kemény vagy és ott-is aratsz a hól nem vetettél. Én pedig nagy alázatossággal és Te benned vetett bizodalommal azt mondom: Tudom Uram hogy a Te Isteni Hatalmadnak ereje szerint onnét-is vehetsz. a hol semmi nintsen: vedd-ki hát az Én mindenJóra tehetség nélkül való Szivemből és sok Bűnökkel meg-fertéztetett Lelkem-ből sok gyarlóság alá vetetett Életemből az illendő Tisztességet Te magadnak; hadd végezhessem hamar el-muló Életemet épen és egészszen a Te Ditsőségedre és annak elő-mozdítására; hadd láthassák mások-is hogy Én egészszen Te néked szenteltetett vagyok.

Noha Én por és hammu vagyok; de még-is kívánok az Én Urammal továbbra-is szóllani; óh ne gerjedjen-fel a Te haragod Én ellenem, hadd szólhassak és hadd önthessem-ki Te előtted az Én Szivemnek Te benned egész reménsséggel és bizodalommal fel-gerjesztetett törekedő kívánságát. Én Istenem, ki az Ábrahámért, a Te Barátodért megtselekedted az ő kívánságára, hogy a Lótót ki-hozzad 'Sodomából, hogy el-ne vesszen. Én Tégedet nem az Ábrahámért, sem nem valamelly teremtetett Állatért; mert az Ábrahám minket nem tud sem nem esmér, hanem kérlek az Ábrahámnak ágyékából származó, Tőled meg-ígértetett, Testben öltözött Isten és Ember Jésus Kristusnak Szent Nevében a ki Tenéked természet szerént való Szent Fijad Kebelednek szerelme, kiben Te néked minden

kedved bé-tölt kinek-is Nevében és Érdemében töled valamit kérünk, bizonynyal töled meg-halgattatunk Ennek Nevében és tökéletes Érdemében kérlek Édes Istenem, kegyelmezz-meg a Lelki 'Sódomában és annak veszedelmes élésében gyönyörködve élőknek; a kik hozzám tartóznak hivd-ki tsudálatos nagy Hatalmadnak Ereje szerint: térítsd-meg őket; ha pedig nem akarnának ki-jöni, tégy úgy vélek a mint a Te Szent Nevednek ditsőségesebb. A Te mondásod az: Valjon az Aszszonyi-Állat el-felejtkezhetik-é az ő Méhének Gyümöltseiről hogy azon ne könyörülne? Ezt az indulatott Te óltottad Én belém-is: azért bizony meg-nem szünöm Én-is Te előtted esedezni ő-érettek. Ha szintén még eddig üres válaszszaal botsátattam-is-el előled; de bizonynyal el-hiszem hogy a Te könyörületességednek nagysága szerint meg-hallgatsz. Oh Uram szünnyél-meg Én tőlem már ezen dologban, hadd vehessek erőt az Én ki-mulásom előtt.

Uram Én Édes Istenem, ha tetszik Szent Felségednek hogy ezen bé-állott Uj-Eszkendőben éljek, avagy annak valami részében Napokat töltsek. addig, a mig Szent Felségednek tetszik Életem, áldj-meg Engemet jobb és bal Kezednek Áldásával, hadd lehessek Én meg-áldatott, és ugyan egész Áldás amaz áldásnak Kut-fejében az Ur Jésus Krisztusban kiben áldatattanak-meg mindenek. Egységemet Erömet, Lelki Testi tsendességemet szolgál-tassad-ki, hogy Én-is a Te Szent Nevednek magasztalásával végezhessem Életemet, Ámen.

HÉVIZEN 1748-dik Esztendőben Januáriusnak Hatodik Napján.

CLXXXIX.

Az Én Könyörgésem előtt az Ur bé-nem dugta Füleit, hanem meg-felelt nékem kegyelmesen, és rajtam meg-tetézte Irgalmasságát, 's az ő Jó-téteményeit ez Esztendőben egész Septemberig, mert az én romlott állapotomhoz képest igen jó Egészségem járt; úgy-hogy sok Esztendőktől fogva annyi tágasságom a Nyavalyáktól nem vólt mint ebben az Esztendőben. Mellyért az Én Istenemnek Szent Neve maradjon ditséretbe. Külső Világi Életemre tartozó Áldásait-is az Isten tőlem meg-nem vonta, sőt mások sokak felett rajtam azokat meg-nevelte. A Sászkák, által mellyek jöttenek vala Erdélybe Nap-keletről az Oláh-Országból a feljeb való Esztendőben Augustusnak végén, és Septemberben, ezen Esztendőben pedig igen el-szaporodván, az Isten mint maga rettenetes pusztító Seregei által nagy károkat 's pusztításokat tett sok helyeken; de nékem abban-is kedvezett és azok által magam Jovaimban károkat nem vallottam. El-jöttenek vala ugyan Hévízi Határomra Juliusnak utolsó Napján estve felé temérdek sokassággal mint a felleg; de szállást magoknak kerestek nem káros, hanem valami füzes és sátés helyen, másnap pedig mikor rettegnénk tőlök mint valami fel-készült Hadi Seregtől, az Isten Nap-keleti Szelet támaszta és az.

zal el-fujtatá Nap-nyugotra; a mint-hogy nagyobb részén az Országból-is ki-mentenek. Oh Uram vallyon mitsoda az Ember, hogy meg-emlékezel ő róla? de óh mitsoda vagyok Én, hogy illy kegyelmesen tselekedél Én velem.

48

CXC.

Ezen Esztendőben Juliusnak XXVI-dik Napján, az En Jó Istenemnek segedelméből és méltóztatásából kezdettem Hévizen Házat építtetni az Urnak Tiszteletére; melly lenne Imádságnak Háza; melly annak előtte ugyan azon helyen Fából vólt, Ezen nagy indulattal munkálódtatván rakását végezték-el Jó Istenem kegyelmességéből azon Esztendőben Augustusnak XXI-dik Napján. Melyben midőn örvendeztetném Szivemet, hogy az Isten Engemet méltatlant erre méltóztatott, hogy az ő Felsége Tiszteletére, Hajlékat készítek, és olyan erővel ajándékozott-meg, hogy magam-is körül forgalódhassam, meg-elegyíté az En Mennyei Szent Atyám ezt az Örömet keserű Ürömmel; sőt ez által készítet Engemet a következő Keresztnek elviselésére, mint szintén Jónathánt a veszső végén meg-kóstolt Mézetskével meg-ujjitotta, az előtte lévő Ellenségnek meg-győzésére.

CXCI.

Mert Septembernek III-dik Napján jöve Levelem Kolosvárról, hogy kedves Testvér Atyámfi

Gróf Bethlen Ádám Uram ő Exzellenztíája, Ország Presidense, igen el-nehezedett. Mint-hogy pedig igen Egészséges Ember volt, annyira hogy Harmintz-hét Esztendőket élt Házasságban, de abban az egész Idejében ezen kívül tsak egyszer volt Beteg, Én sullyos Nyavalyáját értvén azon igen meg-indultam 's el-hitettem magammal hogy többé fel-nem gyógyul Beteg-ágyából. Mert az olyan hosszas jó Egységben élő Embereknek mikor osztán Egészségek bomlani kezd ritkán áll helyre. Sietve azért keserves Szívvel IIII-dik Septembris Hévizról meg-indultam Kolosvár felé; siettettem az útam-at-is; de azon Napon kemény esőzés kezdődvén alkalmatlan utazásom esett. Melly utazásban az alkalmatlanság, hideg esőzés, álmatlanság: de mindenek felett a szívbéli bánat Egységemet egészen meg-bontá 's addig való Testembéli tsendességemet fel-háboritá. Azon utazásomban gyakorta kívántam volna Könyörögni az Istennek kedves Atyámfiája Életének meg-tartásáért; de midőn erre Szívemet el-készítettem mindenkor úgy tetszett, mint-ha már választ-is vettem volna reá hogy azért ne Könyörögjek. hanem éppen azért, hogy bár tsak Életben találhassam.)

CXCII.

Kolosvárra érkeztem VI-dik Septembris, holt-is kedves Testvér Atyám-fiját már minden reménység kívül találtam egészen Testében el-fogyva, de külömben Elméjének épségében. Ki-is Engemet meg-

esmérvén, azt mondá: Valóságos Beteg vagyok én Hugom-Aszony. Mikor Én Szivemnek egész indulatjából azt kívántam volna, hogy Isten ő Felsége vigasztalja-meg a maga Házát 's minket-is Életének meg-tartásában. Azt felelte: Légyen úgy mint Istennek tetszik. Azután mint-hogy felette el-erőtlenedett vólt keveset szólott; de minden szavai vagy az Eklésiák, vagy az Ország dolgairól vóltanak. Halála előtt a Consiliumat tartó Doktorokról, kik körülötte jártanak mondotta, hogy semmit nem használnak. Mellyre Én mondtam; Ez után fogja hasznát érzeni: de azt felelte. Meg-látja kegyelmetek hólnap Reggel mit használtak Énnékem. Meg-is látok; mert más napon Reggel hat és hét óra között VIII-dik Septembris (melly akkor Vasárnap esett) követé az ő Meg-váltó Kristusát, el-hagyván a romlandó Sár-házat szép tsendesen e Világból kimúlék: az Isten Házának e Hazában nagy keserüségére: Mert igen nehéz Időhen szállittá-ki az Isten, midőn a törésen kevesen állának; mindennek pedig szemei ő reája néznének, Az Országnak dolgaiban-is akkor hiven forgolodik vala; mellyért még gonosz akaróitól-is kik Életében ellene vóltanak, nagy szánakozással emlegetetik és dilsértetik vala. Annál inkább közel való Szerelmeseinek, kedves Atyja-fiainak nem kevés keserüségekre esett, Énnékem pedig, a ki mindenkor azt kívántam az Istentől, hogy sok és nehéz kísérteteim után kedvezzen abban, hogy kedves Testvérjeim előtt szólitson-ki e

Világból, hogy azok takarithassanak-el Engem az örökös nyugalomnak helyére, bizony Lelkemig ható keserűségemre esék.

CXCIII.

Mind-ezek Engemet meg-győzvén ujjabban régi változásim, és nyavalyáim, elő-állának, és gyenge Testemet ostromlani kezdék. Töltöttem azért Időmet Kolosvárat fekvéssel, várván a Temetésnek idejét; a melly lőn XXIX-dik Napján Septembernek, Ország-Gyűlése alkalmatosságával; mellyben minden Rendek, az idegen Vallásuak-is, sőt még rossz akarái-is meg-tisztelték, 's bé-telék itt, hogy a ki az Istent tiszteli, azt ő Felsége-is meg-szokta tisztelni. Én a sullyos Nyavalya miat igaz Atyafiságos indulatból származott Tisztesség tételemet véghez nem vihetém; mert el-mentem ugyan a Koporsó mellé a Templomba, de ott annyira el-ért a Nyavalya, hogy mások mint fél-hóltat úgy hoztak-el a Koporsó mellől Szálásomra, ott le-is betegedtem Forró hideg-lelésbe és igen rosszszul voltam. Ki-hozattam magamat mind-az-által feküve Sorostélyi Házaamhoz, indulván-meg Kolo'svárról harmad!k Oktobris. Kivántam Istentő! hogy bár-tsak addig éltesse mig magam Házamba mehetek, hadd lehessen tsendességem az Én ki-mulásomnak idején, irtózván a Városon való Betegségtől és Haláltól bizonyos okokra nézve. Meg-is hallgatott az Isten kegyeltmesen abban-is, mert Házamhoz jutván mind-

járt könnyebülést vettem 's egy néhány Hétiig való fekvésem után adott Isten annyi Erőt, a mellyel fen járhatnék.

CXCIV.

Mikor magamban bús Szívvel arról elmélkedném, hogy az Isten el-szedegeti kedvts Testvéreimet, a kik nagyra ment állapotban lévén nékem igyes bajos dolgaimban segíthetnenek volna, akkoron is az Isten reám tekinté és Énnékem onan nyújta Vigasztalást az honnan nem reménlettem volna. Gróf Teleki Ádám Uram, kinek-is Isten légyen kegyelmes és ne fizessen érdeme szerént mások ellen tett sok praktikáiért; és ellenem idvezült Édes Férjem hólta után véghezvitt sok méltatlan tselekedetiért, ekkoron-is a Sorostélyiakat fel-indította ellenem való engedetlenségre lábat adván nékiek, és biztatván olly dologgal a melly tehetségében nem volt. Helytelenül tselekedett vélek; mert a Paraszt Ember ollyan mit a sebes Árviz a melly valamere mégyen rontást tsinál, úgy ez-is nem tudja a mértéket és a határt semmiben 's a mit tselekszik magának-is, Urának-is romlására való. Két Kantzellisták által a M. Teleki Familia Nevével eskedetett utánnam az iránt hogy én erősen szolgáltatom a Jobbágyokat és pusztitom őket, melly dologban semmi sem volt, de az sem a mit tselekedett a Familia hirével. Ezzel-is meg nem elégedvén az Emberek közzül vagy tizig valót Szebenbe magához hiva-

tott és elejekbe adta hogy ők magok sem tudják a magok nyomorúságokat úgy mint az Ur tudja, azért a maga Iró-Deákjával irat Instántziát az ő szavokkal; a mint-hogy iratott-is a mint akart 's vádokat-is tett-fel a mellyeket akart. Több nehéz Vádok között ez-is meg-vólt, hogy az Én Sorostélyi Gondviselőm egy Jobbágyott Bihaly Béresnek akarván tenni, az el-szaladott és egy néhány napokon maga házában kívül vándorlott.

CXCV.

Ezen Instántziát a vádokkal együtt küldötte Gróf Teleki Sándor Ur ő Extzellentiájának mint nagyobb Atyafinak a M. Familiában, az Ur-is pá-reáltatván és mellette igen szép Atyafiságos Levelet irván, melynél szebbet Testvér Atyámfiától sem várhattam volna, hozzám el-küldötte. Meg-irván azt is hogy tudósítsam mindenekről mint vóltanak azon dolgok; mert maga jól tudja azt hogy a paraszt Ember mikor alkalmatosságot vehet Földes Ura ellen, abból sok rossz dolog szokett következni. Mellyre midőn választ tettem volna annak mivólta szerint, ujjabban igen szép Levelet irt, és ellenem fel-lázasztott Jobbágyimnak le-tsendesítések iránt parantsolt, Édes Fiának Gróf Teleki László kedves Ötsém Uramnak-is meg-hagyta, hogy magához hivatván őket meg-parantsolja, hogy szót fogadjanak és engedelmeskedjenek; mert másképen maga Tömlöztzre hányatja őket. Igérte egyéb dolgokban-is

Atyafiságos szolgálóját a miben meg-fogom keresni. Melly Levele ő Extzellentziájának az Én nyavalyám és bánatom közöt felette jól esett látván az Én Istenemnek ebben-is Én hozzám nagy jó-vóltát, hogy ha egy Testvér Atyámfiaát el-vette előlem; on-nét rendelt Atyafiát, a ki Gróf Teleki Ádám Uram bestelenítésétől óltalmazzon, a honnét soha nem reménlettem volna. Kivánom Én-is hogy az irgalmas Jó Isten Gróf Teleki Sándor Urnak az Engemet meg-vidámitó jó Atyafiságát jutalmaztassa-meg abban, hogy Sz. Lelkének vigasztalását éreztesse Szívében Bünei bocsánatjok iránt, és ez Élet után a végnélkül való Bóldogságban koronázza-meg.

CXCVI.

Gróf Teleki Ádám! Uram az után-is meg-nem szűnt 's mind e mái napig-is meg-nem szűnik ellenem járni 's nékem háborúságot szerezni; de az iránt-is az Isten Engemet kegyelmesen óltalmaz; mert a több Mél. Teleki Urak mindenkor ellen-tartók nevezetesen pedig Gróf Teleki László kedves Édes Ötsém Uram vigyáz reá hogy bestelenséget rajtam Teleki Ádám Uram ne ejthesen: mellyért az Isten ő kegyelmét job és bal kezének áldásával áldja-meg, kedves kegyes Isten-félt Társával G. Rádai Ester Aszszonnyal, kedves Gyermekeivel hoszszú jó időkre szerentsés állapotban tartsa-meg-a maga Ditsőségéért. Én tudom hogy ezután-is óltalmam lészen az Én Jó Istenem, és

nem engedi ő Felsége, hogy az Én háborgatóim kedvek és akaratjok szerint bánhassanak Én velem. Mert Én a Felséges Urnak lakozom őltalmában és nyilván el-mondhatom, Isten az Én Kőváram.

CXCVII.

249 Ezen Isteni őltalom alatt gyengélkedő Egészségben által léptem az Ézer-hétszáz negyven-kilencedik Esztendőre; melly-is Életemnek Esztendeinek számával együtt szaporodott. Vajha Én-is óh Én kegyelmes Jó Istenem az Én Esztendeimnek számoknak nevedekések szerint neveltem volna Te hozzád való háladatosságomat, és Te hozzád való szeretetemnek bizonyságait, Bóldognak tartanám magamat: de jaj mely gyarló Életem; Mert Ádámtól születtettem; Bűnre vagyok hajló, Elmémnek gondolatja, Szívemnek indulatja Te ellened járó. De mind-ezekért-is nem esem kétségben; mert az Én Goëlem, az Én Elég-tevőm a Te Szent Ortzád előtt vagyon szüntelen, ki Elég-tételének méltóságát mutogatván mindenkoron, azért tudom, és bizonynyal el-hiszem, hogy az el-múlt Esztendőnek, sőt egész Életemnek el-töltött idejében tett Vétkeim meg-engedtetnek és el-fedeztetnek.

49 CXCVIII.

Mind az Karátson Innepet, mind ezen MDCC-XLIX-dik Esztendőnek első Napját töltöttem-el Fagarasi

Házamnál; honnan Hévizre jöven hatodik Januárii, harmadnap mulva Forró Hideglelésben estem, melly Nyavalya három Heteknek elteléseki tartott fekvővő Ágyamban. Abból valamennyire minekutánna erő-södtem volna, nem sokára az egész Országban ural-kodó Katarrusba estem Én-is; melly annyira el-erőtelenített, hogy Januárius, Februárius és Martzi-us Hónapokat többire fekvéssel töltöttem, Nyavalyá-ím felette el-erőtelenítettek vólt, ítéletem szerint meg-gyógyíthatatlanokká lettenek vólt; mellyek igen el-is fogyattak. Mellynnyavalyás állapotomban, és ke-serves fájdalimban sokat gyötröttem magamat az-zal az gondolattal, hogy Én a melly Imádságnak Házát kezdettem vólt építeni a feljeb való Eszten-dőben, azt el-nem végezhetvén, egy és más uton az Én ki-mulásom után annak tökéletességre való vi-tetése meg-fog akadályoztatni, 's a sem lészen osz-tán a hova egybe gyűlhessenek az Isteni Tiszteletre. Mellynek meg-gondolása sok nehézségeket szerzet az Én Lelkemnek. Kértem-is azon az Én Istene-met gyakorta, hogy nyújtsa az Én Életemet ám-bátor Ágyam fenekére szegezve-is a Nyavalyák ál-tal addig; mig azt el-végezhetném az ő Ditsőségre fel-tet tzelom szerint.

CXCIX.

Meg-hallgatott ezekben-is az Én kérésem fe-llett Engemet az Én Mennyei Jó Atyám; mert mind azoknak, a kik körülöttem forgottanak 's mind ki-

vált a magam vélekedése felett Aprilisnek vége felé
 ujjabban Egységem jóra fordúlt, és Engemet bünös
 Szolgáló-Leányát arra méltóztatott az Isten. hogy
 az Isten Háza körül munkálódthatnék 's abban
 a Munkában gyönyörködtethetném magamat, látván
 hogy Isten itt jó elő-menetelt ad. Kezdettem mel-
 léje tsináltatni Tornyot-is Kőből XXVIII-dik Nap-
 ján Aprilisnek, azt végezvén ismét a Papnak Há-
 zat ugyan Kőből IX-dik Napján Májusnak.

* * *

16. Én Istenem és Segedelmem, Én ditsekedé-
 semnek Kösziklája, Én tökéletes Reménségem, légy
 ez után-is Én Segedelmem, éltes Uram addig a
 mig a Te Szent Beszédedet hirdető Szolgáidnak
 Hajlékot készítenek; hadd lehessen az hová Fejeket a
 kísértetek között-is le-hajtsák. Én Istenem tekints
 reám és lásd-meg az Én Szivemnek leg-belsőbb rej-
 tekében, hogy Én Életemet egyébért nem kívánom,
 hanem ez Helységben a Te Ditsőségednek elő-moz-
 dításáért. Ki vólna Uram az, és mi lehetne e Vi-
 lágon olyan, hogy a Tehozzád való kívánságomat
 meg-változtathatná és magához hajthatná? Mert bi-
 zony szomjúhozik az Én Lelkem az Én Istenem-
 hez, ahoz az erős Istenhez; a ki Én velem eny-
 nyi ki nem irható, annál-is inkább meg-nem hálál-
 ható Irgalmasságát közlötte. Oh Uram adj Erőt
 Énnékem erőtlennek. Tartsd-meg továbbra-is ezt a
 Kegyelmedet Én nállam, 's neveljed minden Napon

nagsobb mértékre. Ne vess-el Engem, sőt ne-is te-
kints az Én sok gyarlóságimra. Nézz mindenkor a
Te Szent Fiadnak tökéletes Elég-tételére, és azért
engedjed, hogy kevés Napjaimat tölthessem egész-
szen Szent Nevednek Ditsőségére, Anya-szentegy-
házadnak épületére.

CC.

Jó Istenemnek segedelme által az Én Iste-
nemnek Házát el-készítettem; úgy-hogy Majusnak
XXIV-dik Napján abban az Isteni Tiszteletett el-
kezdettük; más Napon pedig; melly volt Pünköst
Innepének első Napja mind a Keresztség, 's mind
az Ur Vatsorája mint Istentől szereztetett Sákra-
mentumok ott a Kristus rendelése szerint ki-szól-
gáltattak. Midőn ezen Napokban egyfelől örömmel
voltam az Isten Segedelmének szemlélésén, a ki
nékem Erőt adott erre a Munkára; más felől bá-
gyasztotta Szivemet a sok rosz Hireknek bokroson
való hallások, midőn nem csak Magyar-Országról
hallatnék a Protestánsok Templomaiknak sűrűen va-
ló el-foglaltatások; hanem Erdélyben-is a féle erősza-
kos dolgok mennének véghez, mint Györgyfalván
Hallér Gáborné Aszszonyom Gróf Károlyi
Klára Aszszony el-vette Sz. György Napján erősza-
kosen egy részt a Reformátum Templomnak, ha-
sonlóképen B. Hallér György Uram a Fenesi
Templomat; el-akarván venni a Sz. Lászlóit-is a
Paraszság nem engedte, jöllehet maga Jobbágyi

váltak, kiket osztán Tömlöztre-is hányatott. Az illyekneknek hallások gyakorta azt adta Elmémre, hogy jövőendőben ezen Helyben-is úgy fognának tenni, 's azért bántam miért építettem itt nagy költséggel 's fáradsággal ezt az Házat. De ismét mind ezekben az Én Istenemnek akaratjára és Szent tetszésére bizom magamat, hogy légyen az ő Szent akaratja mindenekben. Sokszor minek előtte hozzá kezdettem volna kértem alázatos Könyörgésem által az Én Jó Istenemet, hogy ha ez nem ditsőséges ő Felségének, hogy Én ebben az Helyben Házat építsek az ő Nevének tiszteletére, végye-ki ezt az Én Elmém-ből, és szándékomat változtassa-meg, sőt ha szives igyekezettel lennék-is rajta, vessen akadályt ő Felsége benne, hogy ne mehessek elő szándékomban. De úgy tetszett, hogy ebben az igyekezetemben és Munkámban, erőm és reménségem felett segített meg Engemet az Én Jó Istenem. Oh Uram légy segítséggel ez után-is az Én igyekezetemben, hogy ez Helységben véghez viendő dolgaim épen tsak Szent Felséged Nevének ditsőségére, 's a Te Háznak épületére tartozzanak.

15
Hálá-adó Könyörgés.

Oh Én Uram, és Én Mennyei Atyám! Te méltóztattál Engemet szegény Szólgálodat az Én Szüléim és Atyáim felett arra, hogy ez Helyben-is melly puszta és száraz Föld vala, élő kutfejeknek Forrásait láthassam; azoknak gyönyörűségeikkel

Lelkemet vigasztalhassam. Mert óh Én Uram, ezen Helyben nem sok idővel ez előtt nem forog vala szájakban a Te igaz esméretedről való Vallás-tétel. Mert a ki nem esméri a Fiut, nem esméri az az Atyát-is. Nintsen pedig örök Élet sem Idvesség másban, hanem tsak az egy Jésus Kristusban, a kit Te el-bocsátottál, hogy valaki hiénd ő benne végyen örök Életet. Már Uram ez Helyben sokan meg-esmérték az ő Dávidjokat és Királlyokat, kik tele torokkal Vallást tévén előtted azt kiáltják: Hiszün- mi Te benned, és abban a kit Te el-bocsátottál, a Te Szent Fiadban; a ki öröktől fogva ki-mondhatatlan módon származott Te tőled kinek azt mondottad az örökké valóságban, Én Fiam vagy Te Én ma szültelek Tégedet. A ki örökké áldandó Isten, a ki által teremtettenek mindenek, a kinél lehetetlen semmi nintsen.

Ezen gyönyörűségnek és lelki örömnek tökéletes tellyességére azt a nagy irgalmasságot-is közlöd Én velem Édes Jó Istenem hogy meg-engedted, sőt nem tsak meg-engedted, hanem ugyan Te magad segítettél, hogy Én a Tégedet félőknek számokra, kik itt Tégedet igazán meg-esmértének Hajlékot készitsek, mellybe Szent Neved magasztalására és ditsőítésére egybe-gyűljenek. Meg-engedted azt-is, hogy a Te Oltárod körül forgolódo Szolgáidnak számokra, a kik itt szent Beszédednek igazán való hirdetésében fáradoznak, Hajlékot épitsek, melybe az ő fejeket a nyugalomra lehajthassák. Oh Uram, ki

a Sziveket vizsgálod, Te tudod és látod hogy a Te Szolgádnak a Salamonnak egész Világ tsudájára épített nagy és ékes Temploma; melly nagy Te hozzád való szeretetiből származott, látod szintén úgy e tsekély és kitsiny Házat-is az Én Szivemnek mitsoda indulatjából építettett. Tudom Én azt-is, hogy nem a külső pompás ékességeket nézed, és nem gyönyörködöl abban a mit e világi Emberek nagyra betsülnek, hanem nézed a Tégedet szerető és Te hozzád ragaszkodó Szivnek indulatját.

Én Istenem, jól látod ezen órában való indulatját-is Én Szivemnek, téged hogy mostan is, melly nagy Te hozzád való ragaszkodással és Te benned vetett egész bizodalomból szóllok Te előtted. Kedveljed hát, a Jésusnak Véréért az Én Szivemnek indulatját, kedveljed annak drága vóltáért ez Házat-is mellyet Én Te néked készítettem, Uram ez az Ház a Te Háza, ez a Nép a Te Néped, lakozzál hát mindörökké ez Házban, és ezen helyben, óh ne engedjed, ne engedjed irgalmas kegyelmes Jó Isten, hogy ez a Ház, a me'lyet egészszen az ő leg-első fundamentom Kövének fel-vettetésétől fogva az Én szivemben Te néked szentelem, az idegen Vallásuak által meg-motskoltassék és itt idegen tűzzel való Áldozat mennyen véghez; hadd lehessen mindenkoron ezen Helyben és Házban a Te szent Beszédednek tisztán való hirdetése, szent Sákramentomidnak a magok tisztaságokban való ki-szolgáltatások. Légyen Uram ez Helyben a Te sz. Beszé-

dedet hirdető Szolgáidnak tsendességek, ne engedjed hogy meg-háborittassanak az ő gyűlölőknek mester-ségek által békeségekben, sőt az ő ellenségeiknek sziveket hajtsd-meg akaratjok kívül-is a vélek való Jó-tételre és tsendességeknek ki-szolgáltatásokra. Légy Uram ez Helyben óltalmok a Tégedet igazán esmérőknek, segedelmek a Te hozzád ragaszkodóknak, ne engedjed, hogy az ő nyomorúságoknak és szükségeknek idején Te kívülled máshoz folyamodhassanak, erősítsd őket Hitekben tégyed állandókká és állhatatosokká a meg-esmért Igazságban. Ne engedjed hogy az ő kisdedjeik el-ragadoztassanak és a be-vett Igazságtól el-hajtassanak. Lakozzék a Te Ditsőséged mind-örökké ez Helyben, hogy azok-is a kik még eddig Tégedet meg-nem esmértenek, jöjjenek-bé a Te Hiveid Társaságokba ezt mondván: Jertek men-nyünk-fel az Urnak hegyére, a Jákob Istenének Házába, hogy meg-tanítson minket az ő útaira és járjunk az ő útiban. Mert bizony az Ur lakozik ez Helyben.

Uram a Te alázatos Szolgáló-Leányodról-is emlékezzél-meg, vedd-ki Én belőlem az erőtelenségeket, mellyekkel naponként küszködöm; mert Te tudod hogy egészszen Szivemet, Lelkemet, Életemet és minden dolgaimat néked kívántam szentelni, azért mikor Én a Tenéked szenteltett Házadba bé-mégyek, hogy Tégedet tiszteljelek; jöj-bé és tiszteld-meg Te is az Én szivemnek Házát, a Te Szent Lelkednek Ereje és jó-vezérlése által, hogy lehessen Én alkal-

matos a Te Szent Nevednek ditséretére a szerint a mint Te magad kívánod. Mert bizony nint sen egyébben valamiben az Én Lelkemnek nyugadalma, hanem tsak abban mikor a Te Lelked bizonytságot tészén az Én Lelkemben, hogy Én Tiéd vagyok.

A Te haragra fel-nem gerjedésedet, sőt nagy szerelmedet tapasztalom a Te szolgádhoz az Ábrahámhoz, ki-is mídön az ő Atyjafiáért a Lótért sok rendben alázatos Könyörgésével Tégedet meg-kere-sett vólna, nem hogy haragodat gerjesztetted vólna elenne; de egészszen az ő kívánságára le-ereszked-tél; mellyet-is Én bűnös Ember nagy tsudálkozás-sal szemlélek. Édes Istenem! Én-is az Ábrahám Hite szerént való Leányod, Könyörgők nagy alázatossággal az Ábrahámnak Istenének, nem az Én Atyámfiáért, hanem tulajdon Ennen magamtól szá-r-zott Gyermekeimért kikhez való indulatott tennen magad adtad, és ugyan belém óltottad, hogy ő hoz-zájok szeretettel légyek. Uram ha Ábrahámért Lótnak ki-szabadítására sz. Angyalodat küldötted, és a Sodomának példáson lett veszedelméből ki-vit-ted, Ábrahámnak, Isáknak, Jákobnak Isten e, az Enyimeket-is ved-ki és vezérel-d-ki a veszedelemből. Ha szinte láthatóképen Angyalidat nem küldöd-is most, de bizonynyal el-hiszem, hogy tsak egyet szólsz, ők azt mindjárt meg-hallják és azt mondják: Szólj Uram mert jól halja a Te Szolgád és Szól-gáló-Leányod és az ő maradékjokat-is a Te útaidra meg-tanítják. Ha pedig Uram nem tetszik Felsé-

gednek, hogy Engemet ebben meg-halgass és vigasztalj, légyen meg a Te szent akaratom, csak hogy azon kérlek, hogy akár kedves akár kedvetlen dolgok által készíts-el engemet a bődög ki-mulásra, hogy nagy örömmel várhassam az Én el-oszlattatásomnak idejét, tudván azt bizonynyal, hogy akkor lépem által ama' véghetetlen Bődög Életre; melyet-is adj-meg Énnékem Én Édes Istenem, sz. Fiad érdemében, Ámen.

HÉVIZEN ÍRÁM MDCCXLIX. Esztendőben Augustusnak VII-dik Napján.

CCI.

El-telvén az MDCCXLIX-dik Esztendő, melyben az Isten Én hozzám Porhoz és hámhoz mint Irgalmas Atya sok áldásait mutatta mind az ő külső földi Javaiban, mind gyengélkedő Egészségemnek ki-szolgáltatásában, mind Lelkem tsendes-ségének meg-tartásában: mellyekért Hálá-adásra tartozom meg-nyitni mindenkoron az Én szájamat, béleptete ugyan azon Irgalmasságának és szeretetének terjesztésével az Én Mennyei Sz. Atyám Engemet az MDCCCL-dik Esztendőre. Mint-hogy az Isten az ő Testámentomban meg-parantsolta vólt, hogy minden Ötvenedik Esztendő légyen nyugalomnak Jubiléus Esztendeje, 's mind e mái napig-is fennmaradott a Keresztyének között; hogy az Ötvenedik Esztendőt nevezetes Esztendőnek tartsák, lévén ez az Én Világi Életemnek-is Ötvenedik Esztendeje;

az Ur Isten engedett Énnékem kevés nyugodalmat és örömet látnom. Noha Atyai dorgálás nélkül ezen Esztendőben-is nem hagyott; mert Pünköst havának XXIX. Napján a Fülembe nyilalván a Fejembe költ; melly miat ki-nem irható iszonyú kinokat láttam éjjel és nappal három Hetek alatt, úgy annyira hogy alunom tellyességgel nem lehetett, az honnan semmi nyugodalmam-is nem völt; tsudáлом mostan-is olyan hoszszas aluvás nélkül hogy-hogy maradhattam Életben. Három Hetek mulva meg-fokadván könyebbedtem 's alhattam-is, de még hat Hetek alatt sok fájdalmat láttam mind addig mig tetszett az Én Jó Istenemnek ugyan egészszen el-venni rólam. Ezen kívül ollyas s nevezetes Keresztett az Isten Én reám nem adott ebben az Esztendőben; ha mik pedig találtak, azokat a maga kegyelmével úgy meg-édesítette, hogy nékem semmi keserüséget nem szereznének.

75 Oh Én Uram Én Édes jó Istenem! ki ezen Ötvenedik Jubélius Esztendőben tsendességet adott nékem 's engedted el-töltenem békességben. Vigy által Engemet amaz örökké való Jubileomnak Esztendejére, melynek soha vége nem lészen. Adj örökös nyugodalmat sok erőtlenségekkel küszködő Lelkemnek, mert e Világban akár mely tsendes és nyugadalmas Napokat engedj-is, de az Én szegény Lelkemnek nintsen óh nintsen Te tudod, hogy nintsen nyugodalma Te rajtad kívül: mert a Mennyekben Te vagy Nékem tsak egyedül

Én Istenem; ez egész Földön senki nintsen kit kivüled Lelkem kedveljen.

CCII.

Határ vettetvén minden Ember Életének, melyet semmi emberi Erő meg-nem hozszabithat, sem pedig a természeti Életet fogynatni láttató, bú, bánat, nyavalya, meg-nem rövidithet. Az Én Életemnek-is utolsó határa nem rendeltetvén az MDCCL-dik Esztendőre, által-tétettem Jó Istenemtől az az MDCCLI-dik Esztendőre. Oh az Én Anyám Méhében való fogantatásomnak első pertzentésétől fogva velem irgalmason dajkálkodó Édes Mennyei Sz. Atyám, adjad ez Esztendőnek-is minden idejét, napjait, óráit, szempillantásit, melyekben Életemet rendelted, hogy egészszen néked szenteljem és lehessen az Én Életem néked szenteltetett Áldozat, hadd emésztessen-meg egészszen a Te hozzád való szeretetemben, kárnak és ganéjnak állitván mindeneket Te éretted.

Mint hogy Édes Idvezitőnk azt mondja: A ki Én hozzám jő végye-fel az ő Keresztét és úgy kövessen Engemet. Melly Keresztnek fel-vételét nem úgy parantsolja, hogy egy kevéssé végye-fel, és mikor meg-unnya tégye-le, hanem kövesse ő Felségét. nem-is lehet az, hogy szenvedjen a Fő 's annak Tagjai meg-ne érezzék; mert a kik dorgálás nélkül vagynak e Világban, azok nem Fiak, hanem Fatjak. Nékem felette nagy

örömemre szolgál az, hogy az Én Érettem nehéz Keresztet viselő Jésumat avagy tsak Atyai szeretetből reám adott kitsiny Keresztetskével követ-hetem. Mert ugyan-is mitsoda ebben az Életben va-ló szenvedés a jövő Ditsőséghez képest? És mi-tsodák a mellyek Én rajtam meg-eshetnek? tsak emberi kísértetek mellyek az Isten Kegyelme ál-táltal semmiknek ítéltetnek, sőt az élet rövidségéhez 's az örökké valósághoz mérettetvén egy szem-pil-lantásig tartók.

CCIII.

Nem-fs azért irom-le a mellyek Én rajtam ál-talmennek, mint-ha azok Énnékem felette nehéz dolgoknak tetszenének, ha szintén másoknak úgy látszanak-is; mert Én magamat az Isten akarátja alá botsátottam: úgy akarta az Isten 's úgy lötte-nek, 's ez után-is légyen az Istennek akarátja szerént. Mind azok a terhes dolgok, mellyeket Isten Én reám botsátott olyanok vóltanak mint va-lami szépen el-készítettett Grádotsok, mellyeken az Én Idvességemnek után az Mennyei Szent Atyám-hoz mehetnék. Ugy reménlem Én sőt bizonynyal el-is hiszem, hogy ez után-is a mig Életemet fogja ezen Mennyei Ur nékem minden dolgaimat, maga Ditsőségére 's nékem Idvességemre fordítja, mellyet-is tselekedjék szent Fia Vérének meg-betsülhetetlen Érdeméért. Irom sőt inkább azért, hogy sok sze-gény Lelkek, a kik a titkos Kisérteteknek mélylysé-

ges örvényében uszkálnak lássák-meg mely kedves, jó és gyönyörűséges végét adja az Isten az ő választott Hívei szenvedéseiknek még ebben az Életben, hát még jövődőben? Ennek felette hogy vegyék észre azt-is, hogy az Istennek nagy Ereje, mely nagy erőtelenségekben végződik-el és mutat-tatik-ki, Én mindenek előtt Példa lehetek, a ki magamban felette erőtelen vagyok, és leg-kisobb terhnek el-hordozására alkalmatlan: de abban a ki Engemet meg-erősíthet erős vagyok, és nem ez gyarló Test 's Vér tanátsával, hanem az Isteni Kegyelemmel mindeneket meg-győzhetek. Oh Én Uram ki erőt adsz Énnékem, szeretlek Tégedet; de Te erősíts ezen szeretetben Engemet.

CCIV.

Ezen Esztendőnek kezdetibe, légyen mind-örökké áldásban az Én Jó Istenemnek Szent Neve érette, az Én gyengeségemhez képest alkalmas erőben és egészségben léptem-bé, egyéb tsendességem-is reménségem kívül még-meg-lévén. De ellenben egy nehéz Kereszt, mellyet már három Esztendőktől fogva hordozok az Én erőtelen Vállaimon; mellyet örömet az ő Esztendőnek óságával óvá és el-felejtővé szívem örömével kívánok vala tenni: de más lévén ez iránt az Urnak akaratja, az Esztendő meg-ujjállásával, meg-ujjulván nevededett. Mi légyen pedig Lelkemnek ez a sérelme, nem hogy a jövődő-bélieknek kívánnám értékre adni a le-írással; de még tulajdon a magam szívem-

től-is ha lehetne el-titkolnám. Kérem-is az Én Istennemet alázatos szívvel, hogy légyen az ő szent Színe előtt-is fel-fedezve az ő szent Fia Érdem-éért, és ha ő Felségének ditsőséges 's nékem idvességes végye-el ezen Keresztet Én rólam. Addig pedig míg ezen dolognak jobbra fordítása ő Felségének tetszik, adjon Énnékem olyan indulatot, hogy Én mind ezekben-is a magam kötelességének jó Lélekkel tessek eleget, hogy mind ő Felsége 's mind az Én Lelkem-esméreti tégyen tanú-bizonyságot, hogy véghez vittem itt a mivel tartoztam.

CCV.

Ezen Esztendő folydogalásával tetszék az Istennek Engemet alázatos Szolgáló-Leányát abban meg-szomorítani, hogy kedves Testvér Atyjámfiának Gróf Bethlen Sámuel Uramnak második Feleségétől Bárá Josika Ágnes-től kisdeden el-maradt Anyja részéről egyetlen egy Fiát Bethlen Sámuel-t tartottam majd kilentz Esztendő-ig. Kit-is úgy szerettem és tartottam mint magam tulajdon Gyerme-két. A kit még kisdéd korában 1744-dik Esztendőben a Nagy Enyedi Kollégium-ha a tanulás kedvéért bé-adtam; a kinek-is ott tartatásában sem Költségemet, sem pedig semmit egyebet nem sajnállottam; hanem olly móddal kívántam tartatni, hogy nevedhessék az Istennek Ditsőségére, Hazájának szolgálatjára, Familiájának diszére. Adtam mindjárt ugyan mostani Professor Ajtai Mi-

hály Uram kezébe, ki-is mint Tudományt szerető, e mellett egyes Életet élő Ember, mind hozzám való nagy indulatjából, mind pedig a Gyermekekhez-is nagy szeretetéből, nem úgy bánt véle mint tsak Tanító hanem mint édes Atyja úgy szorgalmatoskodott körülötte. A Gyermekek Istentől szép Elmével meg-áldatván, a mellett ritka Példájú engedelmes szelidséggel; bátran irhatom hogy Egész Erdélyben lévő maga idejü és rendü Ifjak felett való Tudományban elő-is ment vala, úgy hogy Én-is magamat gyönyörködtethetném véle ily gondolatokkal, hogy ha az Istennek nem tetszet-is, hogy Én a magam igaz Hitemben Vallásomban neveltethessem; ihol ebben az Isten bővségesen ki-pótolta.

CCVI.

Midőn ezen Gyermekekről gondolkodnám róla való elmélkedéseim rész szerint Szivemet örvendeztették, rész szerint szomorították. Látván a mostani Világ ábrázatját, hogy még az édes Atyák-is bizonytalanok kedvesen fel-nevelt Gyermekeiknek Hitek és Vallások iránt, 's úgy látszik hogy Hazánkban közönséges dolog, hogy a Vallás nevezetit minden Kegyesség nélkül és leg-alább a Kegyességnek mutatása nélkül viseljék, holott a Fa a gyümölcstől esmértetik-meg mitsoda légyen. Ezen dolgot még a távól valókbán-is keserves Szívvel szemléltem e miat gyakorta fel-fohászkodtam iránta az Istenhez, hogy ő Felsége végye magához tisztán, és ne en-

gedje a Világtól meg-fertéztetni, mint-hogy a Jó Isten el-is vévé Mártziusnak VII-dik Napiján Enyeden a Kollegyiomban. Midőn betegségének hirtől vólua ide Hévízi Házamhoz, mind az helynek meszsze, mind az akkori állapotom nem engedte hogy Enyedre mehessek; de ha szintén el-mehettem vólua-is, ugyan tsak Életben nem találtam vólua. Az hír halláson mindjárt az üt-között Elmémbe kívánságom-is az lévén, hogy a Világ meg-ne fertéztessen, hogy már ez meg-lészen, hogy az Isten magához yészi, készítsen azért reája, hogy nézhessem ebben-is az Isten akarátját: mint-hogy az Én Jó Istenem nálam lévő kegyelme által kívántam-is túrni, úgy mint az Én Mennyei Szent Atyámnak Szent tetszésének véghez menetelit. De eilenben Ember lévén még pedig sok és nagy erőtelenségekkel küszködő Ember, meg-háborodás nélkül nem vólтам mint-egy véletlenül hirtelen esvén az ő Halála.

CCVII.

Kedves mulatsággal tréfálódtam véle, hogy ő fog felettem mikor meg-halok Orálni, mint-hogy reá-is szorítatván tavaly Septemberben Fagarasban Orált, mint-ha Én előtte halva feküdtem vólua, Orált pedig sokak előtt nagy ditsérettel, Matériát maga keresett vólт a Fő-Jóról, miben áljon Embernek Fő-Jóva? Mint-hogy az-is vólт a szándékom, hogy Testámentomban-is meg-hadjam, hogy Orátzio

Én felettem ne tétessék; de ugyan-ísak véle irassanak egy Oráziót és Nyomtatassák-ki emlékezetnek okáért. De ez iránt-is nem ez, hanem más volt az Én Istenem akaratja, és a tetszett ő Felségének, hogy Fő-Jónak elvételére hamarab által mennyen mint sem Én, és ő felette eléb Prédikáljanak mint sem Én felettem. Volt az felette elmondattott Prédikázióinak Matériája, I. Sám. II. 26. A Gyermek Sámuel pedig nevedten nevedik vala, és kedves vala az Ur előtt, mind pedig az Emberek előtt. — Mely-is bizony igen reája illet; mert még az idegen Vallásuak előtt-is, valakik látták nagy kedvességben volt, annál-is inkább Édes Atyja előtt, Én előttem, és Vérei előtt volt nagy kedvessége; de főképen a Mennyei Király előtt, ki tovább nem engedi itt való Vitézkedését, hanem a Földi Kollégiumból által tévé a Mennyei Akadémiára Életének XV-dik Esztendejében. Már Én-is azt mondom: Örvendj boldog Lélek a te Mennyei Királyod előtt, örökkön örökké: nyugodjál kedves Sámuelemnek porrá váló Teste, mind addig míg az Én Porom-is hozzád érkezik, és együtt fel-vétetik rothadatlan "Testünk a romlandóságból, és együtt lehetünk a véghetetlen Ditsőségben.

CCVIII.

Mint-hogy mind közönségesen mind személy szerint a mi utánunk irgalmason várakozó Szent

Isten semmi jobbúlást nem lát, az időnek járását is a mi meg-ítéltetésünkre fordította; mert a mi Nyári Napjainkat hideg Őszi, vagy majd Téli Napokká tette. Eleinte Tavasszal Határainkon reménység felett való Áldásait mutatta, úgy hogy gyönyörködve nézhetjük vala Vetéseinknek idejek felett való Jóságokat, Szőlő-Hegyeink-is fénlének vala a terméstől, Kaszáló-Réteink a siros Fűvektől. Mind ezekben meg-mutatá az Ur Isten ő mely nagy Hatalmú légyen hogy meg-tud áldani feljeb hogy sem kérhetnök; de viszont az áldást átokra fordíthatja, Most-is a mi bűneink az ő meg-áldó Kezeit, ostromozó s veszszöző Kezekké fordíták. Parantsola ő Felsége az Idők járásának, 's a meg-változék, Juniusban szörnyü kemény hidegek lének, sok helyeken az Erdőkön nagy Havak esének, másut az Országban szörnyü Jég-Esök hullának. A Felhőből az áldás ítéletre változék, mert meg-nyitván Isten az Egek tsatornáit, olly nagy Árvizek lének a mellyek mindeneket el-rontának a tér-helyeken, épen reménségünk tsak ebben vólt, hogy láttik azt, hogy az Isten a maga Szövetségében Özön-vizzel többé a Világot el-nem vesztí.

CCIX.

Magam személlyes dolgaimra menvén, mint-hogy annak le-írása illet Engemet, azt kell itt Énnékem-is mondanom. Igaz vagy Uram Te, és igazak a Te Ítéletid mindenekben, és Én körülöttem-

is. Majusnak XVI-dik Napján Fagarasban Jég-Eső lévén ott való Gabona vetéseimet kevésen kívül el-rontotta, hasonlóképen Oláh-Ujfaluban ugyan akkor. Juniusnak hatodik Napján Hévi-zen olly szörnyű Árviz kezdődék, mellyhez hasonlóra ez az Emberi nyom nem emlékezik, a mely ki-nem irható károkat tött. A szegény Emberek buza-Határoknak egy részét úgy el-rontotta, hogy a haszon vehetésre reménség ez után sintsen. Nékem minden kaszáló Réteimet, mellyek egy néhány száz szekérre valók vóltanak, olyanná tette az Olt áradása, hogy egy kasza vágást-is nem lehetett benne tenni: tsak annyi sem maradt a hól Nyárban a Lovaimat tarthassam. E mellett minden Török-Buza vetésemet 's a mellyek közeleb Ház tartására való, a minémű a Káposzta, Fuszulyka 's egyebek, az Olt semmivé tett; úgy a szegénységét-is: A Papiros Malmomban-is tsinált nagy romlást, mellyet sok munkával lehet vissza állítani. Fagarasban a mi a Jégtől meg-maradott vólt és Ujfaluba, a Viz el-borította mind Gabonáimat mind pedig Kaszáló-Réteimet.

CCX.

Mind ezek felett tetszet az Én Mennyei Szent Atyámnak Tüzbéli kárral-is Engemet meg-próbálni: mint-hogy mind ennyi nehéz változás alá rekesztetett Életemnek el-folyása alatt-is Tüzbéli nevezetes kárt soha nem vallottam. Juniusnak XVIII-dik Napján első álomkor esett gyuladás Házamnál ilyen 175

formán: A Gyümölcstsős-Kertben levén egy Veteménynek tsináltatott, földbe bé-ásatott Pintze, mely borona fával ki-vólt rakva, melyben roszzsul álván a Vetemény, fel-hagytam vólt. Ez előtt sok Eszten-dökkal Meszet kezdettem benne tartani, a mellyet meg-nem akartam óltatni, hogy a meszsze való vitetésre alkalmasabb légyen, ujjabb 's meg ujjabb Meszet tettek belé. Vigyáztattam-is reá 'suppal lévén meg-fedve, hogy Eső-Viz belé ne mennyen, és fel-ne gyuljon: most a gyulás előtt két három Héttel tettenek vólt ujjaban Meszet belé, nékem nem jutott eszembe a vigyáztatás, 's el-hiszem Gondviselőmnek és több Tselédeimnek-is, a kiknek kellett vólna vigyázni, tsak annyi gondjok vólt reá. A Mész-Veremnek azért fedele étszaka tizenkettődfél órakor meg-gyult; a mellett lévén nagy és hoszzú épülett két kontignátziós, mellynek alsó része Élés-Ház, Hinto-Szin, felső része vólt Szalonnás-Ház, és Gabonás-Ház, ebbe kapott a Tüz; mellyet mindnyájan aluván senki észre nem vett. — Egyik Legény Isten igazgatásából a Tornátzon hálván, a Kopók az Udvarról fel-futottak reá, és orditottak 's fel-kapálták, a ki fel-kelvén hogy a Kutyákat el-üze, úgy látja-meg a nagy Tüzet, a ki fel-költvén a Tisztartót és a több Tselédeket hirtelen úgy kaptak-ki a Szalonnás-Házból tizenkét Szalonnát az Én szerentsémre, mert másnap a sem lett vólna, a mivel egy táj Éiket főzzenek, onnét tellyességgel egyebet ki-nem hozhattak. Alól az Élés-Házból egy néhány Désa Turót

kaptak-ki, a Szekér-Szinből a Híntómat 's Szekerei-
met egyebet semmit ki-nem hozhattanak.

Menyi és miféle kárain lettenek ha akarnám
sem irhatnám-ki, mint-hogy az Istennek Áldása
Én rajtam és az Én Házamon bőv mérték-
ben volt, a nagy Épületeknek minden szegele-
tek tele voltanak. A Gabonás-Házban minden féle
Gabona volt nagy rakásokban, a mellyeknek a kö-
zepében maradt valami, de kevés hasznokat lehet
venni a Tüz és Füst úgy által járta. A más két
Házakban, volt Szalonna, Háj, Fagyú, aszszú Szilva,
's egyéb-féle aszszú Gyümölts felesen Szuszékokban,
's egyéb a mi a Ház tartására való: a Papiros-Ma-
lomhoz meg-kivántató sok Berbéts láb, Enyvnek,
melynek Köblit veszik 48. Pénzen; Rongy Papiros-
nak való sok, mellynek Mázsáját szedtettem-bé 144.

Pénzen. Gyűjtettem volt sokat, kívánván a maga
idejében gondot viselni, hogy osztán fogyatkozás
benne ne lenne. Ide tartozó, égett-el annyi hogy
Esztendeig való hasznából nem gondolom hogy a
Papiros-Malomnak meg-fordúljon. Sárkányból vet Len
sok. Kender, minden féle Bőrök, a mi egy Háznál
szükséges.

Sórostélyi Juhaimnak Gyapjokkal kevés idővel
az előtt érkeztenek vala Haza, mellyből kevesett
hagytak Fagarasi Házamnál, a többbit ide hozták, 's
mind egy szálíg el-égett, ezen kívül Pénzen vett
Gyapjú-is lévén. Szüretre szoktam készíttetni Pokró-
tzokat, Tsergéket, Ködmönöket, Mellyre-valókat,

mostan majd minden mászori Szüretem felett való készületem felett készítettem volt, úgy hogy az eféle egy nagy fekvő Ládával éget-el. Nem tudom minden mi és menyi veszet-el a Tűz által, tudni sem kívánom. Mert mind ezek olyanak voltak, hogy ha Engemet el-nem hagytanak volna-is, Én őket hamar el-hagyhattam volna. Mulandók 's hamar elveszhetők voltak, 's már oda-is vagynak.

CCXI.

Mitsoda móddal mentenek ezek véghez és melly irgalmason bánt Én velem itt-is az Én Mennyei Szent Atyám, illő hogy azt emlékezetben hagyjam; mellyért áldassék az Ő Szent Neve mind örökké. Mint-hogy az Én Háló-Házam oly formán vagyon hogy az Udvarról tellyességgel semmi zaj vagy kiáltás bé-nem hallik; a külső Tselédeim mikor észre vették ki mentenek Tűz óltani, Én abban nem tudtam akkor semmit, mert némellyik hozzám való indulatjából remélvén hogy ha meg-ólthatják fel-nem költenek, némellyiknek el-hiszem eszébe sem jutottam, 's ebben belső Tselédim-is semmit nem tudtának. Hanem a Mosó-Aszszonyom a Kotsisom Felesége lévén Férjével volt az Istállóban, az fel-futott a Leányok Háza felől, zörgetett, de későre vették észre; mivel abban az Házban akkor senki nem hált. Mikor észre vették és az Ajtót ki-nyitották, nagy sírással bé-jött az Én Házamba. Kérdém fel-serkenvén mi dolog? Azt feleli: Jaj keljen-fel Nagyságod; mert

a Gabonás egészen Tűzbe vagyon. Ezen szavára mindjárt az ütközék elmémbe. Én Istenem le-fektemkor-is azt mondtam az Uri Imádságban. Légyen-meg a Te akaratod; azért most-is adj Erőt Én Istenem nékem a Te Sz. akaratodnak végben vitelére, hadd viselhessem olyan Szívvel, melly Te néked tessen, és tégy az Én Lelkemben a Te Szent Lelked által bizonyosságot arról, hogy Engemet nem úgy ítélsz mint hitetlent, hanem mint választott Szolgálódat.

Ezen gondolatim után kérem a Szoknyámat, 's magamra vévém Mentémet-is a nyakamba, kértem a Mosó-Aszszonyt, hát a Gabonáson kívül másut van-e Tűz? Mondá hogy még eddig nintsen. Elő-vén azért a Kóltsokat, az Almáriomat ki-nyitám és onnan kevés Leveleimet kezembe fogám: egynek a Kalamáris Ládámat adtam kezébe, kettővel egy Ládámat vitetém-le, a melyben-is kevés Ezüst-marhámat szoktam rendszerint tartani; de az-is majd üres volt, kün lévén imitt-amott, a mi kevés Ezüst marhám vagyon. És ezekkel Istennek ajánlván magamat, le-mentem az Udvarra. Az Bod Péter Uram mostani Magyar-Igeni Papnak kitsiny Árvátskáját Házamban Dajkájával úgy hagytam, hogy ha Én izenem fussanak-ki a Gyermekkel a Mezőre. Mí-dőn Én az Udvarra le-mentem; már azon nagy Épületnek a Sendelye el-éget volt, a Szalonnás-Ház pedig oly Tűzben volt, hogy tsak közelíteni-is nem lehetett, le-menetelem után tsak hamar a Tisztartó

Háza-is lángot vete; a szél-is arra kezde keményen fujni; mellyel reménségem el-véteték mind Épületeim 's mind egyéb Portékáim meg-maradhatások iránt. Holmi egyetmásomat jó szivel le-hordoztattam volna Házamból, de nem volt kivel; mert belső Tselédeim kevés számból lévén, azok olyan bámúlással vóltanak nyavalyások, hogy semmihez sem tudtak nyulni: a Férjfi Tselédeket a Tűz óltástól nem mértem el-hivni; mert azok vittek véghez mindent. A Falusiak úgy el-aluttak vólt, hogy ámbár az Harangokat eleget verték félre, senki fel-nem serkent reá, hanem házanként költöttek-fel egy nehányat, azok is ijedtekben kezekben semmit sem hoztak, mezitláb kinek létz-szeg, 's kinek sendely-szeg ment lábokba 's nem-is tudtak segilteni a mint kellett vólna.

Én már egészszen el-szántam vala magamban, hogy mindenem porrá lészen és úgy képzelődöm vala, mint tsak a kis Árvátskával a pusztá Mezőn vólnék; úgy pedig mint a kinek semmi nintsen a mibe fel-öltözzék, és a mit meg-egyék, és a hová le-hajthassa a fejét, úgy-is lészek vala Én ha az Ur rajtam nem könyörül vala: hogy a szelet megfordítsa. Utoljára mondám egyiknek bár tsak az Ágyi szerszámimat hozzák-le, ha ugyan tsak az Istennek úgy tetszik, hogy Én semmi nélkül maradjak, avagy tsak a légyen a mire el-bágyadott Teteimeimet le-botsássam: mellyet le-hozván kérdék hová tegyék? a Pintzébe mondám, de mondják a tele viz-

zel, melly nem jutott eszembe, azért le tétetém az Udvarra, hogy ha látom a dolgot mennyek-ki a Mezőre; minden tűzhöz való készülétem állot az Ágyi portékám, leg-rosszszabó Szoknyám, Mentémből a Kalamáris-Ládámból, és az Ezüst-marhás Ládámból, de ez-is nagyobbára üressen. Most pedig innen egy felé sem lehetett volna menni a szörnyű Ár-vizektől. Mikor Én ezen gyötrelmek között vólnék, az Isten meg-fordítván a szelet a Tisztartó Házát kétszeri Láng vetése után meg-ólták. Abban vigasztalást vevék magamnak; de azonban tekintvén a Gabonásra, látom hogy a mely magos Filegoria annak Tornátza előtt-volt, a Szaru-fái dőlőleg vagynak a Lakatos Háza, a hová már a szél-is kezdett volt fujni; sendelje annak annyira meg-is melegedett volt, hogy jóllehet szüntelen öntözték, még-is szinte Lángot vetett, a honnan esmét egész Épületimre a Tűz el-hatott volna. De az Isteni igazgatás a Filegoriának Szaru-fáit a Gabonásba bé-veté, 's az után a Tornátznak alsó részét annyira meg-vették 's a Gráditsát, hogy rajta fel mehettek és a Tűz-oltásra job módjok lehetett. Hajnal felé a Szalonnás Gerendái egészszen le-szakadván a Tűznek keménysége az Élés-Házban bé-esvén, nem volt olyan félelmes, mert az Épület magas lévén a Láng ki-nem jöhetett, hanem tsak az Ajtókon és Ablakokon kellett vigyázni. Én-is a bűdös füstől által veretetvén fel-jöttem Házamba, és el-bágyadott Testemet nyugodalomra eresztettem.

CCXII.

Mind ezeknek meg-írások után, hogy a magam Lelkem esméretétől ne vádoltassam, hogy a rajtam meg-fordúlt nehéz dolgokat le-írom, és azok között hozzám meg-mutatott nagy Hatalmát, és Irgalmasságát, mellyet velem közlött az Én Jó Istenem el-halgassam? azt nem tselekszem, sőt mindeneknek hirdetni kívánom. Mikor Én fel-serkentem, az Én Jó Istenem olyan nagy Kegyelmét mutatá-meg hozzám, hogy ijedésem nem vólt olyan nagy mint álmából fel-serkenő Embernek szokott lenni, kívált olyan nagy romlást halván melly miat könnyen találhatott volna Engem nagy Nyavalja: mint-hogy az élő Példa előttem vagyon; mert a Faluban egy Jobbágy-Aszszonyom mihelyt meg-látta a szörnyű Tüzet, ki-törte mindjárt a Nyavalja; mely rajtam inkább meg-eshetett volna ha Isten nem könyörült volna. Mikor láttam volna ezen nagy romlás által való fogyásokat Javaimnak, óh melly édesdeden vigasztalta az Én Jó Istenem Szivemet, el-gondolván, hogy ha ez itt el-vész, más helyeken azt ő Felsége könnyen ki-pótólhatja; de ha szintén ki-nem pótolja-is, sőt a lenne az ő Felsége akaratja Én irántam, hogy nagy szükségre és nagy szegénységre juszak: vissza nézek az Én el-tölt sok Esztendeimre, mellyekben az Én Jó Istenem Engemet minden szükségnek látása nélkül táplált és tartott: már az Én Életemben igen kevés vagyon hátra, hát azokért a kevés Napokért el-felejtsem-é Én az Én Istenem

Jó-vóltát? Nem tselekszem. Tudom Én azt, hogy az Én Jó Istenem ezt-is Idvességemre fordítja nékem. Elmémre jöven az-is, hogy ha Isten maga azt mondaná; te magad gyujtsd-fel és égesd-el mindenedet, és kedvesebb lészesz Én előttem. Az Isteni Kegyelemnek nálam létele által, az Én Szivem mindjárt arra hajlani kész volna, hogy mindenétől meg-váljon csak érezze az Isten Lelke vigasztalását. Mint-hogy mi tsendességet adna Énnékem e Világnak minden Kintse-is, ha az Isten Szerelmének és Lelkének Vigasztalását az Én Szivemben nem érzéném. Bizony bizony drágáb Kintsem Énnékem csak egy szem-pillantásig az Isten Kegyelemének Szivemben érzése minden e Világi Jónál. Ellenben mitsoda gonosz lehessen ezen a Világon Én körülöttem, mellyet-is az Isteni Kegyelem nékem meg-ne édesítsen. Nintsen olyan semmi.

Mikor láttam a Tűznek irtózatot vóltát, mint-hogy a sok 'siros Matériáknak olyan kemény Tüze vólt, hogy félttem hogy a Kő-falat-is el-rontja, mint-hogy meg-is hasadoztatta a Kő-falt erősen; gondolkozom vala az utolsó Ítélet Napján való Tűznek rettenetes vóltáról és az Hitetleneknek félelmekről. Szivemben ötlődék, Én Jó Istenem Te váltottál-meg Engemet a Te Sz. Fiaddal az öröké való Kárhozattól, és azért a drága Érdemért, nem rettegetek Én attól a szörnyű Tüztől, és nem kiáltom azt, hogy Hegyek szakadjatok reám, Halmok borítsatok-el engemet, noha Én arra szinte

olyan érdeemes voltam, mint a kik a veszedelem sárjában igaz Itéletszerént hagyatattak. Már ha attól a Tüztől nem retteghetek, mely-is Lelkembe hatott volna és Lelkemet örökké meg-emésztés nélkül emésztette volna, kevés külső Javaimnak Tüzzel való meg-emésztetésében, nézem Isten akaratjának véghez menetelét illendő örömmel; mint-hogy áldom-is az Én Jó Istenemnek Szent Nevét érette. Sem akkor midőn a Tüzet láttam, sem az után mikor a Tűz által meg-emésztetett kevés Javatskáimnak szükségöt tapasztaltam és tapasztalom, nehezen nem esett, sőt örömmel és az Én Jó Istenemben való bizodalommal voltam és vagyok. De mégis gyenge Egységemnek bomlását és Testemnek erejével együtt erőssen fogyását érzem, áldom az Én Mennyei Szent Atyámat mind örökké, ki külső Világi Javaimnak fogyatásával, lelki Javaimat úgy mint: Istenben való bizodalمامat nevelte, Testi erőmnek fogyatásával Hitemet erősítette.

Édes Jésus Tiéd vagyok, Néked élek, Néked halok. Légy Jésusom Életemben, Légy Jésusom Halálomban, Légy Jésusom Fel-támadásomban, Légy Jésusom az örök Életben, mind Örökkön örökké Szent Atyád előtt való örvendezésemben.

Az ISTENről való Vallás-tétel és Há-lá-adás az ő Itéleti között-is.

El-jöttem Uram Te elődbe Ditséretnek Áldozatját hozván az Én Szivemben. Az Én kezeimet fel-emelvén szájamat meg-nyitom az Urnak az Én

erős Istenemnek hálá-adással való Ditséretére. De óh miképen kezdjem-el, mit szóljak, mert nagy az Ur a mi Urunk. és valjon az Ádámtól származott és az ő Esetivel magát minden Jónak tselekedésére való tehetségétől meg-fosztatott Ember, tehet-é elegendendő Tisztességet, adhat-é illendő Ditsóséget e nagy Méltóságnak? Senki nem, mert mindnyájan igen bűnösök vagyunk. A Te tsalhatatlan Szent Beszédedben ki-jelentetted Te magadat, melly Irgalmas és Kegyelmes légy, hogy a nyomorúlt bűnös az ő méltatlanságának meg-gondolásával el-ne tsügedjen, hanem fel-emelkedvén Tőled segítséget kérjen, és Te meg-segilted őtet; mert Te vagy Ereje az erőtelennek, fel-emelője az el-esetnek.

Ámbár Én-is azon nagy Jónak végben vitelére épen erőtelennek esmérjem magamat: mindazonáltal fel-emelem szemeimet nem a Hegyekre, hanem a Hegyeknek Teremtőjökre; mert onnét vőlt Nékem mind eddig segítségem, mostan-is ő az Én reménységem és bizodalمام. Kérlek-is alázatos szívvvel Égnek, Földnek, hatalmas Teremtő és Gondviselő Istenem, küldjed Én hozzám a Te Sz. Fiadnak Érdemével ki-nyert Szent Lelkedet, ki-is igazgassa Szájamat a Te előtted való szóllásra, gerjeszsze Szívemet a Te szerelmedre és töltse-bé Lelkemet a Te benned helyheztetett örömmel, és így bizonnyal tudom, hogy kedves és Te tőled kedveltetett lészen az Én Hálá-adásomnak Áldozatja.

Nagy Hatalmú, Rettenetes, de egyszersmind igaz Ítéletű Szent Isten! ki-is mikor a Te Ítéletedet ki-bocsátod, a Hegyek heljéből meg-mozdulnak, és a Halmok reszketnek előtted. Az bátorságban élő Fene-vad Embereknek szívek el-olvad, és hanem a Te hozzád való szeretetbéli engedelmességből is, de a Te Ítéleteidnek szemlélésének félelmétől az Ákhákkal magokat meg-alázzák. Ugyanis hogy-hogy ne rettenne-meg a porból formált Ember a Te rettenetes Ítéleted és Hatalmadtól? Mert ha parantsolsz az Égnek Földnek, Te tőled rendeltetett Idők járásinak, azok nagy serénységgel véghez viszik a Te Ítéletidnek sullyosságát, Felhőket támasztasz, Esőket botsátasz; de nem áldásra, hanem Áldásaidnak az Emberek Háládatlanságokért el-vesztésekre. El-borítod az ő Határaikat Vizzel, és ugyan el-sepred, hogy a mely Hellyeket az előtt kevés idővel nagy gyönyörűséggel néznek vala az Emberek, és azt ítéli vala, hogy az ő Tsürök Gabonának sokságával, Pintzéjek Mustnak bővségével bővölködnék, nagy hirtelenséggel ezek változván, keserves szívvél kelletik nézni, ezeknek semmivé lételeket, úgy annyira hogy egészszen szívek el-olvadva Te előtted reszketnek.

A Te Ítéleted pedig gyakorta egy aránt mégyen által, mind a Te benned hívő Választottidon, mind a Tégeg nem esmérő Hitetleneken, sőt gyakorta azokon ditsőited-meg magadat, a kik hozzád közelebb járulnak, mely miat-is gyakorta a szent Dáviddal tsak nem meg-sikamlik az ő lábok és meg

botlanak, 's szivekben ugyan tusakodnak miképen légyen ez? De midőn jól meg-visgálják a dolgokat, meg-látják melly nagy külömbség légyen a Hivek és a Hitetlenek között annak végén, 's fel-kiáltnak a Dáviddal a keserőségek között-is, ezt mondván: De Én Tenálad maradok, noha sok nyavalyákat látok; igazgass vezérelj Engem, osztán végy-fel Ditsőségre. Oh Édes Atyám a nehéz Itéletek között ha Te a Te választott Hiveidnek szemeiket fel-nem nyitnád, hogy azokat láthassák, az ő Hitek egészen el-fogyatkoznék, Reménségek meg-szünnék.

Én velem-is szegény, nyomorúlt, de Te bened igaz Hittel bizakodó alázatos Szólgáló Leányoddal Itéleteidnek nagyságát bőv mértékben szemlél-tetéd. A Vizek áradásinak parantsolál, és sok szép Áldásodat az által tölem el-vévéd. Tüzet támasztál és az által Te tőled Én reám bizatott Magamnak és Tselédeimnek táplálására öszve-szeresztetett Javimat meg-emésztéd. Igaz vagy Uram, és igazak a Te Itéleteid. Mindazonáltal nem azért nyitotta-meg a Te Szólgáló-Leányod az ő száját, hogy panaszkodjék, hanem azért, hogy fogadása szerint hálá-adó Áldozatott tégyen. Az Én Szivemnek leg-belsőbb rejtekét-is a Te hálá-adással való Áldásodra ki-nyujtom. Áldlak, ditsérlek és tisztellek minden Erőmből, és tehetségemből Én Édes Istenem, Én jól-tévőm, Én meg-szabadítóm, ki még a nagy Itéletek között-is Én velem irgalmason kegyelmesen bántál, nem engedted Itéleteid között hogy álmam-

ból olyan nagy félelemmel serkennyek-fel, melly
 miat gyengélkedő Egységemben nagy romlás lé-
 gyen, hogy a miat mind Szent Neved ditséretére
 alkalmatlan lennék, 's mind pedig Világi Életemnek
 folytatására. Nem eresztettél valami példás Nyava-
 lyát Én reám, a mely Engemeé méltán találhatott
 volna. Én Édes Jó Istenem melly kedves Én előttem
 nem sokára porrá való Testemhez és hamar el mu-
 ló Életemhez nyújtot Jó-voltod, hát meg-gondolván
 mennyivel nemeseb a Lélek a Testnél, annyival
 még feljeb emelkedik az Én szívem Te hozzád, az
 Én szegény Lelkemhez mutatott Kegyelmedért. Oh
 vajha szót találhatnék többet a Te ditséretedre, oh
 vajha az lehetne, hogy Én apró Porrá tehetném
 minden tetemeimet, és az Én porotskáim mind kü-
 lömb, külömb, Ditsérettel magasztalhatnák Szent Ne-
 vedet. Bizony tiszta szívvel meg-tselekedném, Te
 tudod édes Istenem, de tudom hogy azzal-is ele-
 gedendőképen sok Jó-voltodat meg-nem hálálhatnám.

Azt kértem vala Én Te tőled, Én Jó Iste-
 nem, hogy adj Énnékem békeséges tűrő Szivet
 Lelket az Itélet között-is, hogy mások-is lássák hogy
 noha bűneimért érdemlettem a Te Itéleteidet; mind-
 azonáltal Én úgy türhessem azokat mint Te tőled
 az örök Életre el-választatott Szolgáló-Leányod Melly
 kérésem előtt nem dúgtad bé Füleidet, sőt feljeb,
 mint Én kívánni és kérni tudtam volna, meg-hall-
 gattál, nem tsak békeséges tűrő Szivet adtál hanem
 a Te Itéleteidnek szemlélése alatt nagy bátor Sziv-

vel való örvendezést-is engedté. Mindentől való meg-fosztatást, és ez Világon mindeneket kárnak, ganéjnak álitván, tsak a Te édes Atyai vigasztalásodat érezhessem. Érezteted-is Én velem, óh Én Mennyei Szent Atyám, Én édes Jó Istenem; mellyet-is bizony drágáb Kintsnek tartok, ez Világi minden Méltóság, Gazdagság 's akármilyen ki gondolható Jónál.

Én Mennyei Szent Atyám és Én édes Istenem, neveljed ez után-is az Én szivemben ezen Kegyelmednek érzését. Oh ne idegenítsenek-el Én tőlem az Én sok gyarlóságim: ha szintén gyakorta Atyai dorgálásodat botsátod-is Én réám. Ámbár üss, verj tsak Kegyelmedből ki-ne vess, nints inség, nintsen kcserőség, nintsen szükség, melly-is a Te Kegyelmednek általa Énnékem meg-ne édesedjék. Bár végy-el mindent Én tőlem, tsak magadat adjad édes Istenem Énnékem, mert ha Te enyim léssesz, mindenem bővön léssen Nékem. Azért tsak Te általad kívánok Én igazgattatni, míg Te-hozzád felvezéreltetem az Énnékem ingyen Kegyelemből az Én Meg-váltóm által szereztetett Örökségbe; mellyben-is osztán semmi változás, bú, bánat, nyavalya, nyomorúság nem ér, hanem öröm, vigaság, és tökéletes gzőnyörködés az Én Istenemnek színe előtt, a sz. Angyaloknak és minden idvezült Szenteknek Társaságokban, melly bódlog órát hozz-el Énnékem édes Jó Istenem hamar, Ámen.

Irtam HÉVIZEN Junius-nak XX-dik
Napján, DCCLI-dik Esztendőben.

CCXIII.

Ezeknek meg-írások után-is minden felől sok
kedvetlen dolgokat halván, mellyekhez járulván új-
jabb károm-is, bágyasztották az Én Szívemet; mi-
vel a sérelmes szívnek nagy könnyebségét szokott
szerezni, ha vagyon kinek ki-panaszolhassa, 's mint-
egy ugyan ki-buzogván magából ki-önthesse az ő
gyötrelmét. Mellyel ez előtt Én-is vigasztalom vala
magamat. De a kik vóltanak olyan Embereim azok
Én tőlem igen el-vétetődtek; a kiket Isten ha-
gyot-is most az Időnek nehéz vólta, magok Házok-
nak terhe és a Hellynek-is távol léte miat könnyeb-
séget nem tehetnek. Tudom azt-is mitsodás szokott
az Emberek ítélettételek lenni azok iránt a kiken
látják bokrossával az Isten Itéleteit. Tudom hogy
Én irántam-is sok féle Itéletett fognak tenni, a
szerint a kinek mint lészen indúlatja, de Én azt
meg-is érdelem, hogy ítéljenek Én irántam, mert
el-hiszem 's tudom-is bizonyosan, hogy Én-is sok-
szor ítéltem méltatlanúl az Én Felebarátomról;
mellyet-is idővel jobban meg-értvén a dolgot meg-
bántam 's most-is bánok. Én még most-is csak erő-
telenségek alá vettetett Ember vagyok, a ki sokat
hibázom tselekedeteimben, nem tehetem, nem-is ki-
vánom hogy mások Én irántam való ítélet-tételeket
meg-fogjam. De az ítéletett job vólna Én reám

bizni: mert Engemet senki jobban és közelebből nem esmér mint magam, és minek előtte az Én Istenemtől való meg-ostoroztatásom más Emberek füleibe hatna, és ítélet tételekre botsáttatnék; meg-itélem Én már akkor magamat Isten előtt az Én Lelkem-esméretiben. Mert Én azt Lelkem nagy fájdalmával meg-vallom, hogy két Észrendőznek elfolyása alatt, adván az Én Jó Istenem Énnékem reménségem felett való pihenést sok dolgokban. Az Én romlott Testemhez képest ha néha sullyos fájdalmim voltanak-is; de ugyan tsak szüneti-is elég volt. A kiktől az előtt sok háborittatásokat szenvedtem, azokat-is ő Felsege irgalmason el-fordítván, némellyeket reménségem felett hozzám engesztelt és Jó-akarómmá tette. Némellyek a Hellynek megszese léte miat nem háborgathattanak. A mellyek fen maradtak volt körülöttem, azokat Isteni Kegyelem által annyira meg-győztem, hogy igen nagy Sérelmet Énnékem nem szerezhettenek.

CCXIV.

Ezekkel az Én tsendes Napjaimmal, viszá éltem jól esmérem Én azt; töb Világi szorgalmatosságra eresztettem Elmémet, még talám töb Világi Társaságba-is elegyedtem, mint-sem kellett volna, noha azt ő Felsege tudja, hogy keresve nem kerestem az Emberekkel való haszontalan idő töltést, s rossz Társaságban-is Szent Neve áldassék érlette, nem elegyedtem, de ugyan tsak olyan volt, hogy jobbat

mulattam-el véle 's azért-is lett rosszsa a Társaság
Énnékem Gyakorta meg-esmervén magam hibáit,
hogy mennyi Jót mulatok-el, gondolkodtam róla e
szerént, hogy Engemet az Isten Gyermekségemtől
fogva tsak ennyi pihenéssel sem áldott vólt meg:
mert igen sok drága és kinem irható Javaival vett,
vólt Engemet körülül ő Felsége: de ellenben min-
denkor ahoz hasonló nagy Keresztet-is adott vólt
melléje. Mostan érezvén magam hibáit, gondoltam
nem lehet ez, hogy tsak hamar Én rajtam az Én
Mennyei Szent Atyámtól valami Atyai dorgálás ne
származzék, mert szorossan vigyázott Én reám az
Én Anyámnak méhétől fogva, tudom ez után-is
azon vigyázását félben nem hadja; és sokszor fo-
hászokodtam-fel hogy akár mely sujtolást vigyen vég-
hez ő Felsége Én körülöttem, tsak épen azt érez-
tesse-meg Én velem, hogy közeleb viszen magához.
Vigye véghez az Ur Isten ez után-is akár Élet,
akár Halál által a maga szent Munkáját Én bennem,
nyomorult Bünösben.

CCXV.

Nem álhatom hogy fel-ne jegyezzem; Én ezt
tartom az Isteni előre való gondviselésnek, ha a
tudatlan Ember az afélét eszébe tudná venni. Fa-
garasban lévén Juniushnak VI-dík Napján estve,
mint-hogy hives idő vólt, a Tűzhelyen a fekvéshez
készülvén le-vetkeztem, és mikor már menni kez-
dettem az Ágyamba, hirtelen meg-világosodván az
Ablak, mondják hogy égés vagyon, oda tekintvén

nékem úgy tetszett hogy az Én Udvaromban vagyon az égés, sokkal inkább meg-ijedtem mint most midőn álmomból serkentettek-fel, noha akkor ébren voltam. Gyult volt meg a Kertem végiben a Fiskális Malomnál lévő Ház; de mindjárt meg-öltatott és abból semmi ollyas károm nem következett. Az után egy néhány versen jutott eszembe, hogy tsináltassak egy néhány Vas-Horgokat, melyekkel az égési alkalmatosságban az Épületett húzhassák-le. Igazsággal irom egy néhányszor annyira Elmémen volt hogy szájamat-is fel-akartam tátani, hogy parantsoljak iránta; de nem tudom hogy tsak el-mulattam. Ha lett volna az égés alkalmatossággal mivel a magas Épületen segítsenek, úgy reménlem annyi károm nem lett volna; de mint-hogy így tetszet az Istennek az Eszközöknek-is el-kellett mulni.

CCXVI.

Sok viszontagságokkal folyó Életemnek ezen nevezetes állapotjában-is kívántam fel-jedzeni és a rajtam sűrűen meg-lelt dologgal jövendőben másnak Példát adni. A mint eddig el-folyt Életemnek leírásában úgy tudom egy néhányszor fel-tettem, mostan-is Hálá-adással említem, hogy soha igen nagy és nevezetes szükségét nem próbáltam, Költsönre-is Jó Istenem gondviseléséből mind eddig nem szorultam. Nagy gazdagsággal bizony sem egyszer, sem másszor nem birtam; mindazáltal elég nagy gazdagság volt az Énnékem, hogy Én adtam másnak

nem más Énnékem. Erre nézve-is hogy nagy Emberi gyarlóság volt Én bennem már későn meg esmérem, hogy Javaimmal vissza éltem, 's el-mondhatom a Dáviddal, hogy az Én nagy bolondságim és bűneim szerző oka az Én büntetésemnek. Mert Én minden erőmmel sőt erőm felett-is kívántam sokaknak szolgálni, Atyámfiaiinak és Jó-akaróimnak és költsön néha a mi keveset lehetett adtam-is ki: de azokat mikor sütségtől vissza kívántam vagy kívánom, azokért Énnékem többire mindenkor meg-gyűlöltetésem és meg-vettetésem esett, mint-hogy ha az Én jó-tétellemmel Én gonosz-tévővé lettem volna. Mikor az Istennek Áldása Hazánkon és Házamon is nagyobb mértékben vala és Én-is mások kívánságok szerint tselekedhettem vala, akkor mások-is Én körülöttem kívánságom szerint tselekeszenek vala; most már az állapot fordúlván, azok Én tölem félre állanak.

Ezekből az Én Tanátsom az: Valakinek az Isten külső tehetséget adott, fordítsa azt akkor főképen az Isten Ditsőségének elő-mozdítására: az után vizsgálja-meg jól Atyjafiát és Felebarátját, ha valósággal szükölködik-e az ő segítése nélkül; vagy pedig tsak Világi Pompára 's tzifraságra való szüksége vagyon? Ha a szükség valóságos, meg-ne tartóztassa az ő kezeit a Jó-tételtől, mert az Isten büntetését el-nem kerüli: de ha ellenben haszontalanságra fordítja az Istennek Áldását, azért bűnének büntetését fogja viselni, mint szintén Én-is, ki-

nek bőv mértékben vagyon részem ezen állapotban. Ha el folyt Életemet vissza hozhatnám 's el-költ tehetségemet vissza szerezhethném, más módot tartanék minden dolgaimban: költsön adással sem Atyámfiait sem Jó-akaróimat magamtól el-nem idegeníteném, sem gonosz akarómmá nem tenném: inkább leg-nagyobb Ellenségemnek adnám, kit-is úgy reménlem Jó-tétemmel meg-győzhetnék: Mikor pedig a dolog úgy hozná magával hogy visszám keljen vennem, ha szintén meg-haragudnék-is, azt-is kevésbé vagy semmibe hajthatnám, tudván hogy az előtt-is mitsoda indulattal vólt hozzám. De kedves Embereidtől, a jó-ért rosz fizetést venni háborodás nélkül nem lehet. Avagy tsak Nékem az Én Emberi gyarlóságom nem engedi. Mindazonáltal az ilyen dolgok is hadd follyanak és legyenek környülöttem, úgy mint Isten akarja; mert arra-is kevés idő vagyon hátra. Azt pedig bizonyosnak tartom, hogy holtom után-is az Isten némellyikkel akaratján kívül-is Lelke esméretének vádolásából vallást tétett, az Én hozzájok való igaz indulatimról, és tselekedeteimről. Oh Uram adj Erőt, hogy az Én meg-bántódásimat jókedvel viselhessem, és a gonoszt jóval győzhessem-meg, hogy Én a gonosztól meg-ne győzetessem.

CCXVII.

Tetzvén ujjabban az Én Istenemnek maga ítélő Kezeit, rajtam és ezen a szegény Helységen

meg-nehezíteni, Juliusnak VII-dik Napján három 's négy óra között, szörnyű szélvészszel elegyes Jég-Esőt botsáta reánk, mellyhez hasonlót ennyi számos Időnek el-telése alatt Én nem láttam: a melly leg-kisobbnek láttatott-is egy Diónyi vólt, noha az olyanok imitt amott vóltanak; hanem igen sűrűséggel, akkorák vóltanak mint a Pulyka-Tojás, 's mint a Lud-Tojás. Melly szörnyű Jég az Épületemnek fedeleit egybe rontotta, és mint a rosta olyanokká tette: a Gyümöltz-Fáknak nem tsak gyümöltseiket, hanem ágaikat-is le-verte: a mi Vetemény az Ár-viztől meg-maradott, azt a Jég semmivé tette: a Búza Határnak tsak kevés része maradott-meg el-rontotta; olly szörnyű szélvészszel vólt, hogy ugyan el-olvadott az Ember Szive a félelem és rettegés miat. Az Embereknek kiket a Mezőn talált fejeket rutul bé-törte, az Én magam Béreseimet a Mezőn érvén egyiknek bé-törvén a fejét annyira vólt, hogy egy ideig a szava-is el-álott, valamely Majorságot kün talált meg-ölte, a Vad-Galambokat Gémeket 's egyéb Állatokat a Fák alól halva szedték-fel: egy szóval ollyan súlyos vólt ez a Jég által való tsapása Istennek, a mi néműt ez az Emberi nyom nem ért. Ezen szörnyű Jég által való romlás a körül való Hellyeken mindenütt vólt, még néhólt nagyobb mértékben úgy-hogy egész Határon sem maradott egy Sarló-vágásni Gabona, itt ugyan tsak maradott annyi hogy a Magva a Vetésnek meg- fordulna ha Isten még valami Itélete által azt el nem venné.

CCXVIII.

Mindezeknek és ezen kívül a feljeb le-irt romlásimaak: mellyek kevés Idő alatt Én rajtam egymást érképpen következtenek. látás között-is áldom az Én Mennyci Szent Atyámat, ki Énnékem az ő Szent akaratyának végben vitelének látására olyan kész indulatot adott, hogy mindenkor kész szivvel voltam, hogy légyen ugy a mint ő Felségének tesszik: nem-is kívánom másképen, tsak ugy a mint az Én Mennyei Szent Atyám akaratja. De mint-hogy Testemnek állapota szerint mindenkor gyenge Ember voltam ezen nehéz dolgoknak látások Szivemet annyira meg-gyengítették, hogy tsak egy hirtelen szót vagy kiáltást halljak mint-ha egészszzen el-olvadna a Szivem: éjjeli és nappali ijedségem vagyon: Oh Én Uram ki Erőt adtál mind eddig Énnékem, adj ez után-is és ne botsáss Én reám valami példás Nyavalyát. Szünnyél-meg Uram tőlem hadd vegyek Erőt az Én kimulásom előtt.

Mindezen nehéz dolgaimat öregbiti az is és az Én Szivem elgyengülését neveli, hogy Én most annyira megfosztatva vagyok mindenektől hogy a szintsen a kihez egyszer szólhassak, vagy pedig valakitől Lelkemnek enyhítésére vagy egy szót halljak.

Az ISTENnek Tsapásainak szemlélésén el-bágyadott Léleknek ISTENhez való Fohászkodása.

Minden Világi vigasztalástól megfosztatott sok nehéz Kisérteteknek terhek alatt el-bágyadott Lel-

kem! Emelkedjél-fel a mindenre elégséges nagy Hatalmú és veled sokszor Bőltességét irgalmason közlő Mennyei Urhoz. Ne nézzed csak e Földi és hamar el-muló rajtad esett és reád tétetett nehéz változásokat mert azok csak egy tzem-pillantásig tartók; követi azokat nem sokára ama véghetetlen öröm. Egy kevésé el-rejtette az Ur az ő Ortzáját búsulásának idején te tőled; de viszont az ő Irgalmas Kegyelmek Atyai szeretetiből te hozzád fordul, nem mind-örökkè ostoroz tégedet mert az ő belső részei megindulnak a könyörületességre te hozzád. Hogy-is ne könyörülne te rajtad, holott látja az ő Szent Fiának Vérével keresett Bibor-Köntösét, melybe öltöztettél.

Ne essék néked nehezen óh én Lelkem, hogy*)

(* Az érdekes napló jegyzeteknek itt vége szakad.

Országos Széchényi Könyvtár

STEIN JÁNOS

ERDÉLYI MUZEUM-EGYLETI KÖNYVÁRUSNÁL KOLOZSVÁRT, S ÁLTALA
MINDEN KÖNYVÁRUSNÁL KAPHATÓK.

ERDÉLYORSZÁG TÖRTÉNETEI TÁRA. Kiad. gr. Kemény

József és Nagy-Ajtai Kovács István. 2 kötet.

I. kötet: 1540—1600 1 frt 40 kr.

Tartalom: I. Mindszenthí Gábor naplója. II. Második János Magyarország választott királyának II. Szulejman török császárhoz menetele rendje és módja, írta állítólag Bánffy Gergely. III. Gáfi Jánosnak, Báthori Kristóf és Zsigmond uralkodások alatt országtanácsosának rabságában készített önéletirata. IV. Csik-szt.-királyi Bors János kronikája.

II. kötet: 1566—1613 1 frt 40 kr.

I. Vita vel potius peregrinatio totius vitae Thomae Borsos de Maros-Székely-Vásárhely. II. Itinerarium ad fulgidam portam ottomanicam Thomae Borsos. III. Rerum in Transilvania anno Domini 1613 toto mense octobri gestarum ordo et series etc.

KÖVÁRY LÁSZLÓ. Erdély történelme. 6 kötet.

I. kötet: Az ősidőktől Robert Károly király alatti vajdákig 2 frt.

II. kötet: Az anjou-ház uralmától II. Lajos király haláláig. (1310—1526) 1 frt 80 kr.

III. kötet: A Zápolyák kora. (1527—1571) 2 frt.

IV. kötet: A Báthoriak, Bocskai és Bethlenek kora. (1571—1630) 2 frt 20 kr.

V. kötet: A Rákóczyak és Apafiak kora. (1631—1691) 2 frt.

VI. kötet: A gubernátorok kora. (1692—1847) 2 frt.

STEIN JÁNOS

ERDÉLYI MUZEUM-EGYLETI KÖNYVÁRUSNÁL KOLOZSVÁRT, S ÁLTALA
MINDEN KÖNYVÁRUSNÁL KAPHATÓK.

- KISS MIHÁLY. Bölcsesség gyöngyei. Ifjunak és
vénnek, gazdagnak, szegénynek üdvére és
hasznára 70 kr.
- Történelmi gyöngyök. Betürendes sor-
ba. Kötve 1 frt 60 kr.
- KOÓS FERENCZ. Történelmi dolgozatok a
magyar és román nemzet viharos korszaká-
ból. I. füzet 1 frt 30 kr.
- KÖVÁRY LÁSZLÓ. Erdély építészeti emlékei.
„Erdély régiségei“ második bővített kiadása.
30 fametszvényyel 4 frt.
- Erdély nevezetesebb családai. Czi-
merekkel és leszármazási táblákkal. 30 fa-
metszvénynyel 3 frt 15 kr.
- KRIZA JÁNOS. Vadrózsák. Székely népköltési
gyűjtemény. Első kötet. Füzve 2 frt 50 kr.
- PAPP MIKLÓS K. Caraffa és az eperjesi vér-
törvényszék. 2 kötet. II. bővített és ja-
vitott kiadás 2 frt.
- Egy szép asszony története. Regény
2 kötetben 2 frt.
- Az 1735-ki zendülés története. Tör-
téneti korrajz a XVIII. századból 1 frt 20 kr.
- SZEMELVÉNYEK a társadalmi és családi élet
köréből. Girardin asszony, Laboulaye, Pel-
letan, Karr, Franklin, Janet, Channing, Swieft,
Dixon, angol és francia remekírók műveiből.
Közrebocsátja Sági Lászlóné 1 frt.
-

